

శ్రీ రస్తు.

శ్రీ వుమాపతయే నమః

VISWANATHAN

AT 50

MUSHINE

వి - కాళిదాసునిచేసినవిమలసమీక్ష

మార్కండేయవిలాసము.

ఈ గ్రంథము,

వజ్జిల - పాపయ్యాశస్త్రిలవారిచే

బరిష్కరింపఁబడి.

భువనగిరి || రంగయ్యశెట్టిగారి కుమారుఁడు

చెన్నకేశవులు శెట్టిగారి

జ్ఞానసూర్యోదయముద్రాక్షర

శాలయందు

ముద్రింపించి ప్రచురింపఁబడియె.

MADRAS.

1890.

పొసగఁగరించె- బాహుబలాఘ్యండు పర్జన్యసుతుడు- నాహవశౌర్యండునర్జు
నుండతని- కూరిమిపుత్రుండుకువలయాధిపుడు - శూరుండుఁ జయుడస్తోకబ
లుండు-నభిమన్యుడనిబుట్టెనతనికితనయ- డభినవాలంకారుడగు పరిక్షిత్తు- జన
నుత్తుడైనయాజనపాలునకును-జనమే జయుండనజగమునవెలసి-యున్నట్టియా
రాజయుర్వీశునకును-మన్ననతో జెప్పమదీసంతసింప- భారతకథిలెల్లభక్తిమీ
రంగ-సారమొప్పుగనువై శంపాయనుండు- చెప్పుచునుండంగక్షీతితలేశ్వరుడు
తప్పుకమునిజూచితగభక్తిమీర- కురకమలంబులుకీరమర్థమొగిచి- యిరవొంద
గామరియిట్లనిపలికె- నోమునికులచంద్రయోదయాసాంద్ర-నామనవినిప్రేమ
నయమొప్పువినుము - ఘనుడుమార్కం డేయఘనపుణ్యచరిత - మునువినసభి
లాషబుట్టెనునాకు-వినుపింపవేమునివిశ్వేశయనుచు-ననిహాపికయైవేడనన్వ
డామాని- మనమునహర్షించిమార్కండుచరిత- మునువినయంబుతోమోదం
బుమీర- పారాశరాత్మజుపదములుదలచి - యోరాజవినుమనియొగిజెప్పవొ
డగె॥ వ॥ ఇట్లున్నసమయంబునఘటికుండుసభాంతరమునకువచ్చిసభవారితో
నిట్లనియెవినరయ్యాసభికులారాయాభూమండలంబునసప్తవారధులునసప్త
ద్వీపంబులునుగలవు కావున నాద్వీపంబులలో జంబూద్వీపం బతిశ్రేష్ఠంబు
గనుక నాఖండంబునరాజుల సేకులుగలరువారిలో యయాతిపుత్రుండగుపురూ
రవుండనుమహాశ్రేష్ఠుండు- అట్టిరాజసంకులయినవారు పాండవులువారలలో
నర్జునుండుబలపరాక్రమవంతుం డతనికినభిమన్యుం డాతనికి పరిక్షిత్తుహా రాజు
ఆరాజునకుపుత్రుడగుజనమేజయుండు- వైశంపాయనమహామునింజూచి- మార్కం డేయ
పురాణవృత్తాంతంబంతయు సవిస్తరంబుగా జెప్పుమనియడిగిన నతండు వివ
రించినట్టిపురాణంబు- నాటకంబుగాజేసి వివరించెదగాన- వాతప్పులన్నియు
నొప్పులుగాగైకొనియవధరింపుడు సభాసదులార॥ చ॥ వినుజనమేజయుండ
ధరవిపులవంశమునంద శ్రేష్ఠుడయి । ఘనుడువిభాండుడన్తునికిగౌరవమొప్పు
యశంబుభాసీక । తనయుల సేకులుద్భవిల త్తద్దయువారలలోనపూజ్యుడై ।
యనఘమృకండుడొప్పితగ నాతనికిన్నతసంభ్రమంబునక॥ గీ॥ మానితంబుగ
జ్ఞానాంబకుమృకండునకువివాహంబుచేసిప్రకటితముగ । బిదపథర్తువుదప్పు
కముదముతోడ । దపజపాదులొనర్చిరిధారుణేంద్ర॥ క॥ పటుతరతేజంబొ
ప్పుగ । గుటిలంబగుమాటలెసగగొక్కెరక్కాళ్లుక । దటుకుననురజితవేత్రము ।
ఘటికుడుచెయిపట్టినభకుగ్రక్కునవచ్చెక॥

దరువు॥ శేగుప్తి రాగము - ఆదితాళము.

వచ్చెచూడుడిమీరు- ఘటికుడు- వచ్చెచూడుడిమీరు॥ వచ్చెచూడుడిజను

లచ్చెరువందగ- ముచ్చటగనుబహుగచ్చలాడుచును॥ వచ్చె॥ పట్టెనామములు
కట్టముగా బెట్టి-మిట్టపండ్లవేలి నెట్టనజూపుచు॥ వచ్చె॥ అట్టెచూచినభనందరు
నవ్వగ-చుట్టునుండువారిజూచియదల్చుచు॥ వచ్చె॥ కట్టినతలపాగ మిట్టిపడగ-
కట్టడిమీరమృకండునుతింపుచు॥ వచ్చె॥ చోళసింహపురి నాళికా త్సునిజూడ-
చాళిమీరగనుభళి రేయని॥ వచ్చె॥

ఘటికుని- వ॥ సై లెకసు పేశాడే యెన్నాయిక్కడచుమ్మాకొడుతాది

జయల - వ॥ ఒరేనివెవోడవురా. (భాంచేత్.

ఘ-వ॥ అరేభాయి కీకనన్ను తెలియూదు.

జ-వ॥ ఒరేనిన్ను మేము యెరుగనుగనుక నీయొక్క సవిస్తరము జెప్పురా.

ఘ-వ॥ అరేమియా నాకు నీవు చెప్తాయిను.

జ-వ॥ యేమిరా పెద్దమ్మ- తారుమారుగా మొరిగెదవు.

ఘ-వ॥ అరేభాంచోత్ యొక్కడ యేందిదడబుడాచేస్తాదిమియా.

జ-వ॥ యేమికాదు సంగీతముచాడుచున్నానురా.

ఘ-వ॥ హాహాహాహా అరేమియాచంకలోమరణంపాడుతాది.

జ-వ॥ చంకలోమరణంకాదు శంకరాభరణరాగమురా.

ఘ-వ॥ అరేజూచితీరేగు ప్తిరంగంపాడుతాను.

జ-వ॥ ఒరేనీవా పాడుతావు.

ఘ-వ॥ అరేమియా నేనుకాదు నీకు పాడుతాది.

జ-వ॥ ఆహాపాడుతాము. ఘ-వ॥ నీవుమంచిదివుండాది.

జ-వ॥ బలేమంచిది కాని యింతదూరమునిండా శ్రమపడక నీవువచ్చిన
పనియేమిచెప్పుమురా.

ఘ-వ॥ అరేనానుచెప్తాయిను నాదుగురువుండలేదు భాంచోత్ మియా
అందుకోసరలమీకు తెలిపివచ్చినాన.

జ-వ॥ ఎందుకై వచ్చుచుండురావోరి.

ఘ-వ॥ అరేమియా దాని పెండ్లాంపుండ లేదుమరి ద్వితీవా డెక్కుడినోపాయ
అందుకు వెనుకుతూవస్తున్నాడుగనుక మీకు అల్లారుకుం తెలియచ్చి న్నెక్.

జ-వ॥ అట్లాఅయితే సరే.

సంధి-వ॥ ఇట్లున్న సమయంబునమృకండుమహామునివచ్చి మార్గంబెటువలెను.

చ॥ కరమునయోగదండమును క్కాంచగకుండల మొప్పుకణకామల్ | బరు
వడివెంటశిష్యులను బద్ధతిమీరగ వేదమంత్రముల్ | సరగ బలింపుచుక్ మరీయు
శాస్త్రపురాణములన్ని చెల్పుచుక్ | కరమరుదారవచ్చెనుమృకండువేదక
మీరనప్పుడుక్॥

మృకండుని-దరువు॥ సావేరిరాగము- ఆదితాళము.

వచ్చెమ్మకండమహామని-శివాయనుచు-శంభోయనచు॥ వచ్చె॥ వచ్చెను
శిష్యులవదలకవెంటను- చెచ్చెరవేదములుచ్చరింపగను॥ వచ్చె॥ పేరురమున
బిల్వపేరులుజారగ - సారమారురాక్షసరములుప్రేలగ॥ వచ్చె॥ వేదమంత్ర
ములువేచురుజదువుచు-నాదిశంభుశివహరహరయనుచు॥ వచ్చె॥ చోళసింహ
పురినాళికాక్షునిపై-హాళిమీరనరహరినిదలచుచు॥ వచ్చె॥

ద్విపద॥ వినవయ్యనాపూర్వవృత్తాంతమెల్ల - వినుపింతు నేనునువిప్రవం
శమున-పుట్టిఈశ్వరభక్తపాలుపొందగల్గి - ఘట్టిగాయోగమార్గములన్ని నెరిగి
మునులలోభ్యాతిగామదమందివేడ్క - దనరంగవనములదవిలిజరించి-కొన్నినా
ళ్లకుగైకొనిమరుద్వతిని - చెన్నుమీరగబెండ్లిజేసుకొనంగ - యానలినాక్షితో
య్యలులగూడుగొని- మానకకాంతారమందునన్విడిచి - యెటుచనెనోదాని
వెతుకుచునేను- యిటువచ్చివాడనాయుంజినాదు - కండ్లజూపించరేఘనపు
ణ్యులార-యొరరమృకండ్వాళ్ళనొప్పినవాడ॥

వ॥ ఆహాయోరిశిష్యానా యొక్కప్రాణనాయకియైనమరుద్వతియెచ్చట
నున్ననుజూచి శీఘ్రముగానాసమాచారముదెలియపరచుదుశిష్యులారా.

శి-వ॥ స్వామీఆమెయచటనుండునోసెలవిమ్ము వేగంబెగొనివచ్చెదము.

మృ-వ॥ అయితే చెప్పెదవినుండుశిష్యులారా.

శి-వ॥ మంచిదీఆలాగే సెలవిమ్ముమునివర్యా.

దరువు॥ దుజావంతిరాగము - చాపుతాళము.

చూడరే-నామరుద్వతిని-చూడరే॥ చూడరేబహువేడుకతోనన్న- గూడి
యున్నగురుకుచనీవనమందు॥ చూడరే॥ పున్నమచంద్రునిబోలుమోముగల-
సన్నతాంగినిపణకశాలలోన॥ చూడరే॥ సారెసారెకునుమారునికెళిని-కోరి
రమించునాసారసాక్షినిందు॥ చూడరే॥ చోళసింహపురినాళికాక్షుడే- వేళ
యునుకృపాళుడైమముబ్రోచు॥ చూడరే॥

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యులారా మనయొక్క తపోవనమునందును మనపణక
శాలయందును నాయొక్క కళికాగృహములయందును యివిమొదలయినస్థల
ములనాయొక్కగృహిణియైనమరుద్వతినివెదకి వేగరండుశిష్యులారా.

శి-వ॥ హేమునిశ్రేష్ఠా ఆమెయెట్టిరూపురేఖావిలాససౌష్ఠవముగలచో
సెలవింముమునివర్యా. మృ-వ॥ తెప్పచున్నానువినుదుశిష్యులారా.

క॥ వినవయ్యశిష్యులారా ననవిల్లుహసించుచుండునామరుద్వతిఘనలా
వణ్యముసౌలగును మనమునదలపోసిపొగడమనుజులవశమే॥ వ॥ ఓరిశిష్యు
లారా నాయొక్క ఆత్మపత్నియైనమరుద్వతియొక్కసొంపును దానివిలాసము

నాసౌందర్యము నాల్పవణ్యము నాతళుకు నాబెళుకునాకులుకు నాసౌగసు
నాసోయగమునువర్ణింప హరిహరబ్రహ్మదులకైన నెన్ననలవిగాదు శిష్య
లా రామరియుచెప్పెదవినుడు.

సీ స మా లి క లు.

సారసంపువికాసచంద్రరమ్యత్వంబు నడ్డంపు తేటయయ్యతివముఖము |
పతికల్పసౌంపుచేసరిబెళ్ళుకెంజన కాంతిచేవెలయునాకనుబొమలు | చిగు
రుపచ్చనికెంపుతగుకాంతియమృతంపురుచియనదగుదానిరచనమోవి | శ్రీల
కంఠపునింపుబాలకోవెలసౌంపుశంఖంబులోధ్వనిసఖియగళము | కరుకువెండి
నిగుండ్లుకనకంపుబంతిచేసౌంపు గాకుచమలసౌబగుదాని | నింద్రనీలపుకాంత
సౌంద్రభ్రమరకాంతి చీకటెత్తునుబోలుచెలియకురులు | సింగంపుమధ్యంబు
చెలినాభిసురపొన్న సర్పంబునూ గారుసఖియకమరు | కనకాంగియూరులు
కదళికంబంబులు మరువంపుగంధంబుమగువకమరు | నావిలాసంబునాసౌంపు
నావయస్సు | నాతిచక్కదనంబును నాణ్యచయము | నామనోహరిసుందరి
నావొయ్యారి | నామరుద్వతిపొగడగనజునివశమే ||

చుక్కలబోలునా సుదతిప్లాదపుగోళ్లు తాబేళ్లుమీగాళ్ల దనరియుండు |
పిక్కలువదిపొట్టబిగువుమానగ జేయునరటికంబములననతివతోడలు | రావి
యాకుసమంబురమణిమరుగృహంబుసుర్మపొన్నపువ్వులసౌంపునాభిగజనింమ
పండ్లుబంగారుగుండ్లునుపూలచెండ్లుబాలిండ్లనచెలియకమరు | నాపెనూగా
రునల్లచీమలబారుప్రాభవమొప్పునాపత్తికమరు | వీవురంభాపత్రవిధమిట్లు
లనితెల్పునిసుకదినైలవనైలెసగుపిరుదు | లందమయిశ్రీకారమనజెల్లుకణ
ముల్తలపుష్పమునుమించు కలికినాసి | కమదొండపంటినిక్కముజూపు నథ
రంబుముదుగుచంద్రునిబోలుముదితముఖము | నందుభ్రమరములయియుండు
నతివకనులు | నల్లత్రాచనజడయగుకల్లగాదు | గరముగళమునుసింహమధ్యం
బుబోటి | సాటిలేదుమరుద్వతిసతికిజగతి ||

వ || ఓరిశిష్యాయిట్టిరూపురేఖావిలాసములుగలమరుద్వతియీవనమునకు
చెలికత్తెలతోడ వనవిహారార్థమయివచ్చెనేమో మనముసరగుననీవనములో
వెదుకుదుముచనుదెంచుడుశిష్యులారా. శి - వ || వంచదయ్యాస్వామి.

మృకండుదరువు || సావేరిరాగము - ఆదితాళము.

ఇటులవచ్చెనో - మరుద్వతి యెటులబోయెనో || యేరాశివ్య || ఇటుల ||
పటుతరముగనిటులవచ్చిన - పణితినిమీరుచూడలేవో || ఇటుల || కాంతయేదిరా
బల్ హూంతకారిరా - పంతముతోనింతులగూడిసంతసముననాటలాడుచు || ఇ ||
చానయేదిరా యమృతపుసోనయేదిరా - సానదీరిన భాణమోయన జాల

కన్నులసౌబగుతోడ॥ ఇటుల॥ చోళపురమునందు వెలయునాకాళీకాత్మని-
బాళిమీరభజియింపుచుపరగవనముజరియింపుచు॥ ఇటుల॥

వ॥ ఓరిశిష్యామనమరుద్వతినివెదుడుచుచాలాదూరమువచ్చితిమియిచట
నయ్యతివయగుపడలేదు నాకుప్రొద్దుచాలయైదిగనుక నాయొక్కనీమనిష్ఠ
జతపతస్సంధ్యావందనాదికృత్యములుసలుపవలయుగనుక నేనునాయాశ్రమ
మునకునరిగెదనికమీరు సమస్తమయిన వృక్షలతాగుల్ల సమూహములంజేరి
శోభాయమానమయియున్న యీవనమధ్యమందొక చందనవృక్ష మున్నది
యాసమీపమున మూడుబిల్వవృక్షములున్నవందు త్రికూటస్థానమందు నాద
ర్భావనమువరిచి దానికి దక్షిణభాగమందు నాదండకమండలము లురచుడు
శిష్యులారా దానిను త్తరపార్శ్వమున నాయొక్క యోదండమునుంచుడు
దానికి తూర్పుభాగమునందు నాయొక్క కేదశాస్త్రము మొదలయినగ్రంథ
ములునుంచుడు అందుగూర్చి నీయోగాభ్యాసానుసంధానపరుండనయియుం
డెవనుమీ కతల్లిమారయినమరుద్వతి యెచ్చటనున్న నుజూచిసమాచారమును
దెలియపరచుడుశిష్యులారా.

శి-వ॥ మంచిదయ్యాస్సామీమీరువచ్చించుమాటలన్నియు నాశ్చర్యకరం
బులుగానున్నవేమయ్యాస్వామీ. మృ-వ॥ యేమియాశ్చర్యమురా.

శి-వ॥ మీరుతపోమాహాత్మ్యముగలవారలయియుండి స్త్రీలమీదయింత
వ్యామోహముగలుగవచ్చునాస్వామీ.

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యులారా కేవలముతౌక్యముననుసరించినసంసారమునప్రవ
ర్తించుచుయోగమునువహించునది రాజయోగమనిచెప్పబడునురాశిష్యా.

శి-వ॥ అదెట్లుచెప్పవయ్యాస్వామీ.

మృ-వ॥ మంచిదిచెప్పెదవినుండుశిష్యులారా.

మ॥ యతధీచిత్తమరుద్దశేంద్రియతను వ్యాపారుడైహానియై । హత
కామాదివికారైడై గతభయుండై బ్రహ్మచారివ్రతస్థితుడై శాతమనస్కుడై
స్వగురుమూర్తిప్రోక్షలక్ష్యార్థసం । గతియామద్వయమభ్యసింపదగయోగం
బుచితోవ్యోగుడై॥ వ॥ రాజయోగమనునట్టిది యిష్టిధముగానుండునురా
శిష్యా-మరియున్మజెప్పెదవినుము॥ గీ॥ యోగములకెల్ల శ్రేష్ఠమైయొప్పియున్న ।
రాజయోగంబుసంసారతమణితోడ । నభ్యసించియుబ్రహ్మంబునటవలయు ।
ననుచుజెప్పిరియోగీంద్రులభవముగను॥ వ॥ ఓరిశిష్యులారాయీప్రకారముగా
నుండుయోగముగనుక సంసారముతోనుండవచ్చునదియట్లుండనిమ్ము - వేగము
గామీరుయెచ్చటనైనావెదకహంసయానందోహా నిరండు నేనుపోయిచచ్చె
దనుశిష్యులారా.

శి-వ॥ మంచిదయ్యా మీమీరుపోండు.

(౨)

మార్గం డేయ విలాసము.

సం - వ॥ ఇన్విఫంబునమృకండమహాముని తనధమకాపత్ని యైనమరుద్వ
తిని వెనుకుటకై శిష్యునిరూపణము గావించియాశ్రమంబునకుంజనియె తదనంత
రంబ తనభార్య యైనమరుద్వతివచ్చు మార్గంబెటువలెను.

మరుద్వతివేషమువచ్చెడి- తెరద్విపద॥ కేదారగౌళ-ఆది.

శ్రీకరవైభవోచితమృదుగాత్రి - పాకశాసననుతభవ్యచారిత్రి- మరుని
రాచిల్క మేల్మరువంపు మొలక- పరువంపులతకూనపన్నీటిసోన - వలపుల
మేల్బుంతినలరారుదంతి- కలికిమంద్రులగుమ్మకపురంపుదింమ - తలిరులమావి
క్రొత్తజవాజిక్రోవి- యలనైకతశోణియంబుజపాణి- గరితబిత్తరహూంత
కారిమితారి- సరసిజేషణమహాసాధ్వీలలామ- ధీర యైనమరుద్వతిచేవివిభుని-
జేరగాపన్నీటిచేజలకమాడి - బంగారుసరిగెదువ్వలువధరించి- రంగుమీరగ
సరిగెరవికెయుదొడిగి- కురులునున్నగదువ్వకొప్పుదాబెట్టి - సరిలేనిరాగడి
చంద్రవంకయును-చేమంతిపువ్వునుచేరగాబెట్టి - భామవల్లియనంగబరగెడు
పువ్వు - పూచెననంగనింపుగలలాటమున - ధీచమత్కృతిమీరతిలకంబుదిద్ది
చెక్కునకమరిల్ శిరమున జేర్చి- గ్రక్కునముంగరకంమలుబెట్ట- సరిపెణలడ్డిగ
ల్పంద్రహారములు - ధరియించికంకణతతికరంబులను - సవరించిమొలనూలు
చక్రగాగట్టి-ప్రవిమలంబగునట్టి పావడంబులును- గజ్జలందెలుకాళ్లఘనముగా
నునిచి-ముజ్జగంబులమిగులమోహింపజేయ- నరుచెంచుమోహినియనునొప్పి
తన్ను - నరదారుసఖియ లాయ్యన జేరికొలువ॥ ఉ॥ భాసురకాంతిచేతనతి
భవ్యకళాభరుడైనచంద్రునికొ | హాసముసేయు కాంతియును నబ్జదళంబుల
బోలుకన్నులకొ | వీసమమైపక్షమునువిభ్రమకాంతికళావతంసముకొ | నాసవ
భోగమొప్పుగనువచ్చెనువేగమజ్జానమాంబికా॥

ఘ-వ॥ సయిలెకొనుకళాదేవరేభాయయే యిక్కడనిండాదడబుడా
గానుండాదిబాంచోత్.

మరుద్వతి-వ॥ ఒరేద్వారక

ఘ-వ ధాంపేశాదే.

మరు- ఓరిద్వారకా

ఘ-వ యెవరురాకూసేది.

మరు- ఓరిద్వారకా

ఘ-వ యెవరుఅక్కడ.

మరు- వ యెవరుకాదు నేనుమరుద్వతిని

ఘ-వ యెవరుకాదు నేనుమరుద్వతిని

మరు-వ॥ యెవరుకాదు నేనుమరుద్వతిని

ఘ-వ॥ తెలిసె తెలిసె తెలిసె తెలిసె తెలిసె గాని తె నవరు ట్టి

నిశీధసమమునునొంటి గారావలసినకారణమేమి మరుద్వతి.

మరు-వ॥ ఓరిద్వారకానా పెనిమిటియైనమృకండమహాముని నేందును గా
నకవటవెతుకవచ్చితినిరాశిష్యా. ఘ-వ॥ ఓహూహూహూ వొంటిగా
మరుండలేక మగనివెతకవచ్చితివోమరుద్వతీ.

మరు-వ॥ యేమిరానన్నెరుంగతారుమారు గాకూయచున్నావు.

ఘ-వ॥ నన్నే నెరుంగ నేనిన్న నెరుంగుదునామరుద్వతీ

మరు-వ॥ ఇటులవచింపవలదు నేనుపోయివచ్చెదనురాశిష్యలా రా.

ఘ-వ॥ మంచిదంమామరుద్వతీ. మరు-వ॥ ఓసఖయిలా రానా పెని

మిటియైనమృకండమహాముని యేగియలయందున్నాడో- యేవనాంతరముల

యందున్నాడో- యేపక్షశాలయందున్నాడో- యేయాశ్రమయందు

న్నాడో వెదకుదయరండువనితలారా. చెలికత్తెల-వ॥ ఓమరుద్వతీసీ పెని

మిటి యెచ్చటనుండినను వెదుకవలయుగాన నాయన యేరీతినుండునో శేల

నిమ్ముచంద్రవదనా. మరు-వ॥ ఓచెలియా సమాధినిష్ఠాగ్గమ యినవారు

గనుక నేసమాధియందున్నారో వేగచూపించుదుచెలియలా-

ఘ-వ॥ ఆహాహాహాహాశబాసు నీ పెనిమిటి సమాధియం డేవాడని

పలికితివి సమాధికిపోయినవారు తిరుగావజ్ఞేదికూడాకద్దా.

మరు-వ॥ అదికాదురాద్వారకా. ఘ-వ॥ అయితేవుత్తమాటలేనా

మరుద్వతీ. మరు-వ॥ ఓరిపాపాత్ముడాగాదురా ఆవివరములుచెప్పెదవినుమా.

క॥ సోహంభావంబనియెడు నాహంసంబామలనమమనటముద్రలచే

వాహంకారమునణచియు పోషణతోబూచుటదియె పూర్ణాసమాధి॥

వ॥ ఓరిద్వారకా ఆసమాధినిష్ఠయెట్టిదనగా యమనియమాశ్రవచాణా

యామప్రత్యాహారధ్యానధారణసమాధ్యష్టాంగయోగాభ్యాసములలోచేరి

నట్టిదిసమాధినిష్ఠయనంబడునుద్వారకా. ఘ-వ॥ అయితేమరుద్వతీనీవుచా

టుగానున్నందువల్ల నాకుయేదిన్ని తెలియదుగాన నీయొక్కవృత్తాంతమును

తెలియబలుకుమీమరుద్వతీ. మరు-వ॥ అయితేచెప్పెదవినరాద్వారకా.

ద్విపద॥ వినరయ్యనాపూర్వవృత్తాంతమెల్ల - వినుముచెప్పెదనీకుఃశ

చంబుగాను - కార్యేటినగరంబుకడుప్రేమనేలు - యార్యేలశివరుషియతఃకి

సాధి - చండికాదేవనిచెప్పుదులను - చండికావారలతనయులులేక - పర

మేళునూ - తపంబొనరింప-కరుణతోవా కిగరక్కరుడవుడు-వరమిచ్చిచసిననే

వారికిను నై - ధరజరించితిమరుద్వతీనాదుపేరు॥

మరుద్వతీ-దరువు॥ మధ్యమావతిరాగము - ఆదితాళము.

కొమలారాయోర్వజాలనే - బంగారుముద్దు - గుంమలారాతాళజా

లనే - కుండశరునీపైనందముబోలిన - సుందరాగుమీరెందునుగానరే॥ కొ॥

పున్నమచంద్రుని బోలుకాంతిముఖ - మెన్నడుజూచెనే కన్నులజల్లగ॥ కొ॥
 నెయ్యముతోడనాతియ్యనిమోవిని - చయ్యననాక్కడి సఖునిబాసినే॥ కొ॥
 చయ్యననావిశయ్యనుచేరుక - సయ్యెడచాయక నెయ్యముపల్కునె॥ కొ॥
 ఘట్టిగనాబిగిగబ్బిగుబ్బలును - పట్టిరతులననురట్టడిచేసెనే॥ కొ॥ చోళపురి
 శునిసుతుడగుయామరు- కేళిదవిలిన హేళనచేసునో॥ కొ॥

వ॥ ఓచెలియలారా యీసభకు మనమువచ్చితిమిగనుక వినాయకుని
 ప్రార్థించెదముచంద్రవదనా.క॥గజవదనశేంభుపుత్రా॥తిజగనుతప్రకాశదివి
 జస్తోత్రా॥విజితేంద్రియమూషకమును॥ ధ్వజముగధరియించినట్టితత్వజ్ఞసిధి॥
 వినాయకుని దరువు॥ జంఝూటిరాగము - ఆదితాళము.

రాజగజాననమాయారే-గణ-రాజగజాననమాయారే॥ రాజవదనగిరి
 రాజపుత్రసురరాజవినుతవిరోజనయనగణ॥రాజ॥ సుందరసింధురతిలక ఫా
 లస - స్తందహాసచాలేందుధరతనయ ॥ రాజ ॥ భాగీరథికృష్ణాగోదావరి-
 సాగరతీరప్రశస్తనిలయగజ॥ రాజ॥

మరు-వ॥ అమ్మామనపాలిటిసరస్వతినిప్రార్థనసేయుదము.

చెలి-వ॥ ఆప్రకారముగానేప్రార్థించవమ్మామరుద్వతి.

క॥ వీణాక్షీమృదుపల్లవ॥ పాణికంజజునిరాణిపన్నగవేణి॥ వీణాకర
 ధరపాణి॥ పాణినాజిహ్వయందువసియుంపగదే॥

దరువు॥ కల్యాణిరాగము- ఆదితాళము.

వందనమంమశ్రీధారతీ- హరిచందనగంధిశుభాకృతి॥ పొందుగగీర్వాణి
 బృందఘ్నసేలేడి - మందయనయరవిందలోచనీకే॥ వంద॥ నెచ్చెలివైమంము
 ధ్వాంకకరు - ణింపుముకన్నెడసేయకకడు- మెచ్చుగనాజిహ్వపైశిరిపొచ్చు
 గనునాట్యంబుసేయుము॥ వంద॥ హటక - మయభూషణిఘన - పాటలత
 రుమంజుభాషిణిజన- కోటిసన్నుతిచేయు వినియా - నాటకముప్రఖ్యాతిసే
 యుము॥వంద॥ పాలింపుమముగీతివాడలనల- మేలుమంగాపతికోడలానా-
 మేలుపలుకులునమృతసారపు- తెల్లనిక్కముజాడేయుమిప్పుడు॥ వందన॥

వ॥ మనపాలిటి శ్రీపరమేశ్వరునిప్రార్థించుదమురండుచెలులారా.

చూర్ణిక॥ శ్రీమదఖిలచరాచరప్రపంచ స్వర్గస్థితిసంహారహేతుభూత
 మూలప్రధానతత్వాతీతపూర్ణాస్వయంప్రకాశం- శుభ్రీకశరదభ్రీసం
 కాశం- సకలాగమోక్తమంత్రలయకూటమనస్కాభ్యాస యోగీశ్వరబృంద
 హృదయారవిందలోలంబం- విమలభక్తజనావలంబం చతుర్దశవడ్విదశారశ
 ద్వాదశారద్విపత్రాది వడ్విజోపహరిహస్త ప్రకమల కరికాంతరవిహార
 సచ్చిదానందసారం- అఖండలప్రముఖ సుధాంశసమూహ వరమస్తకాల

ముగా దెలియబలుకుముచకోరాక్షి॥ టీక॥ భాసురంబై నట్టి ఫాలభాగంబున
 ఫాలంబలాటంబ క్రించ-ఇత్యమరః అనియున్నదిగనుక- ఫాలం. ఫాలభాగ
 మునందు-భస్మ త్రిపుండ్రముంబగువాడు- భూతిర్భుతేభ సినికత్యమరః అని
 యున్నదిగనుక ఆయొక్క భస్మత్రిపుండ్రంబులుధరించుకొన్నవాడుగ దేవోదే
 లియా- రుద్రాక్ష మాలిక ల్ రూఢిమిరిగ కడువిప్పుగునురమున వెలయువాడు.
 చెలి॥ వ॥ ఓమరుద్వతీరుద్రాక్ష మనగా నేమమ్మ. మరు-వ॥ అయితే చెప్పెదను
 వినవమ్మా సఖియా॥ శ్లో॥ రుద్రాక్ష మూలకి బహ్మంచ తన్నా కంఠేష్టు రుచ్యతే
 అగ్రంస రాశివంప్రో క్తంబిందూ నాంసర్వ దేవతాః॥ టీ॥ ఓచెలులారా నీనుం
 డుడుద్రాక్ష మునకు పేరుబహ్మ యనియు దానికీ గెలువిష్టు వనియు కొనలయం
 దీశ్వరుండనియు- దానికీణరణములయందు దేవతలునుక్రిమూర్తు వివిధముగా
 నాధారభూతులై యున్నారుగనుక నుపమానము లేనప్రభావముగలవృక్ష మే
 చెలియలారా-ఓసఖులారా- రుద్రాక్షో నాగకంకణః- యిత్యమరః అనియు
 న్నదిగనుక- ఇట్టిరుద్రాక్ష ములను-పురోవక్షంచవక్షశ్చ ఇత్యమరః అనియున్నది
 గనుక- యారుద్రాక్ష హారములనునక్షుంజునధరియించినట్టివాడుగ దేమగువా
 దండకమండలోద్దండ వాగంబులుదండకమండలంచైవ-ఇత్యమరః అనియున్నది
 గనుక ఆదండకమండలమునుయోగ వాగంబులనుధరించినట్టివాడుగ దేకోమలీ-
 ఓలలనా కాషాయచేలముల్గులుగువాడు- కాషాయాంవల్కలాంబరం- ఇత్య
 మరః అనియున్నదిగనుక- కావివస్త్రములను నారచీరెలునుధరించుకొనువాడు
 గదేకోమలీ, అష్టాంగయోగములభ్యసించినవాడు- ఎనిమిదివిధములై నయో
 గములభ్యసించినవాడ౦మా. చెలి-వ॥ ఓమరుద్వతీ అష్టాంగయోగమనగా
 నేదియోవివరముగా తెలియబలుకుముచంద్రవనా. మరు-వ॥ ఓచేలియా
 ఆలాగే చెప్పెదవినుము- యమనియమాసనిసాణాయామప్రత్యాహారధ్యా
 నధారణసమాధులనునీ యష్టాంగయోగముల యోగంబులటంచుక వ్యాదుల
 యందెల్ల వివరింపుచున్నవిగనుక- ఇట్టియోగములభ్యసించునట్టిగురుబోధాను
 గ్రహుండుగదమ్మా. చెలి-వ॥ ఓమరుద్వతీ నీ పెనిమిటిగురుబోధా రతుడని
 పలికితివిగనుక నాకాతెరగుచక్కగా నెరిగింపవమ్మా.

మరు-వ॥ అయితే చెప్పెదవినరమ్మా చెలియలారా.

కంచార్థము॥ శంకరాభరణరాగము - ఆదితాళము.

యోగాభ్యాసమ్మనవిను॥ బాగుగ పటుముద్రలెఃగభ వ్యాసనముల్ వేగ
 మెగురుమూలంబును । సాగించుటలెరిగిసలుపంసాగునుయోగి॥ రాగ ద్వేష-
 రహితుడౌయోగి॥ భోగి త్యాగియగుచురాగాదిరహితుడై - యోగములొన
 రించియంతరాత్మమనగ॥ సాగునుయోగి॥

మరు-వ॥ ఈశ్రవకార - గానాప్పు గదమ్మా.

చెలి-వ॥ అట్లనగానొక కిన్నీ తెలియలేదుగదమ్మామరుద్వతి.

మరు-వ॥ వివరముగాచెప్పదవినుము చెలియా- యెట్లులనగా- లయ
యోగము-లంబకయోగము- హారయోగము- సాంఖ్యయోగము- తారకయో
గము-అమనస్కయోగము-మానయోగము-రాజయోగము యీమొదలయిన
యోగములు సభ్యసించినవాడును- యిదియునుంగాక ఆసనములననుసరించి
అందుమీదటయోగాభ్యాసముననుసరించినవాడమ్మా చెలియా. చెలి-వ॥ ఆస
నములనంగావాటియొక్క ప్రభావముచెప్పవమ్మా. మరు-వ॥ చెప్పెదవిన
వమ్మా-కూర్కాసనము- కుక్కుటాసనము- మయూరాసనము- వీరాసనము-
హాతాసనము- సింధాసనము- చిత్రాసనము- తర్కాసనము- వ్యాఘ్రాసనము-
ఇత్యాదిఆసనములననుసరించియందుమీదటయోగాభ్యాసముననుసరించినట్టి
వాడుగదంచూ- ఇదియునుంగాక ముద్రభావములు తెలిశినట్టివాడుగదమ్మా.

చెలి-వ॥ ముద్దలనంగా నేమమ్మామరుద్వతి. మరు-వ॥ ముద్దలుగాదంచూ
పంచముద్రలని చెప్పబడునుగదంచూ. చెలి-వ॥ అదియెట్లువివరముగాచెలు
పుమంచూ. మరు-వ॥ చెప్పెదవినవంచూ చెలియా- ఖేచరి-భూచరి-మధ్య-
వజ్జుభి-శౌంభవి- అను యీ పంచముద్రలభ్యసించినవాడుగదంచూ- ఇదియు
నుగాక ఆసనములయందు ముద్రభావములనుసరించి యందుమీదట యోగా
భ్యాసముననుసరించినట్టివాడుగదంచూ. చెలి-వ॥ తారకయోగములననుస
రించుటకుపంచముద్రలేసామరుద్వతీ.

మరు-వ॥ అవుపంచా చెలియలారా.

చెలి-వ॥ అదెట్లువివరముగాజెప్పవంచూమరుద్వతీ.

మరు-వ॥ ఆలాగేవివరించిచెప్పెదవినుముచెలియా.

క॥ వరుశ్రీ ఖేచరియనభూ చరియనమధ్యయుననంగవజ్జుభియనగా వర
శౌంభవియనగనివీ ధరలోపలముద్రలైదు తారకమునకు॥ గీ॥ సద్గురూప
దేశసరణిచేనీయైదు ముద్రలనువిశేషముగ నెరింగి యభ్యసంపవలయునటు
మీదతారకం బొందుప్రణావనాదబిందుకళల॥

చెలి-వ॥ ఆతారకమభ్యసంపవలసినక్రమముచెప్పవంచూ మరుద్వతీ.

మరు-వ॥ ఆప్రకారమేచెప్పెదవినుముచెలియా.

గీ॥ కనులుమూసి యైనగనువిచ్చి యైనను బొమలనకమదృష్టిపొసగనిశ్చి
యూర్వకముఖముగాను నొనరచూచిననది ముదితఖేచరియనముద్రదనరు॥

చెలి-వ॥ ఓమరుద్వతీనీ చెప్పినది యేమిన్ని తెలియలేదు విశదముగా
తెలియజెప్పుమంచూమరుద్వతీ

మార్కం దేయవిలాసము.

కంఠార్థము॥ శంకరాభరణము - ఆదితాళము.

కన్నులనుమూసియైనను । గన్నులమరచియైన గ్రమమగుచూపుట ।
గ్రన్నవభూమిధ్యంబున । నున్నతయూర్ధ్వముఖుడగుచు - నుండిననదియుట ॥
చిన్నయకారుడుండెడితెరగుట ॥ దంకిగవంచముద్రలలానభేచరి - మెండు వె
లుగునురెండొక్కటిగజూచు ॥ చుండిననదియుట ॥

మరు-వ॥ ఈభేచరీముద్రయొక్కప్రభావంబిటులనుండునచెలియా.

చెలి-వ॥ ఓమరుద్వితీ భూచరిప్రభావంబిటులనుండునచెలియా.

చెలి-వ॥ ఓమరుద్వితీ భూచరిప్రభావంబుచెప్పవంమా.

మరు-వ॥ ఆలాగేచెప్పెదనిముచెలియా.

కంఠార్థము॥ శంకరాభరణరాగము - ఆదితాళము.

నేత్రంబులుచలియింపక । పాశ్రుండగుగురునినియమభావముతోడట ।
అత్రపడకనాసాగ్రము । శాత్రవములడంచిచూపు-జారకచూడట ॥ గద్గురుమది
గోరికవేడట ॥ యీరీతిని - ధారుణీసల్పినహరినిమునులని - భూరిగుణులు
భూచరియించునురుచూపు ॥ జారకచూడట ॥

మరు-వ॥ భూచరప్రభావంబిటువంటిదిగదమ్మాచెలియా.

చెలి-వ॥ ఓమరుద్వితీ భేచరీభూచరియొక్కప్రభావముచెలిసెనుగనుక
మగ్యముద్రయొక్కప్రభావముచెప్పవంమా.

మరు-వ॥ ఆలాగేచెప్పెదవినవంమాచెలియా.

కంఠార్థము॥ శంకరాభరణము - ఆదితాళము.

కన్నులనుసగముమూసియు । పన్నుగఘననాసికమునుబాండుకచూక్తుల్ ।
తిన్నగచెదరకచూచిన । నన్నిటలముగానుపించు - నన్నిటలమునట ॥ బ్రహ్మం
బును-చహిమీరగనినట ॥ వన్నెమీరగదపోవాఁధాపరులందు-క్రన్ననమథ్యము
ద్రావనశెల్లును ॥ నన్నిటలమునట ॥

మరు-వ॥ ఈమగ్యముద్రయీప్రకారముగానుండునుగదంమా.

చెలి-వ॥ ఓమరుద్వితీ నీవుశెప్పినముద్రలయొక్కప్రభావంబుచెలిసినది
గనుక పణ్ణుభిముద్రప్రభావంబుచెప్పవంమా.

మరు-వ॥ ఆలాగేచెప్పెదవినవే ఓమందయానా.

కంఠార్థము॥ శంకరాభరణరాగము - ఆదితాళము.

నయనద్వయమును మూసియు । భయముగమరిబామలనడుమ పరికిం
పంగ । న్నయముగ నాదముబిందువు । రయమునచిత్త శలగని-రాయాసమునట ॥
పాయకజ్యోతి-పట్టపగలుగట ॥ కాయశుద్ధిజేసిసకమా-దులనురోసి సాయు
జ్యమొందుటేపణ్ణుభిముద్రని-రాయాసమునట ॥

మరు-వ॥ పణ్ణుభిముద్రప్రభావంబిట్లుండునుగదమ్మా చెలియా.

చెలి-వ॥ ఓమరుద్వతి- యీనాలుగు ముద్రలప్రభావంబు జెప్పితివిగనుక శాంభవిప్రచావంబుచెప్పవమ్మా. మరు-వ॥ ఆలాగేజెప్పెదనువినవమ్మా.

కందార్థము॥ శంక రాభరణరాగము- ఆదితాళము.

అంతయుజూచినబతులును । నంతయునిశ్చలపుద్యష్టియపగతపవనా । స్వాంతవికారముగలిగియు । ఎంతగజూచునదియె-విలసితకాశం॥ యతులకు బ్రహ్మ-నిలయప్రకాశం॥ యలఘమతినుహించియభిలజగమలలోపలజెప్పుదురుశాంభవిముద్రయనుచును॥ విలసితకాశం॥

మరు-వ॥ శాంభవిముద్రప్రభావంబిటువంటిదిగదమ్మా. చెలి-వ॥ ఓమరుద్వతీయూప్రకారముగా తారకయోగముననుసరించిన పంచముద్రలప్రభావంబుజెలిసినదిగనుక నీపెనిమిటిమరియునెటువంటివాడో తెలియజెప్పుమంచమామరుద్వతి. మరు-వ॥ ఓసఖియాజెప్పెదనువినుము నిరంతరంబు శివభక్తి నెరయువాడు. నిరతంశివభక్తి సఃఖ్యశ్యమరః, అనియున్నదిగనుకనిరంతమున్ను శివధ్యానపరాయణుడుగదంచా- స్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠాన సత్క్రియాది నిత్యంత్రికాలములయందును స్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠాన జపతపహోమములయందుజక్కగాజరుపుకొనునట్టివాడుగదంచా- తపములనుసల్ప వరతపోధనులలోన ఇత్యాదిపత్రములచుచక్కగాజరుపునట్టిమహనీయుడుగనుక అటువంటిమహానుచావుని గనులజూపించలేరటేకాంతలారా. ఓనారీమణీ నామనోహరుడైనమృకండమహామనినిగనులజూడకనిలువజాలనంచా- ఓచెలియా మారుడునాపైచలముచేత నిదోబాణములు వేయుచున్నాడుగ కల్లకనేనెటులసైరింతునే సఖియలారా.

చెలి-వ॥ హేమింతమందియుండగా నీకేమిభయమంచామరుద్వతి.

మరు-వ॥ వినుడిచెలియలారా. చెలి-వ॥ చెప్పవంచామరుద్వతి.

కందార్థము॥ శంక రాభరణరాగము- ఆదితాళము.

మరుడుమరువడివిరిశరముల । గురుకుచములపైనవానగురియించెనునీకరు వలివానికివోడె । చెరియింపుచువీవసాగె- జలరుహసేత్రీ॥ ఓర్వగలేనే- సలలితగాత్రీ॥ చిలుకలుపలుగాకులకుబుట్టినకో - యిలలు నేమల్లరొదలునేయ నెట్లొతుక॥ జలరుహసేత్రీ॥

కందార్థము॥ చలమునశశిమింటవ్వె । న్నెలగాయగనలరుసిరులునేగు పరక । కలువలబాణ నేయుచు । చిలుకలదుమికించుకొనుచు- శేడెరోవక॥ మాపటియెండ- జిచేనొచ్చెక॥ నాదేహపుజాడలెరిగిమలయజముచె లకములాడించినా సెగనడగించుదయమీర॥ శేడెరోవచ్చెక॥

(3)

మార్కం డేయ విలాసము.

౧౭

మరు-వ॥ ఓచే డెలారా-నామనోహరుడయినమృకండుమహామునినిజూడ
నందున నామచును నిలువ నేరదుగనుక యావనప్రాంత్యముననున్నట్టి స్త్రీ
ములనై నావేడుకొనివత్తమిరుండుచేలియలారా.

చేలి-వ॥ మంచిదమ్మామరుద్వతీ.

సం-వ॥ యీప్రకారంబున మరుద్వతీతనవిభుండైనమృకండుమహామునిం
గానకవనప్రాంత్యంబునం జ్వలిక తైలతోడ పెనిమిటినివెదికెడిక్రమంబెట్లనిన.

కందాథకము॥ శంకే రాభరణరాగము- ఆదితాళము.

గిరులారమానులారా॥ కరిహరిశాదూకలవిహగగణములుమీరల్॥ పర్వి
పూణాదయనునాదగు॥ వరునితెరగుడెల్పురయ్య- వనజములారా॥ నావెత
లన్ని-యునుదీర్పలేలా॥ ఘనమగుమదనునిచారిని-జిక్కితాళలే-కనునిటువచ్చితి-
కాపాడరేమిరు॥ వనజములారా॥

దరువు॥ ఘంటారాగము- ఆదితాళము.

ఇట్లులై తేమనసోర్చునే - బోటిరోయివుడు- రట్లుచేసెనెయనంగుడు-
దిట్టమైననిటలమునను బెట్టినత్రిపుండ్రములను - అట్టెచూడశివునిరూప మట్టు
లుండునమ్మయతడు॥ ఇట్లు॥ ఉల్లమలరగనుమంచి నుజ్వలకాషాయములను-
చెల్లుబడిగదాల్చినట్టిచెలువునిచూపరేమిరు॥ ఇట్లు॥ కల్వరేకులవంటికన్నుల
వాడేబంగారు- బిల్వహారములునుగలుగుపేరిమైనయొరమున॥ ఇట్లు॥ వణకము
లైనట్టిచృణకకణకకుండలములుబాల- కణకములనుదాల్చిబహుసువణకము
లైయుండునమ్మ॥ ఇట్లు॥ జోకలేనీయట్టియాచోళసింహపునివెలయు- యాక
మరాక్షసీనిధక్తునినమరసేయునట్టివాడిటు॥ ఇట్లు॥

సం-వ॥ ఇవ్విధంబునమరుద్వతీదేవితనయొక్క పెనిమిటియైనమృకండు
మహాపీఠంగానకవెదుకుచున్నసమయంబున మృకండుమహాపీఠనిత్యనైమిత్తి
కాదివిదులందీర్చుకొనిపణకశాలకువచ్చుచున్నసమయంబునమరుద్వతీనిజూచి
ఋషీశ్వరుండేమనుచున్నాడు.

మృకండుమరుద్వతుల సంవాదము - ఏలలు

మృ॥ సన్నతాంగికానలోనపన్నగ నేవెతకేయలసి-యున్నవన్నగానకీర్పమ
యోమరుద్వతీ- కన్నెడసేయగాదగునటె॥

మరు॥ పన్నగానాపణకశాలలోనన్నంటరిజేసివిడిచి- యన్నతంపులడపికి
బోవగ- నోముఃపంద్ర- కన్నెలతోవెతుకవచ్చితి॥

మృ॥ చనువుమేరపణకశాలకునుమనమనమలరగను- యెనసిహంతోషమున
నుందుము- యోమరుద్వతీ- మనసునందుకోపముంచకు॥

వ. చాలమింకెల జేసేరు మెలుగానుచోళపురి - నాళికాక్షునికృపచేతమ

నము. యోమునిచంద్ర- వాలాయముగ కూడియుందము॥

మృ - వ॥ వోమరుద్వతిమనముపల్ల శాలకుపోదమువచ్చెదవామరుద్వతీ.

మరు-వ॥ మంచిదినాప్రాణనాయకా.

సం. క॥ ఇటువలెవచ్చుమృకండుని పటుతరముగ గాంచి యపుడు పద్మనయ నము॥ పటుకునదానునువిధుడును | చటుభర్తముమానిపల్ల శాలకుజనియె॥

మృకండమరుద్వతి సంవాదము - సీసపద్యము.

మరు॥ చక్కనిపగడంబునెక్కు బింబఫలంబు నొక్కెదవేమిరాచక్కనయ్యె॥

మృ॥ పనసతోనల్లెరుపంచదారలు గాదుకండచక్కెర పానకంబుగదవె॥

శి - వ॥ ఏమయ్యాస్వామీ ఆయొక్క అధరము అంతరుచిగానుండునా.

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యాచెప్పెదవినుము. శి-వ॥ చెప్పవయ్యాస్వామీ.

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యామహామధురమయినయమృతమునొలికెడు యధరము గదరా యోరిశిష్యా. శి-వ॥ అదియెట్లాగయ్యాస్వామీ. మృ-వ॥ చెప్పెద

వినరా. క॥ పనసతోనపంచదారయు | ఘనరసముల చేరుకుజున్నుకమ్మనితే నల్లమనమలరనమృతసారము | కనుసమమైనదియెచెలియ మోవిరసంబుల్॥

మృ-వ॥ ఇవ్విధముగానుండునురావోరిశిష్యా.

శి - వ॥ అయి తేతమయిష్టప్రకారము జరుపుకోవయ్యాస్వామీ.

మరు॥ ఘట్టిగాగుబ్బలకరమునంటట్లు జెనకెదవేమియోమనివరేణ్య॥

మృ॥ చెంట్లునురసగుండ్లుడిండ్లునుమా రేడుపండ్లుగాబోలనిపట్టినాపే॥

శి - వ॥ ఏమయ్యాస్వామీ మీరుస్త్రీలవద్దికిపోవడమున్ను - ఈభముగా వర్ణించడమజేమయ్యాస్వామీ. మృ-వ॥ ఓరిశిష్యావజ్రవై డూర్యనీలగోమే

ధికప్రప్యరాగమరకతమాణిక్యములను కనకముననమచ్చినట్టి గిరులకు సమాన మైన నామరుద్వతి సనములకు సమముచేయబడునురాశిష్యా అదియెట్లుంటే

వినుము. క॥ మాలూరంబునుదాడిమ | జాళునబంగారుగుండ్లుజాలారు నిగల్ | జేలుబిసగుండ్లుగన్నెల | బోలునుగజనిమ్మ పండ్లుబోటీస్తనముల్॥

శి-వ॥ ఏమయ్యామీరునిష్ఠాగరిష్టసంపన్నులై యుండియునిటువంటికి చ వాతకలుబలుకుటమీకుచితమాస్వామీ. మృ-వ॥ ఓరిశిష్యాపంచేంద్రియం

బులబట్టవలసినపట్టివిడువంగవలసినదిచిప్పెట్లు అన్నాడుగనుక షేమ స్వేచ్ఛా విహారులమై యున్నందువల యెన్నివిధములచేతవిహరించినప్పటికిన్ని మాయ

లసిటకుండునురావోరి అయెట్లుంటేనివినుము. డ॥ గారుడుమంత్రసిద్ధుడు రి - లచేగరపించుకొన్నత | రవిషంబులెక్కవటకుంభినిలోగురుమంత్ర

సిద్ధి | తారునినోడుడైవిష సం తేజంజినోజెందుగాకయా | పూరిత

మోహపాశముల బొందినబొందరయ్యమహామహుల్ || వ || ఆహాయోరి
 శిష్యాదామరపత్రమునందుజలముభంగి కులాలకీటకంబుచొప్పున జలములో
 ప్రకాశించునట్టితామరాకునున్న అమసులోవుండునట్టికుమ్మరిపురుగుకున్న
 వీటికిమలినమంటురా-అంటదుగనుక మేముస్త్రీలయందుయెన్నివిధములచేత
 వర్తించినప్పటికిన్ని ఆమాచులుమమ్ముచేరి నెరదురాయోరిశిష్యా.
 మేగు || మోముమోమునజేర్చిముద్దెలబెట్టేవు || మృ || శాస్త్రసమ్మతమిదెసర
 సిజాక్షి || మరు || కళలుదేరెకీమేనుకొగలించెదవేల || మృ || కొగలించిన
 తృప్తిగలుగునంట || మరు || ప్రద్యుమ్నసదనంబుపైహస్తమునదట్టుటది
 యేమిచోద్యమోయతివరేణ్య || మృ || తట్టుటబట్టుటతమిహ్నాచ్చిగ్రోలుట
 కందర్పశాస్త్రంబుకంఠకంఠి || మరు || కన్నులుజన్నులుగఁతంబుగతుంబున
 ముద్దెలబెట్టేవుమోహనాంగ || మృ || కనకాంగితళవీడికడుమోహమెచ్చుట
 యదియొక శాస్త్రమేమబ్జవదన || మరు || మదనకదనయనంగయదియేమిదె
 ల్పుము || మృ || మదనునిసతీపేరుమధురవాణి || మరు || అగడవుకుప్పసామి
 తెయారలేర || మృ || గుబ్బచన్నులుగుమ్మవేకుసుమగంధి || మరు || నన్ను
 మన్నించికొగలిననుముకోర || మృ || కొగలించుకపెనగుముకమలనయన ||

మ కండమరుద్వతి - సంవాదము.

దరువు || పున్నగవరాళిరాగము - అటతాళము.

మృ || నారీలలామా- నవాయ్యారి- నయగుణధామా- తీరై నపలుకులతేనె
 లోలుకునట్టి- సారసాక్షినాతోసరసమునాడవే || నారీ ||
 మరు || నామనోనాథా - సకలజగ - స్థానితయోధా- తామరసాక్షవేదాది
 • శాస్త్రములందు- ధీమసుడగుమహామునికులచంద్ర || నామనో ||
 మృ || అంగుబులగుచాహు సుందరములకునా - నందించిసిదగు పొందుకోరి
 నేను || నారీ ||
 మరు || మదనునికేళిని మదిసంతసింపంగ - ముదమున సుధబోలు పెదవినినా
 క్కర || నామనో ||
 మృ || కోకిలవాణీమరుద్వతి-కోమలవేణీ- కగుకుచు - నట్టెరొమ్మునగు -
 జోక నేలుమునన్నుసుందరగాత్రి || నారీ ||
 మరు || చోళసింహ పురి నాళికాక్షునిస్తుతు -
 తాక్షు - నామనో దా ||
 మరు - వాడు మీమీరునిష్ఠారి - త
 ముగాస్త్రీ ననుభవం - తపోవిఘ్నం - కందు సుక ముగ్ధు

ముగావిచ్చేయుదుస్వామి. మృ-వ॥ ఓభామానీవతిసౌందర్యవతివని నిన్ను
వినాహముచేసుకొంటి నిట్టికాలమందునీవు పతిమాటకుబదులాడుటతగువా
మరుద్వతి. మృ-చ॥ సఖిగారోనీగుకన్నులవిశాలముబెంపునుముద్దుశల్లలుకా
ముఖమధరంబుజన్గవయుమూపునునీమరుతూపుచూపులు। న్నఖములతీరుపల్వ
రుసనాతిమరుద్వతినన్నబోల్పనీయఖిలసురాళి నేలునమరాధిపుకై ననుతింప
శక్యమే॥ మృ-నీ॥ ఆదివిష్ణుమొదల త్తత్తోభోగించెతామరచూలియాశనయు
బొందె। తండ్రిబొందినసతి చాబొందెశమనుండు పాకశాసనుముని పత్ని
బొందె। గుముదబాంధవుగురుకోమలిరతినలైవాలితమ్మునిసతివలనబొందె।
గుముదబాంధవుగురుకోమలిరతినలైవాలితమ్మునిసతివలనబొందె। వ్యాసుం
డుమరదలివదినెతోభోగించె రతినలైగోడలిరావణుండు॥

మ-వ॥ ఓరిశిష్యామేన తయైనభూదేవునిమహావిష్ణువరించిరాడుకొమా
రైయైనసరస్వతినిబ్రహ్మవరించినాడు సూర్యుడును ఆయనకొమారుడైనయ
మధర్మరాజువీర్ధరునుగుంతిదేవినివరించిరి- గౌతమహామునిభార్యయైనఅహ
ల్యనుదేవేంద్రుండువతియించె- బృహస్పతిభార్యయైనతారనుచంద్రుండువని
యించె- నంబికాంబాలికలనెడునప్పజెల్లెండ్లనువ్యాసుడువతియించె- శేనకో
డలియినరంభను రావణుండువతియించె- అయినను వారివలెనేనువర్తించలే
దురాశిష్యా. గీ॥ వారునటువలెనక్రమవతుకలగుచు| సంచరించియీభూ
మిచక్రమందు| నేనటువలెగాదుసన్తానముగను | నిష్ఠముగనాదుసతినివరించి
నాడ॥ వ॥ ఓరిశిష్యాపుత్రులయందురాంధవగిలి పురుషునియందునభిప్రా
యముగలిగినట్టయితేభార్యాపేక్షపురుషుడుదీర్ఘియెడల శిశువాత్యజేసితే
నెంతపాపముగలుగునోఅంతపాపమనిశిష్యులెప్పయున్నారరాశిష్యా.

క॥ ఋతుమతియైపుత్రార్థము | పతిగోరినభార్యయందుబతికూలుండై |
ఋతువిఫలత్వముజేసిన | నతనికమరిభూగహత్యయగునండ్రుబుద్ధుల్॥

వ॥ ఓరిశిష్యాభార్యయేరితిగానుండవలెనోజెప్పెదవినుము.

శి-వ॥ చెప్పుమయ్యాస్వామి.

మృ-గీ॥ కార్యకారణభోజ్యాదికార్యములకు| శయనక్షమరూపములకెల్ల
సఖియైట్లు | శిశుమెసగకభూమినిదేవరంభ | మంత్రివలెనుండవలయును
మగువపతికి॥ వ॥ అదియెట్లనిన భార్యయైనదిపనిసేయునెడల దానివలెను-
భోజనముబెట్టునెడల తలివలెను- శయనింపునెడల రంభవలెను- అలోచన
మందుమంత్రివలెను- సౌందర్యమునందులక్ష్మీవలెను- ఓర్పునభూదేవివలెను-
కూయారువిధములచేతనిల్లాలుతగియుండవలెనుగనుక నందువల్ల నాయొక్క
ననోహారురాలయిన మరుద్వతిని నేనువరించినానురాశిష్యా.

మార్కం డేయి విలాసము.

౨౦౨

శి వ॥ అట్లయి తేమియిష్టమయ్యాచామి. సం-వ॥ ఈప్రకారం
బున మృకండమహాషి తనపత్నియైన మరుద్వతితో సరససల్లాపరిబులాడు
చున్నసమయంబున వ్యాసులు గొందరురుఘలంగూడి సత్యలోకంబునకరుగు
చున్నసమయంబున మృకండమహాషి యేమనుచున్నాడు.

ద్విపద॥ అప్పుడంబరవీధినరుగుచునున్న - గొప్పమహాత్ములగొందరగ
నుచు- ఘనుచుమృకండుడుగడుభక్తిపలికె- మనులారఘనులారి ముఖ్యాత్ము
లార- యనువొందమీరలెందరిగెదరవుడు- వినుపింపరయ్యామివృత్తాంతమెల్ల-
ననివేడియడిగిననంమహాత్ములను - వనజజుజూచెడివా ఛబోయెదము- అనిన
యలటనతియతివనుజూచు- వినుపించెకొన్నిసద్విమలవాక్యములు-వివరంబు
గాదెల్పువేడుకగలిగి- సవరణమశితోడసఖియతోజెప్పి - పరమేష్ఠిలోకంబు
బరగ నేబోయి-శరుణివచ్చెదనుభద్రంబుగానుండు॥ వ॥ ఓమరుద్వతినేను
సత్యలోకపర్యంతముబోయిరావలయుగాన నెంపదిగానుండుముచెలియా-

మృ-దరువు॥ నాధనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

సెలవొసగనన్నబంపవే-ఓచెలియారో॥ సెల॥ నలువకడకు-సెలవొసగి
నన్నబంపవే॥ సలలితముగనానలువవిభవమును - గలయజూచినే గ్రక్కున
వచ్చెద॥ సెల॥ కలహభోజనుడుకపిలమునీంద్రా - దులగనివచ్చెదతోలుజ
ముఖిరో॥ సెల॥ కలగకుమనముననలత్రేతాగ్ను-వెలదిరోబ్రోవుమునిలువక
వచ్చెద॥ సెల॥ ఇలచోళపురియందువెలసిననరహరి- జలరుహసమపదముల
భజియింపుచు॥ సెలవొసగి॥

వ॥ ఓమరుద్వతినేను బ్రహ్మలోకమునకుంబోయిత్వరగావచ్చెదనునీవు
జిత్తనొందకనారాకనరయుచుండుముచెలియా. మరు-వ॥ అలాగేపోయి
రండుస్వామి. సం-వ॥ ఈప్రకారంబునమృకండమహర్షి తనభార్యయైనమరు
ద్వతినేవినురాచిశివస్తరణజేయుచు సత్యలోకమునకుంబోవుటయెట్లన.

దరువు॥ యమునాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

నిన్ననమ్మినవాడరా-ఈర-కన్నడమానిచేకోర॥ నిన్ను॥ నన్నగాభరణ
గాడి - పతిమహాదేవావోశివ॥ నిన్ను॥ ఎన్నిదైవములన్న నీకన్నదైవముల
నెన్న - నెన్నరానికరుణనీసన్నిధియొసగుమిక॥ నిన్ను॥ మించినాపూర్వజన్మ
సంచితౌఘములదృంచి- వంచనలేకనన్నాదరించుమికచర్తాంబరధర॥ నిన్ను॥
ధరచోళపురినివాసనరహరిశ్రీపాదదాస-కరుణతోనన్నువేగనరమరసేయక
బ్రోవు॥ నిన్నునంమన॥

సం-వ॥ ఇద్విధంబున మృకండమహాషి సత్యలోకంబునకుంబోయిన
తదనంతరంబున మృకండునింజూచి ద్వారపాలకులేమనుచున్నారు

ద్వారపాలకుల- వ॥ ఎవరయ్యాస్వామి.

మృ- వ॥ ధూలోకమునందు నేనొకఋషిశ్వరుండును రాద్వారకా.

ద్వా-వ॥ అయి తేమీరు యేమినిమిత్తమైవచ్చిరయ్యాస్వామి.

మృ- వ॥ నేనుబ్రహ్మసభకువచ్చితినిరాఓరిద్వారకా.

ద్వా-వ॥ అయి తేమీకుసంతానమంతమందయ్యాస్వామి.

మృ- వ॥ ఇవివరకునాకుసంతానంబులేదురాద్వారకా.

ద్వా-వ॥ ఓమునివర్యాపుత్రహీనులు బ్రహ్మసభకునర్హులుగారుగావున

తామిచ్చటనుండకవేగముగపొందుస్వామి. మృ- వ॥ అయి తే నేనీసభకు

నహుకడనుకానటరాద్వారకా. ద్వా-వ॥ అవునుతావర్హులుకానట

నిజజేనయ్యాస్వామి. మృ-వ॥ అయి తే నేనబోవుచున్నానురాద్వారకా.

ద్వా-వ॥ వచ్చినత్రోవను జెచ్చెగవిచ్చేయుముస్వామి.

మృ- వ॥ పుత్రహీనుడైనందుననిన్నిమాటలువినివలసివచ్చెదదైవమా.

మృ-దరువు॥ ఆహిరిరాగము - అటతాళము.

ఏమోనాపూర్వకమకమిట్లు జేసెను - యిక నేమి నేతునయ్యా - దైవమా
నేనిక నేమి నేతునయ్యా॥ స్వామి నేరుమలలో సరివచ్చిబ్రహ్మ - సభదూరమ
య్యెనయ్యా - దైవమాబ్రహ్మ సభదూరమయ్యెనయ్యా॥ ఏమో॥ తొలిజన్మ
మునయే త్రోవాయుజేసితిని తోడభవించెనయ్యా - దైవమా తోడభవించె
నయ్యా॥ ఏమో॥ శిశుహత్యజేసితిని పశువులగోస్తిని శోధించిచూడుమ
య్యా॥ ఏమో॥ ధరచోళపురమునవెలయుశ్రీనరసింహ - దయయుంచిబ్రోవ
వయ్యా - దైవమానన్న - దయయుంచిబ్రోవవయ్యా ఏమో॥

సం-వ॥ ఇవిధంబునమృకండమహామునిచింతాకులితస్వాంతంజైశచ్చు
చుండెనిచటమరుద్వితకడకు నెరుకలసానివచ్చెడుమార్గంబెట్లనిన.

ఎరుకలసాని- తెగద్విపదా ఆగధిరాగము - ఆదితాళము.

శ్రీరఘుడౌమదనునిచేపువ్వుబంతి - సారసాయిత జేత్రిసన్నతగాత్రి-
భారతీదేవికిబరగభూజలను-గోరినేయునునన్నుకోమలగాన-నిదితరుగమ్మని
యెంచిభారతియు-మదిలోనకోరికల్మాయించుకొరకు-మనుజులుదేయని
మాయవేషంబు - మనమునదలచియుమహినినెరుగకను - వచ్చెనసో-నైన
వన్నెలచీ -యెచ్చటకంచుకమొప్పుగానుండ-దంతపుకంమలుధరియించిమించి
హంతయైమీనననానరురత్నాల-సొమ్ములధరియించిసో-సేతావులును-
గ్రమ్మగానుడుటనుకమ్మకస్తూరి-తలకంబుధరియించివీరైనమంచి-కలషంబు
నలదియుకరకంకణములు - ఘుణయునొక్కారంబురూంకృతులెసగ - ఘుణ
ఘుణమనుఘంటగజ్జలుమ్రోయ- శింజినిధ్వానంబుచెలగిమూపునను. రంజిల్లు

బుడుతనిరంగు జెలంగ- జుంగునబిగియించినుందరియపుడు- ఖంగున మెచ్చెలకల
రవమొప్ప-మునిశిఖామణి పత్తిముదితజ్ఞానాంబ - మనమునకోరికల్ వారికెప్ప
దలచి - ముచ్చటతోడనుముదముతోవగల - బచ్చవిల్లునిరాణిపగిదిసహచ్చి-
మచ్చకంటులుతన్నుచుదినినుతింప- వచ్చెచుయెరుకలవనితయవ్వేళ॥
దరువు॥ ఆరభిరాగము - రూపకతాళము.

• వచ్చెనెరుకతహా॥ వచ్చెనెరుకలసానిబహుతీ వ్రంబునను జేమాములనా
చుచు-ముచ్చటలుగులుకంగపడతులు మెచ్చంగనుభహుయెచ్చవగతో॥ వచ్చె॥
రంగుమీరిన కాంచనంబుల యుంగరింబుననంగుళములచే- లంగబంగరుసరిగె -
చీరెముచుంగుజారగపొంగుచును జెలి॥వచ్చె॥ శిరముననునపురంజీబుట్టయుం -
గరమునను గాంచనపు బెత్తము - సురమునందునచిన్నికట్టని జెరుకుననునవ
రించిమించియు॥ వచ్చె॥ వగలుమీరినపొంగుగుబ్బల నగరుకస్తుఁపునుగుకల
పహ-నీగర జేయుచువగలమీరగచిగురుబోలులవగనుతింపగ॥వచ్చె॥ ఇలను
చోళపురిని వెలసినయలరువిల్లుఁ జనకుడుగునా - నలిసనాభుండగున్మసింహుని
పలుమరునుదనమదిదలంచుచు॥ వచ్చెనెరుకతహా॥

హాస్యపు- వ॥ ఓయెరుకలసానీనీదియే దేశముయిక్కడికియెందుకువచ్చి
తినినీపేరేమిచెప్పుమా. ఎరుకలసాని- వ॥ ఓశసామేచెప్పుతింటావట్రా.

హా-వ॥ నీజష్టాచెప్పుయెవదేతినేది. ఎ-వ॥ ఒరేసామేకాదురా
సామే-నామాటచెప్పుతింటావట్రా. హా-వ॥ అయితేచెప్పవేయెరుకల

సానీ. ఎ-వ॥ ఒశసామేమాదికొల్లాపురిగాదంట్రాసామే. హా-వ॥ అయి
తేలిపుయ్యెందుండివచ్చిచావేళిరిగి. ఎ-వ॥ ఓశయ్యామేముసరుకులుబట్టుకొని

వచ్చినాంరాసామే. హా-వ॥ అయితేమీరుయేమేమిసరుకులు తెచ్చినారే
యెరుకలసానీ. ఎ-వ॥ అయితేసామేజెప్తాయండ్రా. హా-వ॥ అయితే

చెప్పవేళింగి. ఎ-వ॥ ఓశయ్యా ఉస్తేరుగు- ఒంగేరుగు- బుడంకాయేరుగు-
సొరకాయేరుగు-గుంమడికాయేరుగు-యిన్నేరుగులునాదగ్గితుండాయినేనా

రుగుదురాసామే. హా-వ॥ ఓశింగీయేరుగులేందేళింగి. ఎ-వ॥ ఓశసామే
కాదురాసామేమామాటలుమీకు తెలియదంట్రాసామే. హా-వ॥ అయితే

వీటిధరలుయెట్లాగేళింగి. ఎ-వ॥ ఓశసామేమాసరుకులన్నిఅయాధానము
లకుతగినట్టుగా ఒకతేధా-రెండేధా-మూడేధా- అయిదేధాలురాసామే.

హా-వ॥ ఇంతేచాఇంకాయేమైనాజాస్త్రిగాయిస్తువాళింగి.
ఎ-వ॥ ఓశసామేనాయేరుగులు నీవుతీశేటట్టుగానుంచే నిన్నుగార్చి

అదిన్నియిచ్చేనురాసామీ. హా-వ॥ ఓశింగీనన్నుకాలుస్తానంటావేషేళింగి.
ఎ-వ॥ ఈండ్రాసామేకాదురాసామేనిన్నుకావోళిచివైన ప్రారా

సామే. హా-వ॥ ఇదిసరేకాని మీరుయొక్కడదిగివున్నారేశింగీ.

ఎ-వ॥ మేముడిరికివుత్తరానదిగివుండారాసామే. హా-వ॥ అక్కడ
యెవరెవరిగుడిసెలున్నవేశింగీ. ఎ-వ॥ చెప్పేనురాసామే రంగడిదిరాము
దుగుడసె-రాముడిదిభీముదుగుడిసె-భీముడిదిబొంమడిగుడిసె-బొంమడిదితిం
మదుగుడిసె-నదుంగనాదిగుడిసెరా విన్నావంట్రాసామే.

హా-వ॥ ఓశింగీకిదినియన్నచుకుడవమనవేశింగీ. ఎ-వ॥ కాదురా
సామేనదుంగనాదిగుడిసెరాఅయ్యో. హా-వ॥ ఓశింగీఅయి తెనీవువచ్చిన
సంగతిచెప్పుకే. ఎ-వ॥ చెప్పేనుయిండ్రాసామే.

ఎరుకలసానిదరువు॥ పంతువరాళిరాగము-ఆదితాళము.

ఎరుకజెప్పెదనే-అవ్వోళయ్య-అవ్వోళదొండి-అవ్వోళవ్వ॥ ఎరుకజెప్పె
దనే॥ ఎరుకమీకెల్లనుయెరుకజెప్పెదనుమా - బురకానిగాసంతబువ్వబెట్టిం
చరే॥ యె॥ బురుకలగన్నట్టిబుడసెలకెల్లను-మురుగులేకలెస్సయెరుకజెప్పెద
నుండి॥ యె॥ పతులసతాలపొంతనములరసిభా - మతులననోన్యసంగతుల
కీడునుదెలియ॥ యె॥ సూలుగొడాలునుసూటినేజెప్పెద-బాలరొస్తనకంత
మచ్చుబుసమముగ॥ యె॥ కరళాఖలందునగలశంఖచక్రాల - వరరేఖలన్నినే
వరుసజెప్పెదనుండి॥ యె॥ ధరచోళపురివాసునరహరిసోదరి-పురుషునిసాక్షిగ
నరమరలేకను॥ యె॥

సం-వ॥ ఇట్లున్నసమయంబున మరుద్వతీదేవిచెలికతెలునెరుకలసానిని
దోడ్కొనిపోయిరటయెటువలె.

క॥ ఇటులచనుడెంచునెరుకను॥ కుటిలాలకులెల్లజూచికోమల్లియగునా॥
జటిలుసలిమరుద్వతితో॥ దటుకుననెరుగించువారుదగనిల్వంగ॥

మరు-వ॥ ఓచెలులా రాయీయెరుకలసానినివున్నతమగునాసనముమీద
వేగగూర్చుండజెట్టుదుసఖియలాగా. చెలి-వ॥ భాగ్యమయ్యమరుద్వతీ.

మరు-వ॥ అమ్మా యెరుకలసానీ యీపీఠముపైవసెయింపువమ్మాచంద్ర
వదరా. ఏ-వ॥ మంచిదంమామరుద్వతీ.

మరు-దరువు॥ పంతువరాళిరాగము - జంపెతాళము.

వీదేశమేయెరుకయెందుండివస్తీచే- నాదిగాదెలుపుమీరామీదదయను॥
సంతానమందరే సవతులెందరెనీకు - కాంతుడెవ్వడెనీకు ఘట్టిగాబలుకు॥
ఇందేలవచ్చితివియేమిసీపేరిపుడు - నుందయినరొదెల్పుమాకుసంమతిగా॥
గరచోళపురివాసుకరుణచేమాకెపుడు - నరయసంభ్రమములనన్నియునువిను
పించు॥ ఎ-వ॥ ఓమరుద్వతిమీమాటలుమాకుతెలియలేదుగనుకవిశద
ముగాసెలవివ్వవంమామరుద్వతి. మరు-వ॥ ఓయెరుకలసానిచెప్పెదవినుము.

మరుద్వతి- యెరుకలసాని - సంవాదము.

దరువు|| పంతువ రాళి రాగము - అటతాళము.

మ|| యేయూరనుండుగదితవే-నీ-వెందుండియిటకువచ్చితివే|| యే|| ఉండు
గూడెమువినుచుండి- పొందు- నుండివచ్చితి నోసిదుండి|| మ|| పతికిన్ పైప్రేమ
గలదా-నీ- సవతులెందరుదెల్పువనెదా|| యే|| నామాటవొలగడేమగదూ-
నొన్ను - ప్రేమనుంచుకొనునెఱునుదూ|| మ|| చంకనాడుదమొగదాళిశువూ-
నాతో-బొంకకనుబలుకజేమగువా|| యే|| మొగబిడ్డచూడవేయవ్వా-న-న్నగ
డుచేసెదవేమెరవ్వా|| మ|| అడిగిననునీకున్ గట్టవే-యిట్లు-పడతులడుగగనెం-
దుమనవే|| యే|| యెరుకడుగవుయోసిదుండిశింగ-డెదురుసూచునుగాచియుండి||
మ|| యేదేశములజూచినావే-నీ-వేదైవమనిగొలిచినావే|| యే|| ధరచోళపురి
జూచినావే-నర-హరిదైవమనిగొలిచినావే|| యే-వ|| వోదుండినేననేక
దేశములకుబోయియెరుకజెప్పినానుగదంమా. మ-వ|| ఏయేదేశములకు
బోయియెవరెవరికినెరుకజెప్పినావేశింగీ. శింగి-వ|| ఆహాచెప్పెదవినుమమ్మా
మరుద్వతి. ద్విపద|| ఇదిగాకవినుమమ్మయెరుకజెప్పెదను-మదినిలెస్సగబూని
మాయమ్మవినవె- మాళవస్పంజయమగధనేపాళ- చోళకేరళపాండ్యశూర
సేనాంధ్ర- బంగాళసౌరాష్ట్రబర్బరయవన-వంగహూణపులిందబాహ్లిక
సింధు - మత్స్యమరాటాదిమలయాళచేది - స్వచ్ఛకరాటపాంచాలవిదేహ-
కోసలకాంభోజకురుకరూసాఖ్య- కాశ్మీరసాల్యకేకయపారసీక - కొంకణ
కుకురసద్దుర్బరకచ్చ-మంకిలిలేకసింహాలముపైనేను- నెరిగియింద్రాణికినెరు
కజెప్పితిని - మరెమెచ్చినాకిచ్చెమరికతతాళి - పర్వతకన్యకుపాటించిచెప్ప-
శర్వాణియిచ్చెనుసరిపెణవాకు-నిందిరాజివికియెరుకనేజెప్ప- సందటికడియ
ముత్సఖియనాకిచ్చె- భారతీజివికిబాగుగాజెప్ప-హరముల్కడియములమర
నాకిచ్చె- గావుననెరుకయుగణతించిచెప్ప - నావలెనెవ్వరునాతిరొలేరు||

మ-వ|| అటులనా యెరుకలసాని అయితేచెప్పెదవినుము. క|| చెలి.

యా యెరుకలసాని| కలతెర్గులగొన్నిమాకుగరమునగనియా| నేలవులనెరిగి
యులెరుకల| ఫలములుమరిజెప్పవమ్మపంకజనేత్రీ|| సం-వ|| అనిననా యెరు
కలసానిమరుద్వతిహస్తంబునుంజూచుచు నెరుకజెప్పెడుమార్గంబెటువలెను.

ద్విపద|| వినవమ్మమాయమ్మవినవెయోకొమ్మ-గనవమ్మయెరుకయుఘన
పూలరెమ్మ- పూర్వంబునందునపూర్వోణిసీత- నువ్విలోనెరుకయునొగజెప్పి
కాదే- రావణబ్రహ్మచరణమునగూర్చి- పావనసాకేతపట్టణంబేతె- జంద్రము
తికినెరుకచాన్యనజెప్ప- నింద్రనిసమముగానింద్రలోకంబు- మనపదునాలుగు
మన్వంతరముల- సరిలేనిభూమిచక్రంబుననేక-చక్రాధిపతిగాను సర్వంబునెల్ల

నామించియునేలనటుగాననీకు - జెప్పెదవేడ్కతో జెచ్చెరనీకు- నిప్పుడు
వాక్కును నెలమివచ్చెనుగాక-శ్రీకాకు శేషయ్యచంగల్వరాయ- యేకాంబరే
శయ్యయెలగంటి ఈశ - సంపంగిలింగయచన్నమల్లయ్య - కంపిలివిరుపాక్షి
కాళహస్తీశ- కంచికామాక్షమ్మకనకదుర్గాంబ- యంచితపెదపాళె నెల్లమ్మ
తల్లి-శ్రీగిరిభ్రమరాంబచెంతనుండుమని- బాగొప్పప్రార్థించిపట్టిహస్తమున-
స్వర్గలోకంబునసతినీదుమగ- నిర్గమించీసుతుడనీకులేదనుచు- సభకుపాత్రు
మకావుచనుమనియిన-రభసంబులోవత్తురది గొకవినుముమునిపత్నులిచటికి
- ముదమునవచ్చి- ననుదాహమడిగిననీవుదెచ్చియ్య-సుతులెందరమ్మయోసుదతి
- నీకనిన- సుతులులేరనిబల్కసొంపునవారు- కుడవకచెంబునుకుంభినిమీద-నిడి
వారుచనుదురునిదిఫలముచూడు - కాబట్టిశివుగూర్చికడునుగ్రతపము- జేబట్టి
సర్వినశంభుడుబుడుత- నీచ్చునునిదినమ్మునిక్కమ్ముసుమ్ము- ముచ్చటగలుగునీ
మొగబుట్టెనీకు-నిదినమ్ముముంమారునిటువాక్కునాకు- మచినకొల్లాపురిమహా
లక్ష్మీయిచ్చె- నొకటిలోనానగూర్చునొనరజేకొనిన- నొకటనజెలగునునొగి
యొకయేడు - బుడుతకుకాసింతబువ్వబెట్టించు - బుడుతగల్గునునీకుబుడుతనీ
లోడు- సత్యమునమ్ముముచాననామాట- నిత్యకల్యాణంబునీకొనగూడు.

మ-వ॥ అటులనామంచిదిసివుపోయిరమ్ముశింగీ. సం-వ॥ ఈప్రకారం
ముననెరుకలసానిచనిన తదనంతరంబున మరుద్వతీసమీపంబునకు మునికన్యలు
వచ్చువిధంబెటువలెను. శీ॥ బాళిమీరంగసప్తషణ్భార్యలెల్ల | నొక్కచోటన
గుదిగూడియుల్లమునన | ఘనమృకండునిపత్నియాజ్ఞానమాంబ | చూడవేడుక
గల్గియసొంపుమీర॥ అరుంధతి-వ॥ ఓఅనసూయా- వోరేణుకా- వోఅహ
ల్యా- వోమునికన్యలారా - మనమందరమునుమృకండునిభార్యయైనమరుద్వతినీ
జూచివత్తుచువచ్చెదరామునికన్యలారా. మునికన్యల - వ॥ అటులనేపో
దమురండు అరుంధతీదేవి.

మునికన్య-దరువు॥ తోడిరాగము - ఆదితాళము.

మునిపక్షులరుగుదెంచిరి-జ్ఞావాంబనుజూడ-మునిపత్నులరుగుదెంచిరి॥
మనమగుసంతసులగుచుగౌరీ- దేవినివినుతులుగావింపుచుతా- పంతముతోముని
కాంతలువెడలిని- కంతువారునిపదచింతనసేయుచు॥ ముని॥ వనమునహావ
మొప్పగాజ్ఞానాంబును-గనుకొనువేడుకగలిగియుమనమున- ఘనమగువనమున
వనితలగనితా. యినునికాంతిజొరనట్టివనమునను॥ముని॥ చేరికొవీలలుగూయగ
స్థరసులు - సుందరులునుశృంగారహంసములు - పోవగనారసియలరులరస
ములు-గ్రోలుచుచుచిహరసములాడుచు॥ ముని॥ ఇలనుచోళపురివాసునితల
చుచు - యుల్ల - ల - లవునవేగమె - పలుదెర్లంగులను పాటలుబాడుచు.

నలరువిల్తుని తేజీలన గా॥ముని॥ అ-వ॥ ఓసఖియలా రామనముకొంచెము
సేపు గొబ్బిదట్టుదమువచ్చెదరా. ముని-వ॥ మంచిదిఆట్లా గేతట్టుదమంమా
సరసిజాక్షి. గొబ్బిపాట॥ముఖారి రాగము-ఆదితాళము.

గొబ్బియల్లో-శ్రీకరముగ గొబ్బిపాట- చెలువుమీర చాడరే॥గా॥ గొబ్బి
యల్లో-ప్రాకటముగ భక్తితోను-భామలందరుగూడుకొని గా॥ గొబ్బియల్లో-
ఇంతులార రాణేయిక - దంతునిపూజసేయ॥ గా॥ గొబ్బియల్లోకాంతలార
రాణేమీరు-కడువేగమునిప్పుడు॥ గా॥ గొబ్బియల్లోధరనుచోళపురివెలయు-
నరహానిదలచరే॥ గొబ్బియల్లో॥ అ-వ॥ ఓసరసిజాక్షులారాయీవనము
దివ్యమైనవాసనలనొప్పియున్నదిగ నుకమనమిచటనిమిషమాత్రంబువసియించి
మార్గాయాసముదీర్చుకొనిపోదముచెలులారా. ముని-వ॥ మంచిదిఆలాగే
చేయుముఅరుంధతీదేవి. అ-వ॥ అయితేమనముచెండ్లాటలాడుదమురండు
చెలులారా. ముని-వ॥ మంచిదంమాశశివదనా.

దరువు॥ శహానారాగము - ఆదితాళము.

చెండ్లాడుదము-చేడియలందరుయీదినము-నిండువేడుకతోడను-పండు
వుగానుపిండుగమనము॥ చెం॥ బంతిచెయిబట్టిపైకినెగరగొట్టి- సంతసమున
నాయుంతులుకరములపంతన గాచేరిచిపట్టుక॥చెం॥ పట్టిపైకెగరగొట్టుచుధర
బడుదట్టుచును - యిట్టులతొలగనేకచేతులదట్టుచురెండునుబట్టుచును॥ చెం॥
చోళసింహపురి-వెలసిననరహారిని- చాళిమీరగనిడుకొని-హాళితోడగంతులు
వేయుచుమరి॥చెండ్లా॥ అ-వ॥ ఓమగువలారామార్గాయాసముచేతమిక్కిలి
పరితాపముగానున్నదిగానవేగముగరండు జలములగ్రోలుదముచెలులారా.

సం-గీ॥ ఇటులమునిపత్నులెల్లనుయింపుమీర॥వచ్చిజ్ఞానాంబగాంచియు
వారలంత॥ యధికదాహంబుకొనివినయమునవేడ॥ జారుకాంచనఘటమున
జలముదెచ్చి॥ వ॥ ఇట్లున్నసమయంబున కనకకలశంబుచేతంబూని ముని
కాంతలజూచియేమచుచున్నది. క॥ వారిజదళనేత్రులకుకొరికదీరంగ
నీరుగ్రోలుండనుచుక॥ వారల్లచేతికినివ్వన॥ వారితమతినిట్టులనిరిపనజనయ
నకుక॥ ముని-వ॥ వోమరుద్యతీమ కొకకోరికయున్నదిఅడుగవచ్చునామరు
ద్యతీ. మ-వ॥ సెలవివ్వండుమునిపత్నులారా. ముని-ద్విపద॥ కాంతామణి
రొనీకుగలిగినయట్టి- సంతానమెందరేసాధ్వీలలామ- యగియిట్లుమునిపత్ను
లడిగనందులకు-వినిజ్ఞానమాంబికావశమై యపుడు॥ మ॥ ఓమునిపత్ను
లారాయెంతమాత్రమున్నుమాయొక్కస్థితులుదెలిసికొనక నన్నగడుసేయ
దగునామునిపత్నులారా. ముని-వ॥ మేముచెలుసుకోజాలకనడిగినాము
వాస్తవముజెప్పువంమామరుద్యతీ. మ-వ॥ అట్లాగేచెప్పెదవినువంమా.

మరుద్వతీ-మునికన్యకలసంవాదము- ద్వీపద.

మ-ద్వి॥ పుట్ట నేతేదమ్మపుత్రులునాకు- రట్టడీనై తినిరామలలోన॥

ము-వ॥ అనినటుల నామరుద్వతీచెప్పెదవినుము. ముని-ద్వి॥ అట్టియిం
క్షుచీరునంట నేరదు- నెట్టననినవమ్మనీకు జెప్పెదము- పుత్రులు లేనింట పొసగ
నీటికిని-పాత్రంబుగాదు యాపర మేష్టికైన-ననియిట్లు జెంబుతామవనిపైనుంచి
చనికందరప్పుడాసంయమిసతులు॥ ముని-వ॥ ఏమరుద్వతీ మేమి పోయివచ్చు
చున్నాము జెంబుదీసికొనుము. మరు-వ॥ అదీయేమమ్మా ననితలారా.

ముని-వ॥ ఓమరుద్వతీపుత్రులు లేనియింట జలపానము స్నేయరాదుగ నుక
మేముపోయివచ్చెదమమ్మామరుద్వతీ. సం-గీ॥ కన్నెలపుడుబోవకడుక్షాఃఖ
మునుబాంది॥ వేగబిలిచివారురాగనిలిచి॥ యిట్లుబల్కి మీర లేగుటదగ నొనె
రందుగృహమునకునురచుణులారా॥ వ॥ ఇట్లుపలికిమరి స్నేమనుచున్నది.

మరుద్వతీ-దరువు॥ శోకవరాళి రాగము-అట తాళము.

కరుణనాపైయుంచగదరమ్మవోమనికన్యలారా- మీకరుణలేకనన్నకడ
త్రోయదగవొనెకాంతలారా॥ కరు॥ తొల్లినోచిననోము లెల్లవ్యర్థములాయ
తల్లులారా- మది- శల్లడమా యెనుతహతహమనుచునుతరుణులారా॥ కరు॥
ముందుజన్తమునశివనింద జేసితి నేమోముదితలారా- అల- యిందిరేఖనిమది
నెన్నగలేదేమోయమ్మలారా॥ కరు॥ గరనుచోళపురిహరికృపలేదాయగరితా
లారా-నాకు-చిరుతలుగలతెరగుడెలుపరమ్మవ్రతశీలులారా॥ కరుణ॥

ముని-వ॥ ఓమరుద్వతీనీవువగవలదు శిశుముగా నీశ్వరాధాన జేసి
నట్టియి తేసంతానముగలుగును అటుపిమ్మటమీయింటజలపానము స్నేయవచ్చు
నుమేముపోయెదము నీవుపర్ణశాలకుబామ్ముమరుద్వతీ. సం-క॥ అప్పుడు
మీమందిరముననొప్పును రాహంబుగ్రోలనోచెలియానీ॥ విప్పుడుశివుఁబూజిం
పుము॥ తప్పకచూలొదువనుచుతరుణులుచనినక॥ సం-వ॥ ఇవ్విధంబునముని
పత్నులు మరుద్వతీనూరాచినిన తదనంతరంబున సత్యలోకంబునకుంజనిన
మృకండమహాపిఠ బ్రహ్మాదిదేవతలవలననింది॥ ప్లబ్ధువాడై తనయాశ్రమంబు
నకువచ్చెడుమాగ్గంబెటువలెను.

మృ-దరువు॥ అసావేరి రాగము- అట తాళము.

ధరణిలోనావంటిదొర్భాగ్యవంతులు-నరయ సెందునుగలరా-డైవమా-
నేనరయ సెందునుగలరా॥ ధర॥ చిరభుగ్యవంతుడై ధరమీదమనకిట్టి- నరయ
పుత్రులు లేరుగా-డైవమా-నాకరయపుత్రులు లేరుగా॥ ధర॥ పరమేష్టిగ నుగొని
బరువడిజనగాను- బరువునదరిమిరయ్యా- డైవమా- నన్నుపరువునదరిమిర
య్యా॥ ధర॥ ధరచోళపురివాసుసోదరిప్రాణేశ-వరపుత్రునొసగుమయ్యా

దైవమా- పరపుత్రునొసగుమయ్యా॥ ధర॥

మృ - వ॥ ఓమరుద్వితీస ప్రభుకలు సత్యలోకంబునకుంబోవుచున్నవార
లంగూడి నీకుబుద్ధిమకులుచెప్పి సత్యలోకంబునకుంబోయిన తదనంతరంబున
ద్వారపాలకులు పుత్రహీనులైనవారు సభకు నర్హులుగారని యచటనిలువ
నీయక తరుమగా నిటకువచ్చితిని యోమరుద్వతి॥ శ్లో॥ అపుత్రస్యగతిరాస్తి
అనుశ్రుతిప్రకారముగా నేనువారలచేతబహునిందనొందితినిగనక నిటులనుం
డుటకైన నెచటనైనను వృక్షలతాగుల్పములుగానై నాసరే పర్వతపాషాణ
ములుగానై నాసరే జననమొందుట మేలుగదా మరుద్వతీ నాసమాచారిము
లనువిశదముగాజెప్పెదవినుము.

మృ-దరువు॥ పుష్పాగవరాళి రాగము-అటతాళము.

సరసిజదళనేత్రి- పరమేష్ఠిని- తరుణిగన్గొనబోవగా॥ కరుణసంతైనలేక
కరిరాజగమనరో-నిరుపమగుణులు నాపై నేరములెంచిరి॥ సర॥ పరిమళురుష
యనిహారునిదలచుచుబోవ- బురుషవర్యమరసికబుత్తులెందరి॥ సర॥ చిరు
తలులేనట్టిపురుషుడనేనన-నరయగవారినిచటికర్హుడుగావని॥ సర॥ ధరచో
ళపురివానుకరుణాపైలేకను-తమించిమరనన్నతపియింపజేసెగాదె॥ సర॥

మ-వ॥ అటులనామునివర్యా మీరుచనినతదనంతరంబునస ప్రర్థులపత్ను
లిచటనన్నజూచుటకై వచ్చిపలికినపలుకులు వింటిరాప్రాణనాథా.

మృ - వ॥ ఓమరుద్వతీ వారలిచటపలికినపలుకులు విశదముగాజెలియం
బలుకుముమరుద్వతీ. మరు-వ॥ ఆలాగేజెప్పెదవినుముప్రాణనాథా.

మరు-దరువు॥ తోడిరాగము - ఆదితాళము.

మునికులవర్యామునిపత్నులు - చెప్పినపల్కులువినుము॥ ననుగనుగొను
వేడ్కనిటువచ్చివనితరోమాకుదాహముయిమనియడిగిరి॥ మ॥ మనమునహ
షణ్ముతోకనకకలశ-జలమును నేనివ్వగచు నిపత్నులిట్లనిరి॥ మ॥ వనజాక్షిరో
నీకుతనయులెందరన్న- నేతనయులులేరనిపల్కకనలుగుచుగోలకజనిరి॥ మ॥
అవనిచోళపురాధీశుదాసుని - సవినయముననుతిసంబుతులుబట్టుదురనిరి॥
మునికుల॥ మ-వ॥ అటులనామరుద్వతీమరియు విశదముగాజెప్పుము

మరు-వ॥ వినుముప్రాణనాయకాసప్తమకలభార్యలు మనపణకాల
కేతెంచిజలములుగ్రోలవలయుననిన కనకకలశంబులచేజలమునొసంగితి వార
లుననుగాంచి నీపుపుత్రవతివేయనిన నేనునుపుత్రహీనురాలను యేలనంమా
యిటులబల్కెదరనినవారుకనలికనకకలశంబులుధరణిపైనుంచి వారుచనగా
నిటులనేయమేరామునిపలికితినందుకై వారు యోమరుద్వతీ యికనైనవారుని
పూజించినట్లయితే పుత్రవతివాదువు అటుమీదమీయింట జలపానమునేయ

కన్యకావారుజరిగాన నామనసునున్న వెతలనుదీర్పరాదాప్రాణనాధా.

మృ-వ॥ మాగహర్షహరహరహరహర యెంతమాటయెంతమాటవిం
టిమమలకల్ల వీటివై యుండివుత్రహీనత్వమువల్ల గదాయెంతమాటవచ్చెను
గనుకనకమమనమిచ్చటనుండతగదు వేగగాశికింబోయి యీశ్వరునిమెప్పించి
వరిముగ్ధులొకపుత్రునిడయదము వేగరమ్మాకొమ్మా.

మరు-వ॥ మంచిది నాప్రాణనాయకా.

సం-వృత్తద॥ ఘనమైనచింతమృకండుడువచ్చి - చనినకార్యంబునుసఖి
యగుదెచ్చి - నామనదృతివాతలన్నియుజెప్ప - సేమమెరింగియుశివశివా
యమను- ముప్పిరిగొనిజానుమూలుచువగచి - తప్పుకసంజెనుతలగింపగణి-
యైత్రహీనచెనికనాలస్యమేల-గాత్రంబుతోదానగరితయుగూడి ఘనమైన
తపములుగ్రమమునసేయ-జనదలంచిరిగంగసరసకునవుడు.

మరు-కందార్థము॥ శంకరాభరణము - ఆదితాళము.

మొదలవ-ద్రాసీవునుఘనముగపరమేశుతపముగావించిననం॥దనుజు
లగునట్టివరంబునుగడనయొనర్చుమయ్య-పురుషవరేణ్య-యోగులలోన-
ముగిసివుక్కా కరుణాసాగరకలుషదురాశుభా-కరసుందరరూపకాయ
జాగ్రత్తతాపపురుష॥ మృ-వ॥ అటులసేమనుముకాశికింబోయి యీశ్వరు
గూర్చినపముదేరి వయగుణశీలుడగుపుత్రునింబడసి మనులు సంప్రీతినొందు
నట్లులవయనునొందివత్తమరమ్ముమరుద్వతి.

మృ-దరువు॥ సారాష్ట్రరాగము-ఆదితాళము.

పోదమువేగరావే-తపముసేయ-పోదమువేగరావే॥పోదమువేగరావే
మో॥పోదమువేగరావే- పాదములనునతిభక్తినిసేవజేయ॥ పో॥ మక్కు-వతోడుత
నక్కా-శికింబోయి - చక్కనిశివునిగొల్వగక్కునవరమిచ్చు॥ పో॥ ఇందుధరు
మాదారవింకములమదిచా-నందముశోమనముపొందుగఘాజింప॥పో॥ చోళ
పురాధీశునిదర్శిస్తాజేను- జేకగై ననుమనకుబాలునిదయజేసు॥ పోద॥

మృ-వ॥ ఓమనంద్యమనమునాకణాశికింబోయి తపముసలిపి పుత్రుని
బడసివచ్చెదమువేగరమ్మాకొమ్మా. మరు-వ॥ మంచిదిప్రాణనాయకా.

మృ-దరువు॥ సావేరిరాగము - చాపుతాళము.

ఇంతిదేమిదిప్రేమలబ్ధి చింతనీకే॥ ఇ॥ తరుణులతో మేల్చింతితనా
యననేతియా - మాయుగోరితపసుగల్గియనుపసవరములబడయద॥ ఇ॥
కదిర్పర్తాలరగమనగుగోకిపతిమనపాల్చిట - నరమరసేయదుగావుననంబుజ
మంథివెతనొందకు॥ ఇ॥ బాలునియేలీలనైనబడయుభాగ్యంబుమనకు- శూలి
వజ్రనగలుగునకను సుఖముననుందమురమ్మా॥ ఇ॥ తంతిగమనచోళనగరధా

మునికృపమనకుండగ॥ ఇంతి॥ సం.వ॥ ఇవి **VISWANATHAN** కండమహాపాఠా
ర్యాశిష్యసమేతంబుగా కాశీపట్టణంబు ప్రవేశించి **Krishna** గానదింగాంచి యేమని
స్తుతియింపుచున్నాడు.

దరువు॥ ధన్యాసిరాగము - ఆదితాళము.

గంగాదేవీ-కల్పషహారీ- గౌరీసమానీ- అంగజజనకునిపావోరుశ-మై
సత్తిపరమపావనిగీర్వాణీ॥ గం॥ హరునిశిరమునందమరినసతీనీ-సరియెవరేం
గతి-వేయిశాఖలతోవెలసినధన్యమూర్తి-నీజ్జననతకీర్తి॥ గం॥ మంచుకొజడ
నుండిమహిమతోవెడలినమానితశుభచరిత్రి-అంచితముగనాశాంతసమద్ర
మండుగూడి సంతసముననుండెడి॥ గం॥ చోళసింహపురినాళికాక్షునిశుభ
ముగగూతురవైకడలి-రాజనువరించిచాలకీర్తి-నొందినబహుశీలా॥ గంగా॥

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యులారా ఓమరుద్వతి యీగంగ పుణ్యకరమైనదికనుక
నీగంగకుప్రదక్షిణనమస్కారములుజేసి స్నానముసేయుదంమీరురండు.

శిష్యు-వ॥ మంచిదయ్యాస్వామి. మృ-వ॥ ఓమరుద్వతి యీగంగలో
స్నానముజేసిన నెట్టిపాపములైననశించిపోవునుగనుక స్నానముచేయుదము
వేగరమ్ముమరుద్వతి. మ-వ॥ మంచిదిప్రాణనాథా. మృ-వ॥ ఓమరుద్వతి
యీగంగలోస్నానముజేసి తేయెట్టిపాపములైననశించిపోవునువినుము.

మృ-దరువు॥ తోడిరాగము - చాపుతాళము.

స్నానముజేయుదుగంగా - స్నానము॥ పూనినప్రత్యేహంబులు - పోన
డంచునివుడుమీరు॥ స్నానము॥ వెన్నునిపాదమునబుట్టిచెన్నుమీరగనుశంభుని-
యున్నతంపుశీదిమీదనున్నట్టిహాసావని॥ స్నా॥ శిశుహత్యముగోహత్యయు
జేసినపాపిష్టులైన - నిశిచరులైననుగ్రుంకెననెట్టనపాపములబాయు॥ స్నా॥
శ్రీమించగఛోశేశుని శ్రీపదతీర్థంబటంచు - ఎమతోడశిరమునందు పెద్దలు
కొనుచుజడు॥ స్నానము॥

మృకండ-శిష్యులసంవాద వచనము.

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యులారా నేనుస్నానముజేసివచ్చునంతలో తపస్సుచేయ
డమునకునిమలమైనస్థలముగాజూచిశుద్ధిపరచుమురాశిష్యా.

శి-వ॥ ఓస్వామి ఆలాగేయేర్పరచినామయ్యాస్వామి.

మృ-వ॥ ఎటువంటిస్థలముచూచినారురావోరీ. శి-వ॥ చెప్పెదవెను
మయ్యాస్వామి. క॥ గచ్చయునుగన్నేరునుమరి యుచ్చితముగనుండ్రచం
డ్రనుండుతచెట్టు॥ పచ్చగప్రబలినతాండ్రయు॥ ముచ్చటగాపెరుగముండ్ల
ముష్టియునుండు॥ శి-వ॥ ఓరుషివర్యామేముయేర్పరచినట్టిస్థలముయిటు
వంటివృక్షములతోనొప్పియుండునయ్యాస్వామి.

మ-వ॥ అటులనాఅయితే ఆవృత్తములెందుకు పనికివచ్చును రాశిష్యా.

శి-వ॥ చెప్పదనువునవయ్యాస్వామీ గచ్చ చెట్టువున్ననాక వేళ వాతను చేతనారిబీజముదగి తే వాడ్చికట్టుకోవచ్చునయ్యాస్వామీ.

మ-వ॥ అట్టనాఓరిభ్రష్టాగ న్నీరు యెందుకు పయోగము రాశిష్యా.

శి-వ॥ ఓస్వామీ గ న్నీరువుంటే తపస్సుయీ డేరక ఈశ్వరుడుబిడ్డనివ్వ కంటే మనసురోసి గ న్నీరువేరును మంచిను నెయును రెండుకలియనూరి వుచ్చుకుంటే మీకష్టము లెల్లదీరి పోయి గానుండవచ్చునయ్యాస్వామీ.

మం-వ॥ ఓరిశిష్యా తాండ్ర జేండ్రలెందుకు పనికివచ్చును రావోరీ.

శి-వ॥ ఓస్వామీ తాండ్ర జేండ్రలుంటే తాముతపస్సు చేయుస్థలమునందు వంగితే యింతకండలేస్తే యింతకండ పెరుగుతూవుండనయ్యాస్వామీ.

మృ-వ॥ ఓశిష్యా ఉంజెత్త యెందుకు పనికివచ్చును రావోరీ.

శి-వ॥ ఓస్వామీ యీస్వభానుసంవత్సరం కరువుకు గింజలువుట్టకుంటే నావుమైత్తాకువుడక వేసితింటే ప్రాణమునకు హాయిగ నుండనయ్యాస్వామీ.

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యా తాండ్ర చెట్టు యెందుకు పనికివచ్చును రా.

శి-వ॥ ఓస్వామీ తాండ్ర చెట్టువుంటే భోజనము జేయుటకు ఆకులకు పని కొచ్చును యింకొక పనికివచ్చునయ్యాస్వామీ.

మృ-శి॥ అడెట్లు జెప్పము రా శిష్యా. శి-వ॥ ఇచటతపస్సు సరవేరని పక్షమందు ఆ తాండ్రతీగ నొక జెట్టుకొంమకొనకుగట్టి క్రిందికొనవుచ్చుకొని పెడకుతగిలించుకొనియిగిలించవచ్చునయ్యాస్వామీ.

మృ-వ॥ ముండ్రముష్టి యెందుకు పనికివచ్చును రాశిష్యా.

శి-వ॥ ఓస్వామీ ముండ్రముష్టి యున్న నరోచకమునకు పూరిబిండినూరి తినవచ్చునయ్యాస్వామీ. మృ-వ॥ ముష్టి జెట్టు యెందుకు పనికివచ్చును రాశిష్యా.

శి-వ॥ స్వామీ వనవాసమువచ్చినచోట కొండనీళ్ళలోస్నానము జేసి జలుబుపట్టివోవగుణంగలిగితే నాముష్టి వేరు తెచ్చి చనుబాలుపోసి గంధము తీసినాలుకలో రాయగ దోషగుణముతీరిపోవునయ్యాస్వామీ.

మృ-వ॥ ఓరినిరక్షరకుక్షీ నీవు మహాదొడ్డవా వుగనక మంచివిజనస్థల ముగజూచియేర్పరుచుము రాశిష్యా.

శి-వ॥ నేను జెప్పినస్థలము పనికిరాదాస్వామీ. మృ-వ॥ ఓరిశిష్యా నేను పేయతగినట్టియోగమునకు నిట్టిస్థలముకూడదు రావోరీ.

శి-వ॥ ఇట్టిస్థలమునకానియోగమదేమియోగమయ్యాస్వామీ.

మృ-వ॥ అది రాజయోగమని జెప్పబడును రాశిష్యా.

శి-వ॥ రాజయోగమనగ నేమయ్యాస్వామీ.

(౫)

మార్కం జేయ విలాసము.

మృ-వ॥ అయి తేజరాజయోగప్రభావమును జెప్పెదనువినరాశిష్యా.

శా॥ ప్రత్యక్షాపగమంబుపావనమున భ్యాసంబుగావింపగా । నత్యం
తోరుసుఖంబుధమమశిగుహ్యంబుతమంపాద్యము । సత్యంబాగమసిద్ధ
మాదిమునిరా ట్నంస్తుత్యమైయొప్పుదా । నిత్యానందమురాజయోగముమహా
నిర్వాణమార్గంబు ॥ శి-వ॥ ఓమునివ రేణ్యా మీరుజెప్పినత్రుతి మాకు
తెలియలేదుగనుక విశదముగా తెలియజేయుమయ్యాస్వామి.

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యాఆగమశాస్త్రపద్ధతికిప్రత్యక్షముగానుండునట్టిమునులు
మొదలయినమహాత్ములందరునీరాజయోగమునభ్యసించిపరాత్పరమునుజెంద
వలెనురావోరిశిష్యా. శి-వ॥ వినుమయ్యాస్వామి రాజయోగమనగా
నేట్టివోవివరముగా తెలియబరచుమయ్యాస్వామి.

మృ-వ॥ ఆలాగేజెప్పెదవినరాశిష్యా.

మృ-కందార్థము॥ శంకరాభరణరాగము - అటతాళము.

ఘనముగతపమునుసలిపెటిఁఘనమునునీరాజయోగక్రమమునుసలుపఁ ।
మనమునహావఁబెసగం । గనుసాయుజ్యమునుమున్నె-కన్నులజూచు ॥ పర
మాత్మయుదన్నుదాననుచు - సన్నుతిచేయుచిన్తయాకారు ॥ వున్నతమైన
యాయోగమాగఁమువల్ల - సన్నుతిమీరగసర్వేశ్వరుకృపను ॥ గన్నుల ॥

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యా రాజయోగమునకునింకనుజెప్పెదనువినరా.

గీ॥ రాజగుహ్యమైనరాజయోగంబును । శ్రద్ధధానులగుచుజలములెల్ల ।
సంశ్రయింపలేకసంసారవనధిలో । మునుగుచుందురుర్విమాధులగుచు ॥

శి-వ॥ వోతాపసవర్యమీరుచెప్పినవాక్యమునాకు తెలియలేదుగనుకవివ
రముగాజెప్పవయ్యాస్వామి. మృ-వ॥ ఓరిశిష్యా రాజయోగమనగామహా

గుహ్యమైనఫదము అట్టిరాజయోగమునుయేచిత్తమునభ్యసింపజాలక కేవ
లముతౌక్యముననుసరించిసంసారమునమునుగుచున్నారురావోరిశిష్యా-మ

యును. క॥ యీరాజయోగమార్గంబీరేడుజగంబులందునెవ్వరెరుగరా
త్పారాములసలుపఁగన । పారకృపాయుక్తులైనభక్తులదక్క ॥

శి-వ॥ ఓమునివర్యాయందుకు తాత్పర్యము విశదముగ జెప్పవయ్యా.

మృ-వ॥ వోరిశిష్యా యీరేడుజగములలోపలభక్తులయినమహాత్ములకు
నీరాజయోగముజెల్లునుగాని యింకెవరికినిజెల్లుదురా. శి-వ॥ ఏరితినుండిన
నొప్పునయ్యాస్వామి. మృ-వ॥ చెప్పెదనువినరావోరిశిష్యా.

మృ-కందార్థము॥ శంకరాభరణరాగము - అదితాళము.

అతులితతపసులుధరలో । సతిపతులునుసుతులుగలసి సాత్వికముగ ॥
మతియును నక్షయవాసము । జతురతధూమధ్యమందు జక్కగగనిగ ॥

హూర్కం డోయ విలాసము.

అక్కడినాచిన్త్రయాకారుగాచుటె.

అయ్యోగము జేసెనండుభువిని॥ చక్క-గగనినన్॥

రాజయోగంబుముక్తి రాజపదము | రాజగుహ్యంబుమర్త్యంబు రాజ
విద్య | యదియేమూడువిధంబులై యలరుచుండు | సాంఖ్యతారకమమనస్క-
మబుజనంబుగా | ౨ | ఏమీలనంపే రాజయోగమనగా నిహమనకుబరమునకు
మనస్కరాజయోగమనబడును- సాంఖ్యయోగము, తారకయోగము,
అమనస్కయోగము, యామూతుయోగములను మీరినట్టి నది రాజయోగం
బుననెప్పుడు రాజిహ్య- అదియెట్లన్ననుచేప్పెదవీనుము.

తారకంబమనశ్చక్షితారకంబు । సాంఖ్యమాత్రస్వరూపవిభార
 తారకంబమనశ్చక్షితారకంబు । మాద్యమెరిగింతుమొదలనీపపథ
 తారకంబమనశ్చక్షితారకంబు । తారకయోగము- అనుభ
 తారకంబమనశ్చక్షితారకంబు । అత్తవిచారణసేయబడినదే అమ
 తారకంబమనశ్చక్షితారకంబు । న్యూత్నయోగములుమీరినది రాజయోగమనబడునుర.

శివ మహానామ తారకమనగా నేమయ్యెను మృ-చ॥ అయితే చెప్పి
దలచిన రాశియ్యా. ఉ॥ తారకమున్నవాంబునిధి తారకమంబుజసంభవా
దిట్టం . దారిక సన్నతంబువిదారకమంచితరాగదోషసం । హరిరకమక
ప్రభావపరిహరిక మాత్మసుఖానభూతివి । స్తారకమాగమాతన విచారకమై
తుల దారుణర్థకా॥ వ॥ వొంగిమ్మోల దెట్లున్న వినుము- తారకయోగమనగా
నక్షాసముమహరింపబడ్డది ఏలాగనిన- తామరపుష్పమున నుత్పత్తియైన బ్రం
హాయు సంకసుండునట్టి దేవతలు నీతారకయోగమును జెలిసి దుఃఖముమాని
సుఖంబునెప్పునట్టిది యీతారకయోగమేనని ఆగమశాస్త్రంబులయందు చెప్పి
యున్నారరాశిమ్మో ఇదియునుంగాక.

క. తారకయోగమునెలియగ । నేరకవేదాంతవాక్యనికురంబముచే ।
 - సూరకవాచింపుచుజెడు । వారికిమోక్షంబుగలదేవసుధనుశిష్యా.

॥ తదియెట్లన్న తారకయోగము దెలియక నే గ్రంథాదులనుబడి శో
ధించితిరించినమాత్రమున నే మోక్షముచిక్క నేరదురాశివ్య.

క.ప. ఓస్వామీ తారకము సేరికెననుసంధింపవలయునో యదిచక్కగా
చక్కఁగఁజేయ్యవలయునా.

మృ. శాత్రుఁడు॥ మధ్యమావతి రాగము - ఆదితాళము.

ఇంద్రియంపిల దశకంబునెసగగట్టి | మానతమనుబట్టి కామమును
గొట్టి బంధములగాసికాంతుడై బరగిబ్రహ్మ | చారివతుడయిదృష్టికి- సరినుద్భ
యింపి - యాచుద్భయితవరతపములునలిపి. క్షరమిటులనేయ యోగముల

లోన తారక-మరయోగ మనియవనినందరుమునులు॥ సరిమధ్యగురిని॥

వ॥ ఓరిశిష్యా తారకయోగప్రభావంబీరిణినుండునుగాన నీయోగము
లన్నిటియందురాజయోగంబు మోక్షంబునకనుకూలమయినదిగనుక నిట్టియో
గంబునభ్యసించుటకుగర్వంబుగనుండునదెట్లునిన చెప్పెదనినుము.

గీ॥ రాజయోగంబుపూనినిరంతరంబు॥ బట్టు గానభ్యసంపగబాలుమాలి॥
కొన్నివేదాంతయుక్తులుగూడబెట్టి॥ బలుక నేర్చినబ్రహ్మంబుభవముగలదే॥

వ॥ ఓరిశిష్యా రాజయోగమునిరంతరమునభ్యసంపలేక గ్రంథాదులబరి
శోధించితర్కించినంతలో బ్రహ్మజ్ఞానికా నేరడురాశిష్యా.

..శి - వ॥ అయితేనదియెటులనయ్యాస్వామి.

మృ-వ॥ ఆలాగేచెప్పెదనువినుమురాశిష్యా.

మృ- కందార్థము॥ శంకరాభరణరాగము - ఆదితాళము.

శ్రీగురువాక్యవిశేషము॥ చేగాకస్వరూపమందు జెందరుమనుజుల్॥ యోగ
ములెల్లచిత్త॥ త్యాగముజేసిననుగలుగు-భోగము॥ భక్తిజ్ఞాన-వైరాగ్యము॥
భాగవతులసంయోగముచేయి-రాగద్వేషములుబాగుబరచినదె॥భోగము॥

మృ-వ॥ మరియుచెప్పెదవినుమురాశిష్యా.

సీ॥ ధారుణిగాధాంధకారంబడంగునే వసుధపైకృతదీపవాతకవలన॥
నాకొన్నమనుజుని యాకలిదీరునే ఘనసర్వసాన్నవణకనమువలన॥ నెరిజేద
వానిపేదరికంబుబోవు నేదివ్యప్రభావకీర్తనమువలన॥ రోగపీడితునిబల్రోగ
ముదీరునకలితౌషధప్రసంగంబువలన॥ జండిపడిబుడ్డిలో వెలినిండిమిగుల॥ దట్ట
మైనట్టి ఘ్నజ్ఞానతమముదెగునె॥ తర్కితవిచిత్రశబ్దభోగంబువలన॥ ఫలితయో
గానుభవదృష్టివలనగాక॥

వ॥ మఱియునదెట్లునిన జెప్పెదవినుమురాశిష్యా.

క॥ యోగాభ్యాసమువలనన॥ దాగళిజి త్రేంద్రియములదర్పములడగు॥

..రాగద్వేషాదులుజను॥ బాగుగనాత్మకుసుఖానుభవముంగల్గు॥

వ॥ ఓరిశిష్యా యెల్లప్పుడును రాజయోగమునభ్యసించిన గామక్రోధ
లోభమోహమదమాత్సర్యబులడంగి యాత్మకు సుఖానుభవమిచ్చుచుగాన
యోగాభ్యాసంబు ముముక్షులకు గతవ్యంబట్లుగుటవలన దత్ప్రకారంబెరు
గించెదవినుమురాశిష్యా. చ॥ ఒనరుచు నేమియుండిననిషాసీకిమిక్కిలివెక్కు
సంబుగా॥ దినియెగబోయివానికినిదీర్ఘనిద్దుర నెల్లప్రొద్దుబై॥ కొనబడియుండు
వానికినిగొంకకదేబగలాక్కరీతిమే॥ లొకనివసియించువానికి నగోచరము
ల్వరయోగలక్ష్యముల్॥ వ॥ ఓరిశిష్యామిక్కిలిభోజనముచేయునట్టివానికి
భోజనముచేయకనుండువానికిగాని గోచరముగాని యోగమునభ్యసంపబడ

మరాఠీస్యా. మరీయెట్టివానికినభ్యసంపబడుననిన జెప్పెదవినుము.

క. యుక్తాహరవిహారుడు. యుక్తస్వప్నావబోధుడురుకవకములక.
యుక్తవిశేషుండగును. యుక్తనకగుపరమరాజయోగసుఖంబుల్.

వ. ఓరుపివర్యా యేదివ్యదేశంబులయందు దిరుగుచున్నను మరియు
స్వప్నావస్థలయందున్నప్పటికిన్ని ఇట్టి రాజయోగంబుదగిన పట్కమకముల
యందు శిశ్నేష్టికుండై సాధనముగా యోగము దెవ్వరభ్యసంపుచున్నారో
తా. రాజయోగముమిక్కిలి సుఖకరము గానుండును రాశిష్యా.

శి. వ. ఓరుపివర్యా పట్కమకములన గా నేమో తెలియలేదు గనుక
విశేషము గాజెనియంబుకువయ్యాస్వామి. మృ. వ. ఓరిశిష్యాజెప్పెద
వినుము. యజన యజరాద్యయనాధ్యాపకదానప్రతిగ్రహము లీయారును
పట్కమకములురాశిష్యా. శి. వ. ఓరుపివర్యాయీ రాజయోగమునభ్య
సించినవారలు యేదితిగనుండురయ్యాస్వామి.

మృ. వ. చెప్పెదనువినుమురాశిష్యా.

మృ. కం. వాక్యము. శంక రాభరణరా. ము. ఆదితాళము.

అంబముగ హృదయగోళర. మందునసద్గురునినిల్చి మారుతవిజయం.
బంధిదేలుపందిపరమా. నందముననుసుఖమునొంది. యుందురు. యెందున
నందట. కుందురు. యేవిషయమునందట. కుందురు. యందుత్రయములపొందుపర
చిగో. యందుతోడనుసంధిజేసుకొని. యుందురు. శి. వ. ఓరుపివర్యా
తామచెప్పినపరమాక్షము నాకుచక్క గా తెలియలేదుగనుక తాముతప
స్సుచేయుటకు శిల్పస్థలమువుండవలెనో చెప్పుమయ్యాస్వామి.

మృ. వ. అలాగేచెప్పెదనురాశిష్యా.

శి. వితతమైవిజనమైవిమలమైసుఖమైవాసగువివిక్తదేశంబునందు. సమ
హృదయందుశిశ్నేలము గానిష్టుపల్లయలు గాకుండ బేలవముగాగ. వరుసగు
శాశివస్త్రంబులనువుగాబరచియొప్పుగ దానిపైదిరముగ. బూనిపద్మాసనా
పైయే యామిద గానుమధ్యమమునగళముశిరము. చక్క గానిక్కిదృక్కుము
బుక్కబిక్కి. బిక్కిరక్కించితక్కి నదిక్కు గొనక. మిక్కిలిద శేంద్రియంబుల
చుక్కగన. ఫలితముగ యోగమభ్యసంపంగవలయు.

మృ. వ. యోగితి గానుండునట్టి స్థలములయందు తపస్సుచేయడమునకై
కుర్చిబరచుమిమ్మలా రా. శి. వ. ఓర్వామీయెచటజూచినను వృక్షమయ
ముగానున్నదిగాని వేరుస్థలములేదయ్యాస్వామి. మృ. వ. ఓరిశిష్యావృక్ష
ములున్నచి యోగ్యమయినవృక్షములుగలిగినస్థలమునజూడరాశిష్యా.

శి. వ. అదియెటువంటివృక్షములో చెప్పుమయ్యాస్వామి.

మృ-వ॥ అయితే చెప్పిదనువినుమురాశిష్యా. మృ-క॥ చందనపిచు
మందంబును! కుందకురంటకమళోకకోవిదపనసత్. మందారతరువుమామిడి!
సుందరవృక్షములునుండుజూడరాశిష్యా॥ శి-వ॥ వారుపివర్యామీరుజెప్పిన
ప్రకారముయోగ్యమయినస్థలముజూచివచ్చినిస్వామి. మృ-వ॥ ఓ-శిష్యు
లారా వోమీరుద్వితీ యనముగంగకుంజని స్నానముసేయుదముగండు శిష్యు
లారా. శి-వ॥ ఓస్వామీమీరు భార్యాసమేతముగానున్నారగుకముందు
గామీరుజేసుకొనుడు వెనుకఁజేముజేసుకొనియెదముస్వామి. మృ-వ॥ ఓరి
నిర్భాగ్యదామోదరా యేనీలీలతులవమాటలాడెదవురా. శి-వ॥ యేమి.
కాదుస్నానమయ్యాచామి. మృ-వ॥ ఓమరుద్వితీ కలుజారిపోవునేమో
జిన్నగదిగుముచెలియా. మరు-వ॥ మంచిదిస్వామి.

సం-వ॥ ఇవిధంబునమృకండమహామునిపత్నిసమేతంబుగా శిష్యులంగూడి
గంగలోస్నానంబుచేసేమార్గంబెటువలెను.

దరువు॥ యమునారాగము - ఆదితాళము.

అగణితకలుషములడచవే-గంగామా॥ అగ॥ గజతః యాహారి జః జ
సదృశపాద-యుగళములజనించియున్నతినొందితి॥ అగ॥ గిరిజాధీశునెసిరమున
జలకొని - పరమపావనియైనభాగీరథివీవు॥ అగ॥ సరగునపుత్రులదోషము
బోవోలి - నగధరుకడజేచ్చినజననివైతివి॥ అగ॥ చోళసింహపురి నాళికాక్షు
డెరుగ- బాళిచేసేలముభజనజేసెదను॥ అగ॥

సం-వ॥ ఇవిధంబునమృకండమహాపితౄభార్యాసమేతంబుగా స్నానంబు
చేసి స్నాతనవల్కలములుధరించితపంబుసేయువిధంబెటువలెను.

మృ దరువు॥ పున్నాగవరాళి రాగము - ఆదితాళము-

తపముసేయగాదొడగెనపుడు- మృకండమహాముని - తపముసేయగా
దొడగెనపుడు తపముసేయగాదొడగెదర్వీకరభూషణునీ-యుపముతోడను

గూర్చియుధర్వదృష్టిజూచి॥ తపము॥ తపముపవాసములజేసిమిక్కిలిమోహ
తాపములెడబాసి - చపలములేకబూజలుసల్పివేగమున - నుపమునచిత్తము
నొక్కటిజేసుక॥ తపము॥ మదముమత్సరముబోవిడిచి-పాశములనెడి-మలిన
ములెల్లబోదుడిచి- మదములుడిగిబల్సదమలహృదయము - పదపడిదాల్చుక
భగునిగూర్చి॥ తప॥ చోళసింహపురిశుడయిన-నరసింహునిపాద-నాళిక
ములజాలదలచి - బాళిమీరగనుపరిష్కరివిధముల- బూలతోడశంభునిబూజిం
పుచు॥ తపము॥ ఓంసదాశివా- ఓంనమోక్తైలాసపతే.

మృ-క॥ కొందరుకలడందురునిను । గొందరులేడందురతడు గురికాడ
నుచు॥ కొందరుకలడనిలేడని కొంద -ందురునిన్నుగూర్చిమహేశ

మృ-నరువు॥ ఖమాసు రాగము - ఆదితాళము.

సదా శివా-హర-సదాశివా॥ కైలాసవాసాకామితఫలదా-గర్వవినా
శివాకలుషవిచారా-కామసంహారాగంగాధరయో-గారీశల్లభకాంచన
జేలా-కాలాగ్నిపదా-కాలకంధరకల్పభూజామాకరుణాసాగర॥ సదా॥
భూతేశ్వరయోమాతయుతాకర భూతమయాత్మకభూతశరణ్యా-భూత
బావనామాతాధారా భూతదయాగణ్య భూతవికాసా-భుజగభూషణౌ
పుష్కరిణానుక భువనరక్షణపురోణపురుష॥ సదా॥ శిద్ధమహాత్మకశిద్ధసే
విదా శివామహాహర శేవిశఫలదా-శశిమాళిథరాసేవ్యజనప్రియ-శత్రు
వినాశకజితప్రభురాంతకసింధుగంభీరశివాశంభోహర॥ సదా॥ నాగకంఠణా
నగపాదభర-నాగమాషణానగతనయావర-నగధరవినుతానాగచమాణం
బర-నాగముఖజవానంగవైరిచోళసింహపురిసోదాప్రాణలింగ॥ సదా॥

సం-వ ఇష్టిధంబున మృకండమహాపిఠసేయుతపంబునకు మెచ్చి ఈశ్వ
రుండుకైలాసంబున పార్వతితో నేమనుచున్నాడు.

ఈశ్వరుని-దరువు॥ కాంభోజి రాగము-రూపక తాళము.

వింటివాశాంధివీ-షి వెలదిరో-కంటివా పార్వతీ॥ వింటివా పార్వతివిపుల
మునరిప్పుడు-వింటిమాపుల చేనన్నంటియున్నాడదే॥ వింటివా॥ బరువడిలోక
మునందుగిట్టుకువడివపముల జేసినవారు-నరసింహాచినతేమకరియానయిపుడు-
నరగునంటిబోయివరములియ్యవలె॥ వింటివాశాం॥ వారుశేయుఘోరతప
ములగసిజూడ-ఘోరముగనున్నదిప్పుడే-వానిజాక్షిరోపోయివరములివ్వక
బోలే-దూకుజేతురునన్నునూరిజనంబులు॥ వింటివా॥ బ్రహ్మదేవర్థమొదలు
గాగలశేషిలుపరమాత్ముడగువిష్ణుడుండగా-నిమ్మహినాభక్తుడెదురుచూచి
చూచి-సాంమసిల్లగరాకచూచుచున్నాడదో॥ వింటివా॥ చోళసింహపురా
ధీశుడాయా-సోమమాకలగొంగదలచుచు-బాళిమీరగమనముపరగగనట
పోయి-కాలకంఠములిచ్చిచనుడెంతమివేళ॥ వింటివా॥

సం-వ ఇష్టిధంబునబలికియీశ్వరుండు పార్వతీన మేతుండై ధూలీక
మనకువచ్చేడినూర్గంటెటువలెను.

యీశ్వరుని-దరువు॥ ఆరభి రాగము - ఆదితాళము.

గంగాధనుమోశచ్చెనపుడు-మృకండునికడకు-గంగాధరుడువచ్చెనపుడు॥
గంగాధనుడువచ్చెభృంగీశ్వరుడుగొల్వలంగజభస్తుడిదిగోపొంగుచుమృకం
డుకడకు-రంగుగహస్తయనందుబాలకు-రంగముతాల్చుకసంగతిమీరగ॥ గం॥
జగగాధరంగముమె-యగను-సరగునమరులు-బరువడివెంటగొల్చిరాగ-సర
గునగంగనుసీరము నిమకొని-బరువడినందినివిరవిరపురుముక॥ గం॥ కాలకంఠ

త్రినేత్రముతోడను- త్రిశూలము- చేలము మెరయుచుండగను- వీలభూతగణ
ములుగై సేయగ - బాలవశాంకునిబాగుగ దాల్చియు॥ గం॥ తుంబురునారద
వీణనాదములు- చెలగగనపుడు- నంబరమునసురల పొగడగను- శంబరపు
డతిడంబముమీరగ-గుంభ సంభవుడుకొనియాడంగను॥గం॥ జాలర జనప్రభలు
గలుగు - నంది నెక్కి- గేళివిలాసముల పెంపెక్కి - చోళసింహపు-సుర-పు
మతనుని- సోదరియగునగమతనుగూడుకొని॥ గంగా॥

సం- వ॥ ఈ ప్రకారంబుననీశ్వరుండు ప్రత్యక్షుంబయిన మృకండుమహా
షికస్తుతియించువిధంబెట్టిదనిన. మృ - భుజంగప్రయాతము॥ శివాభక్త
పాలాసుశీలాదయాశూభవాప్రియాపాపశాపోపహాసా । భువ్నిన్నునే
నంమిపూజించినాడె॥ గవిస్తుత్యనకప్రబోవకాశీనివాసా॥

తేవారము॥ శంకరాకలుషనాశశశిధరవ్యోమకేశా । శంకజనూన
మిత్రాభక్తహృత్కమలమిత్రా । కొంకకమనుచునాదుకొరినవరములాసగి ।
సంకటములనుమాన్విసరగునకప్రబోవుమీశా॥ వ॥ శరణువుమాధవాదురిత
హరణామీపరిపూర్ణకరుణతోడ నేగోరినవరములాసగి నన్నగృతాధుని
చేయుస్వామి. తురంగప్రయాతము॥ నీలకంఠఫాలనేత్రనీరనాభకాత్రన ।
శ్నేలుమీదయాపరాది నేశకోటిసన్నిభా । కాలకూటభోజియోజగన్నుతంబు
కాంచియా । కాశీవీలగూడియున్నకాద్రవేయభూషణా॥

క॥ లంపటనునివారింపను । సంపత్కృపచేతజగముసన్నానింపం । జంపెడి
వారిహారింపను । సొంపారగసికుజెల్లుసోమాధకథరా॥

క॥ నీకంఠెనాండెనుంగను । నీకంఠెనుబరులుగావ నేరరుజగముల్ ।
నీకంఠెనొడయుడెవ్వడు । లోకంబులకెల్లనిఖిలలోకస్తుత్వా॥

మృ-దరువు॥ తోడిరాగము - ఆదితాళము.

సదాసితాశరణుని-సదమలమహిమను-దెలియసాధ్యమెవ్వరికినైన-సార
సభవవందితహర॥ సదాశివా॥ సదానందనిలయసచ్చిదానందనిలయా-మది
లోనేనంమియుంటి మదనసంహర॥ సదా॥ వృషభధ్వజాయతే వృషభగమ
నాయ- విషభోజనాయతేవిషధరాభరణాయ॥ సదా॥ సదానిన్నునంమితిని
నామదిలోనినుగొల్చితి నే-వదలనిప్రేమతో సదయుడవైనసిక్కు॥సదా॥ ధరచో
ళసింహపురినరహరిసోదరు- కరుణచేనేలినపురహరహరహర॥సదా॥

సం-క॥ వచ్చినగంగాధరునకు । మచ్చటలలరంగనపుడు ముదితయు
దానుక । పచ్చవిల్లుపగవానికి । జెచ్చెరదండములు బెట్టిజేసిరివినుతుల్॥

వ॥ ఇవిధంబునమృకండుమహాషికపత్నిసమేతంబుగనమస్కారింబులు
చేసినిలిచినవారలనాశీర్వాదించి యీశ్వరుండేమనుచున్నాడు.

యీశ్వరుని- వ॥ ఓమునిశ్రేష్ఠా. మృ- చ॥ ఏమయ్యాస్వామి.

యీశ్వరుని-కందార్థము॥శంకరాభరణము - ఆదితాళము.

మునివర్షానీవు జేసిన! ఘనతరమగుతపము నేను కాంచితినిపుడు॥ మన
మునకావకమునాదిత! ననఘాత్తావరములడుగు-అరమరలేరా॥ అగణిత
తనము-నతగుణశీలా॥కరుణతోడనునిన్ను కాచుటకైయిద్దరి-కరుడెంచితిపరమ
భక్తుడవనీ॥ కరమరలేరా॥ మృ- వ॥ వినుముత్రిపురాంతకా.

కందార్థము॥శంకరాభరణరాగము-ఆదితాళము.

హరహరగౌరీనాథా,పురహరసురవినుతదానపోషకవసదా॥శరణు
శరణువహప్రభువుము॥ ధరణీసురవినుతదుష్ట-దానవహరణా॥ గిరిజాధిప-దీన
శరణ్యా॥ సూచకరాహరణశూలధరానిన్ను - జేనంమితినియ్య నిరతడయి
జూడు॥ దానవహరణా॥ మృ-వ॥ ఓకైలాసపతీ. యీశ్వరుని-వ॥ఏమ
య్యాతపోభనా. మృ-క॥ జయపార్వతీమనోహర॥జయపావకఫాలనే
త్రవందార్థభరా,జయజయభూతగజేశా॥జయబ్రహ్మకపాలహస్తసన్నత
గాత్రా॥ సం-వ॥ యీప్రకారంబునమృకండమహాముని యీశ్వరునిస్తుతి
జేయుచున్నసమయంబున పరమేశ్వరుండేమనుచున్నాడు.

యీశ్వరుని- వ॥ ఓమునికులసార్వభౌమాచెప్పెదవినుము.

ద్వీపద॥ ఓమునికులచంద్రయోదయాసాంద్ర- యోమునిసింహంబయో
మృకండుండ- నీసరియెవ్వరునిఖిలభూస్థలిని - వేసారకిటువంటివింతతపంబు-
చేసిరేమున్నుక్షీతితలంబునను- గాశినొందగ నేలకడుబ్రియంబలరికి నేవరం
బడిగనిచ్చెదనీకు- భావగబుడెల్పుము పావనచరణ॥

మృ-వ॥ ఓచంద్రశేఖరావిన్నవించెదనాలకింపుముస్వామి.

ద్వీపద॥ పుత్రహీనుండనై బూలోకమందు- పాత్రుండుగాకనుబాపినై
నాడ - గావుననేనింతకడుమోరతపము - కావించినాడనుకరుణించినాకు-
సంతానముసగలే సంభ్రమలీల - నింతయేకాకనింకేమియునొల్ల - సరగున
నాయొక్క సేంకటముడిపి- కరుణించిరక్షించుకామసంహార॥

యీశ్వరుని- వ॥ ఓమునివర్షాచెప్పెదవినుము.

ద్వీపద॥ వినుమృకండుడనీవు వేడుటకిపుడు- చనదనలేననీజన్మకర్తంబు-
మదయుతుడై తొల్లిమదనారిపూజ - సదమలభక్తిచేసల్పమిచేత - ఘనమైన
పాపముగలిగెనీకిపుడు-తనములులేర్పయ్యాశ్చదయమీకు-చలమతులారయీ
జన్మంబునందు- కలిగకుండికనుయోగభ్యాసులార॥

వ॥ మునీంద్రాశొల్లిజన్మంబునశివస్మరణసేయనందున నీకుదోషంబు
మంధమి॥ సంతాన లేకపోయెనోమునీంద్రా.

బాలునినాకిమ్ము ఘణి రాజభూషణమ్ || యీశ్వర వాఁ యిమ్ము కండమహామునీ ఆప్ర
కార మేనొసగెదవరముగ యిమ్ము మునివర్యా. మృ-వ || భాగ్యము స్వామి.

సం-ద్విపద || బాలేందుభరుడంతప్రమదంబుతోడ మ్రోలనుండెడి భూత
ములయందునొకని- దనరగానీ యరుదవతిగర్భమందు-చనిపుట్టుపదియారు సంవ
త్సరములు - ధరణిపైజీవించితగనన్న శేరు - గరిమతోరమ్ముని గాంచివచ్చించి-
శైలజతోగూడిసంభ్రమవీల- కైలాసమున కేగెగరళకంఠుండు ||

సం-వ || ఈప్రకారంబున యీశ్వరుండు వరంబొసంగి కైలాసమునకుం
జనినతదనంతరంబున మృకండమహామునియును మరుద్వతియును వీరలీశ్వరుడిచ్చి
సవరమువలన సంతోషమనస్కులై సరసములాడుకొను మార్గము నెటువలెను.
మృకండుడు- మరుద్వతినివర్ణించుట.

నీ || ఇంతినీ మోమునకీడు గాదనిచంద్రుడెలవినభంబుననిలచినాడు కలికి
నీ నేత్రయగ్గములకు నోడియా యుషములు డాగెను జలమునందు | సఖియనీకె
మ్మోవిసాటిగాదనియెంచి పగడమువీపులప్రబలియుండె | నతివనీపాలిండ్ల
జతనుబోలమటంచు జక్కువల్తురువుల నెక్కసాగె | మెలతనీకాంతితొలకరి
మెరుపుజూచి | యద్భుతమునొందిమబ్బులొనణగియుండె నహహానీరూపునీ
సొంపునజునకైన | వణకనముజేసిగణుతింపవశముగాదు.

మరు-కందాధణము || శంకరాభరణరాగము-ఆదితాళము.

రా వోయిమునిశిఖామణి | నీవంటిమహామహుండుగిఖిలజగములక | వ
రలేరుకృపాకర | కోవిదవంశితచరిత్ర-గురుజనవిహితా || సుందరతరసం-జ
నేత్రా || పరిపూర్ణచంద్రయోభావజనాకార-సురతక్రీడలమనముసుఖియిం
తమురము || గురుజనవిహితా ||

మృ-కందాధణము || శంకరాభరణరాగము-ఆదితాళము.

రా వేముద్దులగుమ్మా | రావేబంగారుబొంమరామామణిరో | రావేవల
పులకొమ్మా | తావేయోహంసగమన-రాకేందువదనా || నన్నేలవే-యోకుం
దరదనా || ప్రాకటముగమన మేకరీతిగూడి - లోకులెన్నగను బాలునిగను
గొందాము || రాకేందువదనా ||

గురుశిష్య - సం-దము.

శి-వ || వీమయ్యాస్వామి మీరిశ్వరసే లైయుండి తిరుగాస్త్రీలగూడి
వణిం-నచ్చున్వాస్వామి మృ-వ || ఓరిశిష్యా అట్టిఈశ్వరుడును యిద్దరిని
మెట్టుకొనియున్నాడురా శి-వ || అడెట్లానయ్యాస్వామి.

వ || అయితేచే వదనువీనుమురాశిష్యా. క || గంగాధరుండు
గౌరీ | గంగనుధరియించ లేదఘనదేహమునక | బొంగుచుబార్వతినుంచడె |

మార్కం డేయ విలాసము.

యంగన నేనుంచుకొనుట యాశ్చర్యంబా॥ వ॥ ఓరిశిష్యా ఈశ్వరుండు
పాగ్వతినివివాహముచేసుకొని యామెయెదుటనుండగా గంగను జటాజూట
మందుధరించుకొనియున్నాడుగాన నేనునాయాత్మపత్నియైనమరుద్వజినివరిం
చుటయాశ్చర్యమాశిష్యా. శి-వ॥ ఓస్వామీ మీరువారిసమానముగావర్తిం
చితిరేని తపోవిఘ్నముగాదాస్వామీ. మృ-వ॥ భంగముకానేరదుయెట్లనిన
జెప్పెదవినుమురాశిష్యా. మ॥ శివజీవైక్యసమాధియందువిలసచ్చిన్మాత్ర
తత్వఃబుల్లో॥ నవలీలంగనిఘ్రాణుడైపిదప మాయాసంస్కృతింజెందినన్॥
తవులన్నేర్చునెయోగి పాటుబెరుగై తర్చంగ వేరైనయా॥ నవనీతచిక్చల్లలో
గలియు నేనానాప్రకారంబున్॥

మృ-వ॥ ఓరిశిష్యా సమాధినిష్ఠజెన్నొందినతదనంతరంబున స్త్రీలతోడ
విహరించినను మాయజెందదు అదియెట్లంటే పాలుగాచిపేర బెట్టగాబెరు
గైనది దానితరచగావెన్నయైనదదికాచగానెయ్యెనది యా నెయ్యిపాలలో
కానిపెరుగులోకానికలుసునాకలియదుగనుకనిందుకాక్షేపణలేదురాశిష్యా.

శి-వ వితేతమిత్తప్రకారముజరుపుకొనుడుస్వామీ.

సం-క॥ అనియుటులవరములూసగియు॥ పనిబూనిశివుండునరిగెపార్వతి
తోడన్॥ జనియెమ్మకండుడుసతియున్॥ ననువొందగ పర్ణశాలకతిహర్షమునన్॥

క॥ ఫాలాక్షుక్యపారసమున॥ వాలాయముగానుమానివనితామణికిన్॥
లాలితమరగనప్పుడే॥ చాలేర్పడిచెలికిగర్భసూచనదోచెన్॥

• సుగంధవల్లి దరువు॥ మధ్యమావతి - చావుతాళము.

ఒడలుభారమునొండెనే- వోచెలియారో- వొడలుభారమునొండెనే॥

వొడలుభారమునొండె- కడువేగముమంద- నడలుదోచగదొడగె- కడుపునిమ

డదయ్యె॥ వొడలు॥ గభాచిన్నెలుదోచెనే- యొకనెలలోన- నిభారముగదో

చెనే- దుభారమగుతపమభాకుకోర్కెలా- విభావింపగజేసిగర్భసంయమి

పత్ని॥ వొడలు॥ మోముపాండురమాయెనే- యాయంతికి- మోమునందము

దోచెనే- భూమిలోపలయట్టిరొమలకెల్లను- నామాడ్కిగలుగులలామలందరి

లోన॥ వొడ॥ నిట్టూర్పులుహెచ్చెనే- యాయంతికి- నట్టెకళలుహెచ్చెనే- పట్ట

యినదేహమునట్టెవెలవెలనయ్యె- పట్టుగదోళబూపాలునికృపతోడ॥ వొడ॥

సుగంధవల్లి- ద్విపదార్థము॥ మధ్యమావతి - అటతాళచావు.

నేతకురెండవ నెలయనిజెప్పె - వెలవెలనైకొండు వింతగాదోచె-

బలువడిమీరంగపడతిచన్మనలునలుపుతోచెనుయెంతోనాణ్యంబుగాను॥ వింత

వస్తువుగోరెనే- అయింతియేమో- సంతోషపడసాగెనే॥ కాంతలకెల్లనుగడు

ప్రియమలరగ- సంతోషంబునీసారెసారెకును॥ వింతవస్తువుగోరెనే॥

శి-వ॥ ఓరినీతలపండుపగలనన్నదిట్టెదవటరా. వి-వ॥ ఏమీరానీవన్న
మాట. శి-వ॥ మనకుపప్పన్నమోయి. వి-వ॥ అయితేవస్సాముగాని
వారింటనేమిప్రయోజనమురా. శి-వ॥ అయితేచేచేచేచేచేచేచేచేచేచే
తానువినుమయ్యా. వి-వ॥ అయితేచేప్పరావోరి. శి-వ॥ చీచీచీచీ
చీచీమంతముహూతకమయ్యా. వి-వ॥ అట్లనావిన్నావటోయిచిల్లూక
శాస్త్రులు. రెండవ-వి॥ ఏమోయితిమ్మావధానులు. వి-వ॥ వస్సా
వదోయి శ్రీమంతమునేసినత్తాము. రెండవ - వి॥ అవయితేపోదాము
రావోయి. విప్రీల దరువు॥ తోడిరాగమ-రూపకతాళము.

•వస్సారవయ్యా-తిమ్మాబొట్టు-వస్సారవయ్యా॥రుషివర్మని-టెలాపొనా
గనీమంతము - సేస్సారవనేడు వినువకపోదాము॥ వస్సా॥ కొసగలయటి
టాకుప్రేస్సారవ - ప్రప్ప- ప్రోస్సారవనెయ్యినమట్టుకు॥ వస్సా॥ పసగల
కూరలువినువకమనకును-ప్రేస్సారవనిండకొసరినమట్టుకు॥ వస్సా చోళనం
పూవురివాళికాతునిదను బాళిమీరగనుండబహువేగపోదాము॥ వస్సా॥
బ్రాహ్మణవేషములవారుచచ్చుచుబాలకులకుజెప్పిడివికటవేదము.

వి-వ॥ ఓరియల్లావర్షులవారివెంకన్నాచెప్పవేమిరా. శి-వ॥ మరిచెప్ప
వేమయా. వి-వ॥ అట్లట్లాగాయెక్కతిమిత్యాహదిగతివేవావరు-ధే-అవ్వ
రంధేతాతరంధేదడధడేభ్యః- ఇంద్రియంవిప్రజ్యోస్తాతోభవతి.
విప్రీనకుబాచరకుగలిగినసంభాషణ.

వి-వ॥ ఓరికతాయిరొడకొడకాచెప్పవేమిరా. శి-వ॥ ఒరికొరె
మండాకొడకాచక్కగాచెప్పవేమిరా. వి-వ॥ విన్నావటోయివెంకం
బొట్టుయీగాడిచెకొడుకుకూతలు. శి-వ॥ విన్నావటోయిఅప్పంబొట్టు
యీకుక్కలకొడుకుమొరుగులు. వి-వ॥ నేనుఅంనుమల్లినన్నఅంఛావపరా.
శి-వ॥ నన్నంటేనేనుమల్లిఅనకయూకుంచానపరా. వి-వ॥ కాగానే
మీరుమట్టానున్నదికుంకా. శి-వ॥ కాగానేసీపెండ్లాంబట్టాయన్నది
రండి.

మధ్యనొకబ్రాహ్మణుడుచెప్పట.
వ మాయింటసేకమకమేయ్యా-యేలననుకుంఛారుకుర్రవానికిపనస
చెప్పరయ్యా. వి-వ॥ అహలట్లాగా అయితేబాగేశిష్యాచెప్పరా.
మరియును-వికటవేదమును-శిష్యునమిచెప్పట.

ఎవ్వరావచ్చేది - మేమేమియల్లుండ్లు - అపైతేలోపలికిరండిత్యాహ -
సోమయాజులగారిబుచ్చిరంకమీరుగుదురా-యెరుంగుదుమిత్యాహ అయ్యితే
యెష్టానెస్తిరి-లింగతీథకముతోవ్యభిచారవోషములేకుండజేసకలువుకొం
•శిష్యాశాహ-హారిః-ఓం.

మృ-వ॥ ఓనిరత్తరకుక్షీనిర్భాగ్యదామోదరా. శి-వ॥ ఏమయ్యా
స్వామి. మృ-వ॥ విప్రోత్తములబిలుచుకవచ్చితిరా. శి-వ॥ పిలుచుక
వచ్చినామయ్యాస్వామి. మృ-వ॥ వారెవరురాశిష్యా. శి-వ॥ వీరేనయ్యా
స్వామి. మృ-వ॥ మహాభాగ్యముమీనామధేయమేమిశాస్త్రులవారు.

వి-వ॥ నాపేరుతిమ్మాభొట్టు. యనపేరుభల్లూకశాస్త్రులు.

మృ-వ॥ ఆహాహాహా మీరుమంచి హ్లాణులేకాని తిధివారనక్షత్ర లగ్న
యోగకరణములు మొకతైనవిచూచిచెప్పుడుతియ్యలారా.

వి-వ॥ ఓముసేంద్రానాపంచాంగంవింశావాతయనపంచాంగంవింశా

మృ-వ॥ యిందులోయేదిశ్రేష్ఠమయ్యా. (పా.

విప్ర) సంవాదము.

నాదికొండవీటశీమపంచాంగం- యాయనది కృష్ణాతీర పంచాంగము
గనుకనాదిశ్రేష్ఠమైనది. రెండవ-వి-వ॥ నాడేపెద్దది. చీనాడేపెద్దది.

మృ-వ॥ ఓవిప్ర)లారా మీదియేవ్యధముగాపెద్దదానానోవచింపుడు.

వి-వ॥ ఓరుషీచర్యా వేమిద్దరమువస్తున్ను ఈచెరువుకట్టమీదగూర్చుని
చూచుకొనగా నాయనది ద్వాదశాంగుశ్రవణమాణముగానున్నది- నాదిచతు
దశాంగుశ్రవణమాణముగానున్నదయ్యా. మృ-వ॥ అదియేమయ్యా.

వి-వ॥ ఏమికాదుపంచాంగమయ్యా. మృ-వ॥ అయితే మీరేవచిం
పుమవిప్ర)లారా. వి-వ॥ ఆలాగేచెప్పెదవినుమయ్యామహర్షా.

పంచాంగశ్రవణము.

శ్లో॥ సిద్ధిచఫలమాప్నోతిరోమాదాయవ్యవధానమ్

విషయావధానేరోగం పంచాంగమిదముత్తమమ్॥

స్వస్తిశ్రీవిజయాభ్యుదయశాలివాహనశకాబ్దాః ముప్పదితొమ్మిదివేల
ఆరునూట తొంభైతొమ్మిది ముప్పాతికావీసన్నర- కలియుగాబ్దాః నలభై
యెనిమిదివేలయేడునూటదెబ్బదియేడున్నరామవీసంముక్కణి- అగునేటి
దండనామసంవత్సరం గుండిమంగిమాసం యెనగై యెనిమిదోతేది- గుద్దుల
టసిద్ధియరువై చాలుగుంముప్పాతికాపరక- కరాటనక్షత్రంనలభై మూడున్న
రాకాణి- జ్యేష్ఠయోగం ముప్పదిచాలుగుంముప్పాతికా ముక్కాని- వీశాచ
కరణంఇరువై యెనిమిదిన్నర రెండుపిరలు- నేడుగాకనిన్నటికిదివారాత్రులు
సున్న- ఈవేళయేమిలేదుశేపుత్యాజ్యంశెల్లవారీర్షామననిరువై యెనిమిదిం
ముప్పాతికామవీసంముక్కాణి- రెండుపిరలసండునకన్యామూలనుప్రవే
శింపగావెళ్ళిపోతుంది- రాహుకాలంనీకులేదునాకులేదు మనపగవాండ్రను
పట్టిపీడించుచున్నది అన్నికార్యములకున్నులబలబ- శెల్లవారేటప్పటికిచాగు

గావున్నదిరుషివర్యా. మృ-వ॥ అయితేబాగే మీరుమంచిబ్రాహ్మణోత్త
ములుగాని హేమామాదికృత్యములు నెరవేర్చి తాము దక్షిణతాంబూలములు
తీసుకొనివేంచేయుము.

వి-వ॥ మంచిదిమీరుఇష్టాకూర్చుండుదు మేముచేసూవుంచాము.

మృ-వ॥ మీరుయేమయ్యాచేసెదరు. వి-వ॥ యేమిన్నికాదుహేమామ

మయ్యామునివర్యా. మృ-వ॥ అయితేచేయుడుబ్రాహ్మణులారా.

వి-వ॥ ఓయిభిల్లూకశాస్త్రీలు. రెం-వి-వ॥ యేమోయితీర్మాభొటు.

వి-వ॥ యిందులోవచ్చినదక్షిణచేసగమోయి. రెం-వి-వ॥ అమైతేమంచిది
అలాగేచేయుదము. హేమామముసేయుమంత్రము.

అన్నవనరాడు- పప్పుపస్తలేదు-పులుసుబృగ్గిబృగ్గి-ఆజ్యంజేవులోధార
సోమయాజుల కిదేమిదుఃఖమొచ్చెనో ఇభూస్వాహా- ఇక సేమిసేతురా ఇద
న్నమమ డబ్బురాదు దరిద్రముబోదు- అరవైరొక్కం పడుచుకొంచంకాని
నాకొడుకులునవ్వడమదీనికేమిసేతురాబూస్వాహా- ఇందుకుయేమిసేతురా
ఇదన్నమమ కట్టాయిస్వాహా కంపాయిస్వాహానీకునాకుచెరిసగాఇస్వాహా-
అమైతేమాబాగాయ ఇదన్నమమ.

మృ-వ॥ ఓవిపులిలారామీపనులుఅయినదిగనుకమీరువేంచేయుదు.

వి-వ॥ మంచిదిరుషివర్యా. సం-వ॥ ఈప్రకారంబునవిపులిజనిన

తదనంతరంబున మునికన్యలందరును మృకేండమహామునికి అతనిభార్యయైన
మరుద్వతికిని నలుగు బెట్టివేడుకలుకావించెడుమాగ్గంబెటువలెను.

నలుగుపాట॥ శ్రీసాంబశివునకునుశృంగారగుణవతికి-బంగారుబల్లెనున

రంగునలుగిడిరి॥ శ్రీ॥ అగరుగంధపుపూత నిగనిగకాంతులచేత - సొగసు

సమృత్తిచేతసుదతులునలుగిడిరి॥ శ్రీ॥ కస్తూరిజవ్వాజివిస్తారంబుగదెచ్చి శిస్తుగ

విరజాజియత్తుతోనలుగిడిరి॥ శ్రీ॥ వేడుకతోమీగపుడు చోడుగగూడుకొని-

చేడెకుగంధమునజెలులునలుగిడిరి॥ శ్రీ॥ పన్నీరుతోనిపుడుకన్నెలందరుగూడె-

పన్నుగమునిసతికిపడతులునలుగిడిరి॥ శ్రీ॥ చోళనగరమందుచాళిమీరగచాల-

నాళి కాత్తునిదయనునలిన నేత్రులుమీరు॥ శ్రీసాంబ॥

సుగంధవల్లి- ద్విపదార్థము॥ మధ్యమావతిరాగము.

నెలలెనిమిదినింకనెలతకునపుడు- పొలుపొందకొంచముభోజనమాయ-

గామరొప్పనామదిగోర్కులు హెచ్చె-రమణికిజిరుతిండిబ్రాంతిహెచ్చయ్యె॥

నడుముకలుక్కుమనెనె-ఇంతికినేమో-అడుగులుతడబడెనె॥ గడగడవడకుచు

కాంతకుమేనెల్ల- తడబడసాగెనుతోడలుపాదములు॥ నడుముకలుక్కు॥

సం- ద్విపద॥ నవమ్మాసములుమునినాధుసుందరికి - నదిరంబుగనిండ

మా ర్కం డే య వి లా స ము.

నా వేళలోన - జలకంబులొనరించినలువలుగట్టి - పొలుపొంద గాకల్వపువ్వుల
రవిక - బొడగి వేగంబునదోడ్తోడకల్ప - మడర గా మెయినిండనలదిరత్నంపు
శుభ్రై నా ములుకడువేడ్క వొడిగి - యనువై నభక్త్యంబులతిర సాన్నములు
జంగు సా ప్రలో పడతులుదేగ - సంగతితోడకొంచెముగ భుజించి - విరిపా
న్మున్నై శీః వినయంబుమీర - నరుదై నతాంబూలమతివలందియ్య - చేడియవి
మనగ నే మునుండ - పోడిమితోనిప్పుడుమితిమీరి - నిర్భరంబుననుయా నెలత
నా వేళ - గుంబువేలిడికలచినట్లయ్యె - పడతికిగడువడిపక్కలునొడలు - నడు
- ముగల - నేను చాతికావేళ॥ మనుదవ్వి - ద్విపద॥ పొలకేరోయిక నెట్లు

పొద్దులుబెల్లెనను - దలిరుబోలులుమీరుదయ జూడరమ్మ - పణసులా రామీరుపా
జాలి - ము - లలుమాత్రముగనిత్తు చాదరించినను - ఎనుగడ తేర్చరేనాయమ్మలార
నెమర్చ - బహుపుణ్యమ బౌడిమీకు - రండువేవేగ మేరమణులుమీరు - లండబా
యెడుమపుణ్యంగనలార॥ సుగంధవల్లి - సీ॥ సఖులారయామంత్రసానినిపిలి
కి - చివరకివెనువీపుబట్టరమ్మ॥ మంగురులెడలించిముద మొప్పు సాంబాణపొ
గ వేయకంమయిపొడితీపుమ॥ నందెలుదీయించినాణ్యమౌపగడంపుకోళ్ళ
మందమువేడికొమరుమిగుల॥ తాటికెల్లను వుల్లితద్యమౌయిగువనాదమువే
గనెంపరిమ్మ దూలమునత్రాడువేయించివొడ్డపోరు॥ తలుపులెల్ల సుబిగయించి
చ - డిమీరు॥ గుంపురాకుండ సేయించిగోరైదీర॥ దేవతల నెల్ల వేడ రేఖీవ్రముగన॥

సంధి - వ॥ అప్పుడుమనుదవ్విదేవిగభవేదనసహింపజాలక చెలికత్తెల
తో నేమనుచున్నది. దరువు॥ ముఖారి - ఆదితాళము.

ఎటులనైచింపుననో కుటిలకుంతలులారా॥ మటుమా యదై వ్యమునన్ని
టుల - కదినముగజూచితె॥ ఎటు॥ అమ్మలారగర్భ వేదనమ్ముకోర్వగజాల నెమ్మది
గ నైడియావిగమ్మునరసిదయ గావరు॥ ఎటు॥ ఒడలురుల్లుమనుచునా యడుగులు
లెడబడచాడును - నడుముకలుక్క మనుచు గడుపునడకుచున్నది॥ ఎటు॥
జ్ఞానంపాపు నెనైలయుచాళికాక్షుడునాపై - చాళిమించె నేమోయిపగిది
చగలచామె॥ ఎటుల॥

చెలికత్తెల - దరువు॥ అనందభై రవిరాగము - ఆదితాళము.

నవమాసములునిండెనే - ఆయింతకి - నవమాసములునిండెనే॥ నవమాస
ములందొ - తిప్పిల్లాను - యవిరళముగ ప్రొద్దులాయనోయమ్మలార॥ నవ॥
తిప్పిల్లా - మిరియాలుగుర్చి - యొప్పుగద చిపెట్టరే - యిప్పుడువే
గ తిప్పకకంచముచారమునంపరు॥ నవ॥ తమలపాకులు
పక్కలు - తే - తో - విమలమా - గెడ్డలు - రుమిగులగనుగోరొచ
నమును - తే - తేగదరెయి - న - నెట్లువేగబంపరేమీరంద

(2)

మార్కం డేయ విలాసము.

౪౯

రును-గలగలకుయ్యబోకురే-వెలదులారయివిరిబోలుమీ-పలుకులదేర్చిన
బహుపుణ్యములగు|| నవ|| చోళసింహపురిశుడైన-నరసింహనిపాద-నాళి
కములుచాలదలచి-బాళిమీరగనుప్రార్థనజేసెయ్య-నాళికాత్తునటునయముగ
వేడరే|| నవమాసములునిండెనే||

మరు ద్విపద|| అటువలెగుసగుసలాడుచునున్న-కుటిలకుంతలులనుకొమ
రొప్పజూచి-సఖియరోయికనోర్వజాలనోయమ్మ-యికనేమిసేతునన్నీడే
గ్పరమ్మ-కరములుపదములకడునొవ్వసాళె-పరగనీత్రాడుసేపట్టగలేను-
నిలుచుండకాళ్లేమునిలువనీదమ్మ-కలికిరోజుపుమనాకన్నలకేమి-వెలవెలనై
దోడవెలదిరోయిపుడు-పొలతిరోగగ్భంబుపువ్వుచందమున-నిత్తరినొచ్చెడి
నికసేమిసేతు-తల్లియుమీరెనాతండ్రియుమీరె-కల్లగాదిదినన్నగరుణింపు
డమ్మ|| సంధి-ద్విపద|| అనియనిపలుమారునామరుద్వతియు-వెసగొన్న

వగలసంప్రీతిగనపుడు-కరమరుదైనట్టిగ్రహతారకములు-విరివైనశుభములు
వేడ్కతోనుండ-పంచాంగశుద్ధిగాబరగినవేళ-నంచితంబైనట్టియామృకణ్ణా
నకు-తరలాక్షియగుమరుద్వతిగర్భమందు-అరుదయినపుత్రుండునప్పుడు
బుట్టె-ధారుణిచంద్రపూణకజ్యోతిగలిగి-నారసింహనికృపనమరవర్ధిలై||

సంధి-వ|| ఇన్విధంబునమృకండమహర్షియునచటిమహర్షులునుబాలుని
జననంబునకుసంతసించిరిసురులునుకుసుమవర్షములుగురియి-చిరప్పుడుబాలు
నింజూచి మునిసతులేమనుచున్నారు.

మునిపత్నుల-దరువు|| శంకరాభరణము-ఆదితాళము.

శిరసువుదయమామెవమ్మచేడెలారా-మీర-లరుదైనవిభూతిపరుప
రమ్మలార|| శిర|| కలిసీళ్లుమోమునజల్లరెకాంతలారా-మీర-లఱకువలేకుండ
జల్లరెయంఘలార|| శిర|| సంపంగినూనంటరంమసఖియలారా-శిరసు-కంపి
తముగనొత్తరేకాంతలార|| శిర|| అంగిళ్లుచక్కగనొక్కరేయంమలారా-
మీరు-పొంగుచుపొత్తుళ్లుదియ్యరెపొలతులారా|| శిరసు|| తల్లకుకొంగుగట్టరె
మరుద్వతికివేగమే-యీ-వైదికితాంబూలమియ్యరెవెలదులార|| శిరసు||
ఉడుపులుబదులియ్యరేయోయువిదలారా-మీరు-కడువేగమంత్రసానికికాం
తలార|| శిరసు|| చోళసింహపురినివెలయునాళికాత్తుని-యీ-వేళవేడు
కొనరేమీరువెలదులార|| శిరసు||

వ|| అనిమరియునేమనుచున్నారు.

దరువు|| కేదారగౌళరాగము-ఆదితాళము.

కుందనపుబొమ్మవంటికొడుకుగల్గెనె-యీ-సుందరాంగిమరుద్వతికిశుభ
ముగల్గెనే|| కుంద|| మందహాసలారవీనిసుందరమైట్టిమోము-చందమామ

జోలపాట- సుందరులు- మేలుగాబాడిరపుడు॥ లాలి॥ స్త్రీలువేగమవచ్చిరి-
ఆవేశ- లాలితంబొప్పుగానూ- బాలింతరాలికపుడు- ఆరతులు- మేలుగాదీసి
వేడ్క॥ లాలి॥ కన్యలందరువేగమే- తల్లిచే- నన్నబాలకునిగాంచి- పున్నమ
చంద్రుడమ్మా- యీబిడ్డ- భువిలోకవిసుతుడమ్మా॥ లాలి॥ నవమన్తరాగారుడే-
యీబిడ్డ- నలినాక్షుబోలువాడే- ప్రవిమలాకారుడగుచూ- వేగనా- బాలునే
త్తుకవేడుకా॥ లాలి॥ సంపంగిమూనెల- టి- న్నొడలకు- సంభ్రమంబులతోడనూ-
సొంపుగాజలకమార్చి- తడియొత్తి- సొగసుకాటుకబెట్టిరి॥ లాలి॥ కస్తూరితిలక
మపుడూ- ఫాలమున- శిస్తుగాధరియించిరి- విస్తారమైనట్టియాచెలులు- వింత
కోకలుగట్టిరి॥ లాలి॥ కంకణంబులుగాజులూ- గొలుసులును- పొంకమునమొల
నూలునూ- వంకీలుపతకములునూ- హారములు- వలనొప్పుబెట్టిరపుడూ॥ లాలి॥
గజ్జెలందెలుమువ్వలూ- పాదములకరమొప్పుధ్యాయించిరి- మజ్జగంబులమో
చ్చుగా- దొట్లదా- మొనసిదెచ్చిరివేగమే॥ లాలి॥ కురులునన్నగడువ్విరి- శిరము
నకు- కొండగానవరించిరి- శిరసరంబులుజుట్టిరి- బాలునకు- తరుణులందరు
వేగమే॥ లాలి॥ చిన్నారియన్నరారా- ననుగన్న- చిన్నిమార్కండరారా-
పన్నగాధిపతయనడూ- నరహరీబాలునిసురక్షించురా॥ లాలిమార్కండ॥

జోలపాట॥ నవతోజురాగము - ఆదితాళము.

జోజోయన్నా-జోయన్నా- చిన్నారిపట్టి-జోయన్నా॥ రాజగతినేడేం
తోతనయా- రాజిల్లుచున్నారురమణులందరుజూచి॥ జోజో॥ తొట్లనుండకనీ
విట్లతిరిగదవు- యట్లపలునుసాగునట్లుకారాదుర॥ జోజో॥ అరుదైనఫలములు
విరివిగాతెచ్చెద- నీకిరవుగనిచ్చెదసరగునగొనినీవు॥ జోజో॥ చోళసింహపురి
నాళికాక్షుమమాకు- బాళిమీరగనిన్నబాతెగదయజెసె॥ జోజో॥

సంధి- క॥ అనియిట్లుస్త్రీలందరు | ఘనముగయాలావిపాడకడువేడ్క
లరక॥ గొనకొన్నప్రేమతోడను | జనిరందనువేగపణశాలలకరయక॥

సీ॥ ఈరీతిమునిపత్నులొండకుజనిరంత కూరిమితోడుతకొమరుమిగుల |
జ్ఞానమాంబయుబుత్రు గడురయంబునబెనిచె బూటపూటకునెంత బూటమ
రించి | బాలుడుమూసవప్రాయంబునైయైదు నెలలవాడై నేడునేలలునయ్యె |
దొడరిమరుద్వితోజనుదెంచుచుపనులు సేయగనీకబహుళముగను | తస్వబ
డుగులుబెట్టుచుదల్లివద్ద | బారకనువేగనందంబుజరుగుచుండ | జూచినంతోష
మొందుచుసొంపుమిగుల | దల్లిపలికెనుప్రేమంబునశుకులొత్త॥

మరు-దరువు॥ శ్రీరాగము - ఆదితాళము.

అయ్యారా - మార్కండేయరారా - చయ్యనసుగన్నముద్దులయ్య
రారా॥ దీయ్యనివిల్కనివైరియైబుట్టిన-మా- య్యయ్యనీకునెయ్యిబువ్వనమర

మనమునసంతోషముధుగివాక్యము
మనమునసంతోషముధుగివాక్యము

1000

[illegible]

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః. శ్లో-వ॥ ఓం నిరక్షరకుక్షి-యోనినిర్భా
శ్రీకృష్ణ-వ॥ ఏమయ్యాత్మామ.

१. ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीपुण्यस्थाने नमः ॥ श्रीसर्वलोकपाले नमः ॥
 २. ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीपुण्यस्थाने नमः ॥ श्रीसर्वलोकपाले नमः ॥

[illegible]

ఉపాధ్యాయుల-వ॥ ఏమిరానిరక్షరకుక్షి. శి-వ॥ చెప్పెదనును
మయ్యాఉపాధ్యాయులవారు. ఉపా-వ॥ అయితేచెప్పరాయోరీ.

శి-గీ॥ మాగురునిపుత్రుజదివింసమానితముగ । నిన్నుబిల్వగమమబంచె
నీవునిపుడు । సరగజనుదెమ్ముసంభ్రమస్వాంతుడగుచు । సకలవిద్యాచక్షణ
సనయహృదయ॥ ఉపా-వ॥ ఆలాగేవచ్చెదనురానిర్భాగ్యదామోదరా.

దరువు॥ ధన్యాసిరాగము-ఆదితాళము.

గురువులుజనుదెంచిరి-మృకండుని-కల్గెనుజదివింపను. కరముననేత్రము
బరువడిగొనుచును-పరిపరివిధములప్రతులజనువుచును॥గురు వురమునరుద్రా.
క్షహరిములుమెరయ-కరములందుకడియములుధరంచి॥ గురు॥ ధరతత్కా
వలువలుధరించి-సరగునశిష్యులబిరబిరనేతెర॥గురు॥ ధరహాళపురివాసు
నరహరిమదిలోన-స్థిరముగనల్పియుహరిహరియనుచును॥ గురు॥

మృ-వ॥ ఓరినిరక్షరకుక్షినిర్భాగ్యదామోదరా. శి-వ॥ ఏమయ్యా
స్వామి. మృ-వ॥ ఏమిరాసమాచారముశిష్యా. శి-వ॥ అయ్యమనవు
పాధ్యాయులువచ్చియున్నారయ్యా. మృ-వ॥ వారుయెచ్చటనున్నా
శిష్యా. శి-వ॥ ఇదుగోవీరేనయ్యాస్వామి. మృ-వ॥ వీరేనటరామనవుపా
ధ్యాయులవారు. శి-వ॥ అవునయ్యాస్వామి. మృ-వ॥ ఓఉపాధ్యాయు
లవారు. ఉపా-వ॥ ఏమయ్యామునివర్యా.

మృ-క॥ మారుతమిరినవాదగు। గూరిమిపుత్రకునివేగగొమరుదలిర్పె ।
ధారుణీశుతిశాస్త్రంబులు । గారుణ్యతజెప్పుమయ్యమునతరశీలా॥

మృ-వ॥ ఓగురూత్తమావినుము. క॥ మరిచాపుత్రుడుబాలుడు. వెర
పెట్టినభీతినొందువేడ్కదలిర్పె । నరయగనయమునభయమును । సరిగునజె
ప్పింపుమయ్యాశాస్త్రములెల్లె॥ ఉపా-వ॥ ఓరుషివర్యాచెప్పెదనువినుమా.

క॥ మారహగుగృహనువేగమె । ధారుణిదగ సకలశాస్త్రతర్కునిశేత॥

ధీవరసిదగుసుఖనిం । పారకబంపుమాత్రిలోకపావనచరితా॥

మృ-వ॥ ఓగురువర్యావామదనములులేకలేకవీడొకపుత్రుడేకలిగెగావు
నమీరువీనింగొట్టకట్టకమిపుత్రునిమారుగాదెంచికక్షింసంధగుగురువర్యా.

ఉపా-వ॥ మంచిది ఆప్రకారమేజేయుచున్నానుమిబుత్రునిబంపుము

మునివర్యా. మృ-వ॥ ఓరిపుత్రకాచెప్పెదవినుము.

క॥ సదమలహృదయంబుడవగుచును । జదుమునెగమాదిసకలశాస్త్రము

లెల్లె॥ ముదమలరగురునియొద్దను । విదితముగాజగతికీకవెలుగగబుత్రా॥

వ॥ ఓరిపుత్రానీవువీరియొద్దసకలశాస్త్రములుజదువుకొనిరమ్మపొమ్ము.

మార్కండుని-వ॥ ఓతండ్రీ.

మ. ర్కం డేయి వి.లా సము.

మార్కెందున ముగ్ధ పల్క-ల-దరువు॥ అసః వేరి-ఆది.

౧౦౦ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౧ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౨ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౩ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౪ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౫ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౬ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౭ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౮ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౦౯ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు
 ౧౧౦ శతకాలను - గురువుల యొద్ద - నొంతి నేనుండజాలను॥ పంతిచెప్పు

ఇది చివరికి అయ్యేవాలుకొత్తునో యేమో ఒంటి గానుండలేనుతండ్రి
అని భయపడి పుట్టినదానికొక్కటిగా నున్నది. ఇంతమాత్రమున్న కొట్టుడు
చాలా దీనిని బట్టి చూడకుండా వుండెను.

మ. ప. ౪౭౪ వ్యా. యాశురనివామీదవయాయుంచి చడివింపును స్వామి.

[illegible]

జీవా-వ॥ చదువుకుందువురా రా.

మొదటి పాఠ్య నామ.

వి.వి.వి. అనుచేకూర్చుని విశ్వేశ్వరపూజ సేయుమరా.

శ్రీ దామోదర విష్ణు శాస్త్రము చతుర్థః పాదః । ప్రసన్న వదనంధ్యాయే
 శ్రీ దామోదర విష్ణు శాస్త్రము చతుర్థః పాదః ॥ ధ్యాయామి- ఆవాహయామి- సర్వోపచారి
 శ్రీ దామోదర విష్ణు శాస్త్రము చతుర్థః పాదః ॥

మూ-వ వీమ య్యాస్వామి.

[illegible]

మ. పా. వ. అయితే-ఓం నమశ్శివాయ నమః.

ఉత్తర : వ॥ సీరి ఆహ్లాదకాదురా-

మా-॥ పంచక్షి వాయనమః.

శ్రీ-వ॥ఓంనమశ్శివానమః॥

శ్రీ సాగర వేద సూక్త-విదానాచార్యు డెప్పినట్లు గా చెప్పుమురా.

అట్లుగానే వర్ణించబడినది.

మూ-వృ: పుంసమశ్చి వా యనమః.

మార్గం దేవునికి సకల

[illegible]

మొదటి పుస్తకము

చారిత్రవేంకటేశ్వరండు శిష్యులారా.

శి-వ॥ ఇదుగోవచ్చినారయ్యాస్వామి. మృ-వ॥ వోగురువర్యానాపు
త్రునిజదివించితిరా. ఉపా-వ॥ సకలశాస్త్రార్థములనుదెలిసి బ్రహ్మణని
జేసితిమునివర్యా. మృ-వ॥ వోరిపుత్రా యొక్కోకమునజదివి సార్థమగు
నర్థమునుదెలియజేయరానాపట్టి. మా-వ॥ వోసంక్తిచెప్పెదవినుము.

క॥ జై వపురాణముమొదలుగ | నీవసుధనువేదశాస్త్రమితహసముల॥
ధీవరజదివితీబెక్కులు | నీవరయముతండ్రిశాస్త్రనిపుణతనిపుడు॥

మృ-వ॥ ఆహాహాసంతోషము నీవు శాస్త్రపురాణేతిహాసములు మొద
లయినవిశేర్చితివా నాపుత్రరత్నమా. మా-వ॥ శేర్చితిసంతండి.

మృ-వ॥ వోమరుద్వతీ మనపుత్రునికి నన్నిపాఠములు జదివించినయూహా
ధ్యాయులువారికి గురుదక్షిణయిచ్చెదమురమ్ముచెలియా.

మరు-వ॥ ఆలాగేబహుమతియొసంగుముస్వామి.

మృ-వ॥ వోయుపాధ్యాయులవారు పేమిచ్చినసంభావన గొంచెమని
యెంచకగైకొని సంతోషముగావేంచేయుడుస్వామి.

ఉపా-వ॥ మంచిది నేనుపోయివచ్చెదనురుషివర్యా.

సంధి-నీ॥ ఘనమైనమునులనుకడువడిరావించి సంతసంబునప్రొద్దుజరు
పుచుండి | యుత్సవంబటుగూర్చియొనరవారలగూడికొడుకునకప్పుమనడుగు
జేసి | చదువులుచేప్పించినసంభ్రమంబున న్నాల్గువేదపాఠములనువెలయువారు |
శాస్త్రమువీ జదివించినసంభ్రమంబాదవంగవిద్యాదిగురువుకువిత్తమిచ్చి | పర
మసంతోషముననిట్లుప్రబలియుండ | గొన్నిదినములుబెరిగిన గొమరుమిగుల |
దినములునుగొన్నిగడువంగతేపమాని | యైననారదుడరుజెంచెమానికడను॥

క॥ యారీతినినారదముని | నారాయణమహిమలన్నినయముగనచట॥
వారలకింపుగజేయను | నారదుడుమృకండుగాననయముగనపుడు॥

వ॥ యాప్రకారంబున నారదమహామునివచ్చెడిమార్గంబెటువలెను.

దరువు॥ సౌరాష్ట్రరాగము - ఆదితాళము.

నారదమునివచ్చె॥ - కడువడి- నారదమునివచ్చె॥ నారదమునివచ్చె
నాకముననుండి-మీరినకృపతోడమృకండునినిజూడ॥ నారద | కర్ణమునరుద్రాక్ష
సరములనెన్నుచు - సురమునతులసిపేరులుతరముగజార నారద॥ విరివై న
పులితోలువేడ్క-మీరగదాల్చి- నరుదారమృకండునియాశ్రమమునకును॥ నా॥
గురుతరముగవీణెకరమునబట్టుక - ధర్మచోళపురివెలయు సగహరినిదలచుచు॥
నారదమునివచ్చె॥

శి-వ॥ వోమృకండుమహారుషివర్యా. మృ-వ॥ ఓమిరాశిష్యా.

శి-వ॥ జేవమునియైన నారదమహాపితృవచ్చియున్నానుస్వామి.

మి॥ చ॥ శంకర పావ్యతీరమణసారసమిత్రశశాంకలోచనా॥ జింకయువామహ
స్తమున వెల్లుగంగగళిరంబునంగునక॥ పొంకముమీరదాల్చితివిభూధరచా
పసురేంద్రసన్నతాయంకను యేమిసేతుజగతీశ్వరకావవెభూతనాయకా॥

మరుద్వతి-సీసార్థములు.

పురహారుడైనట్టిసూతేశ్వరునిచేతవరమునగన్నట్టిపంశతిలక॥ కరిచ
మకముదుకూలగళనీలకంధరువరకుమార్కపంశవధకనుండ॥ నీదుపెంపును
సొంపునిమకలత్వముజూచి- అయ్యోనేనేమిసేతురా-కాలుదురాగ-నయ్యో
నేనెట్లుజూతురా॥ చయ్యోననాయుపుసంపూజకముగను- నియ్యమనకనేనే
మారితిరా॥ అయ్యోనేనేమిసేతురా॥

ఎన్నెన్నోనోములుసిడుములుబడిపోచినిన్నునేగంటిరాకన్నతండ్రీ-
గనెడికాలంబెనగానకనిన్నునే చిన్నారిగంటిరాశిపునిచేత॥ యిన్నిదినంబులు
గడిపినేనికమీద॥ అయ్యోనేనెవరిబిలుతురా- మార్కండాదాన-అయ్యోనేనె
వరిబిలుతురా॥ తియ్యళిమోవినితేనెలుజారగ- చయ్యోనముద్దిడుజక్కనినో
టను॥ అయ్యోనేనెవరిబిలుతురా॥ మరుద్వతి-వచనము॥ ఓరితనయ॥

మరుద్వతి-ద్విపదాథకములు.

ఆకాశిలోననునతిఘోరతపముచేకొనిమాకిచ్చెశివుడునునిన్ను-న
రయబాలునకుపదియారేండ్లవంగ- స్థిరమానినమ్మియుంటిరా- వోరోదితన
యాగురుతెరుగకయుంటిరా॥ హర్షదాసంగినపదియారువత్సరముల- నెరు
గకబోతినిగొరతనోమునోచితినో॥ స్థిరమనినంబుయుంటిరా॥

తియ్యనివిలుకానితేజినాయన్న. నియ్యెడ్డయమునకునెట్లునేనితు- న
య్యరొనీవుమాకొడువటంచు- నెయ్యముననమ్మియుంటిరా- నింకెవ్వరినియ
య్యారంమనిబిలుతురా॥ చయ్యనగాలుడుశూలముకొననీపయ్యెదిరింపనేట్లు
భరియింతురసామి॥ నెయ్యముననమ్మియుంటిరా॥

మరుద్వతి-వచనము॥ ఓరికుమారా-

చ॥ బాలశశాంకమవుళినినుభాగ్యమటంచునుమాకునిచ్చినక॥ బాలని
న్నునమ్మిమరిశాస్త్రపురాణములన్నిజెప్పినక॥ మేలసియేమిదోచెనకమేదినిలో
పలదన్నునేమిటి॥ బాలుడనిన్నునమ్మివెత పాలుగనయితిరనాతనూభవా॥

మరు.దరువు॥ ముఖారిరాగము- ఆదితాళము.

కాశిగంగాతీరమందుమేముతపముజేసిననిన్నిచ్చినాడుహరుడు॥ కాశి॥
వాశిమీరగనినునమ్మిబహువైభవముగంటినయ్యోనేను॥ కా॥ ఇచ్చినందుకేమి
యనుచు-మేముబహుముచ్చటలతోనుంటిమయ్యో॥ కాశి॥ కన్నతండ్రీనోములు
నొచినిన్ను, మోసిగన్నందుకిదియేమిఫలమో॥ కా॥ కాముద్ధిక్కరించినిరూ

వృసింక-నేను సేతు నెట్లు గండు చేపు॥ కా॥ ఆశబడియడిగినందుకు హరుడువిడ్డ
ను మోసములు జేసియిచ్చినాడు॥ కా॥ నాటనుండినమ్మియుంటి-బొమ్మలాట
యగుట నేనెరుగనైతి॥ కా॥ చోళసింహపురిని వెలయునాళి కాత్యూవేశవ
చ్చిగావవయ్యవన్ను॥ కాళిగంగా॥ మ-వ॥ ఓయీశ్వరా నన్నిలాగుననలయిం
డెదవెస్వారి- వృ॥ గోమన నెత్తిపెంచినుతుగొమ్మనికాలునిచేతికిప్పుడు॥
నేమనియొప్పగింతునిక నెవ్వరుదిక్కగువాతనూజకు॥ బాములయేలబట్టెద
వుపార్వతినాయకలోక నాయకా॥ సీమహీశక్తుభంబాసగినిత్యముగా కృప
గాచుచుండవే॥ మరు-దరువు॥ ఆనందభైరవిరాగము-ఆదితాళము.

ఏమి నోమునోచియింతతపముజేసి యెందుకాయెనయ్యో- దైవమా-
అయ్యోదైవమా॥ యే॥ కాళిలోపలమేముఘనమైనతపములు జేసివ్యర్థకాము
లాయెనే- దైవమాతపముజేసివ్యర్థములాయెనే॥ యే॥ పురహరునకునేను
పూర్వమందునగ్ని-పూజలుచేసితి నో- దైవమా- అగ్నిపూజలుచేసితి నో॥ యే॥
సంధ్యపుడయమధ్యాహ్నకాలమందు-చదువులెఱిప్పిస్తినే- దైవమా- చదువు
లుజెప్పిస్తినే॥ యే॥ కామితఫలదుడునామీదదయలేక - తామసమెదసుంచెనే-
దైవమా- తామసమెదసుంచెనే॥ యేమి॥ మ-వఓయీశ్వరాపూర్వజన్మము
ననీకుగానిపూజలుయేమైచాచేసితి నాదైవమా-యేల నన్నిటులనలయించెదు
పార్వతీశా॥ ఓర్వతనయా-

దరువు-యదుకులకాంభోజిరాగము-ఆదితాళము.

కాళిలోన మేముతపముజేసి- నిన్నుగంటిమయ్యశంభువరముచేత॥ ఆ
శచేతమేము మోసపోయియింత-అగడుజెందనాయనయ్యమాకు॥ కాళి॥ వుండి
యొండరేకమాకుగల్గిఘవి-సుందరానిచాధబెట్టినావు॥ కాళి॥ హీనురాలికడు
పులోననీవు-తనయ-యేలబుట్టిరావు రామాణయ్య॥ కాళి॥ నిన్నుజూచియూ
న్నందున-మేముబహు-వన్నెకెక్కియొంటిమీరాసామీ॥ కాళి॥ అయ్యగడువు
లోన శివుడు - అనలమునునాకువెట్టెనయ్య॥ కాళి॥ కన్యకాల్పముననుతులి
లెక-నిన్ను-గంటినయ్యయిట్లువెతలుబొంద॥ కాళి॥ బాలనీకునగ్గు- పాలుబెట్టి-
పెంచి-కాలునికి నెట్లానెత్తునయ్య॥ కాళి॥ యెన్నెన్నితపములుజేసినాము- శివున
కెంతయునుదయలేకపోయె॥ కాళి॥ నిన్నునంమిమేమున్నందుచేత-మా-యెన్ని
కలుదీలలేదయ్యపుత్ర॥ కాళిలో॥ చోళసింహపురినారసింహకి-యోనాలికాత్య
నీవు కావరాద॥ కాళిలో॥

సంధి-క॥ అనియిట్లుతల్లివగవగ॥ వినియునుమార్కం దేమాని విహ్వలు
డగుచు॥ ఘనమయినశోకవాధికాని॥ మునుగుచుతనతల్లిజూచినురియుచు బలి
కె॥ మా-వ॥ ఓజనసి నీవేరయిటులవగచెదవు॥ తల్లి॥

మా-దరువు||అనందభైరవిరాగము-రూపకతాళము-

ఎందుకువగచెదమ్మా-అంత- యేమికార్యమువచ్చెనమ్మా || సుందర
మగునీముద్దుమోము- సృక్క-యెందుకమ్మా వాడియుండ నాయెజనన్||యెం||
యెవరుయేమై-దిట్టిరో-నీకునివ్విధివాటిల్ల నేలనంను||యెం|| మాతండ్రిగారె
మయిచాడిట్టిరాగో-నీకు-యింతవ్యసనమేలనంను||యెం|| నేనుశేయశిశ్రూష
లునీవు-నేరముగానెంచి నావా||యెం|| చోళసింహపురినివెలయు నాళికాక్షు
డివేళవచ్చిరక్షించునోయంమా||యెందుకు||

మా-వ|| చోజనసియిటువంటిచింతనొంద నేలనమ్మాతల్లి||

మాగ్గండుని—ద్విపద||వినవెమాయంమనద్విమలచరిత్ర-ననుగన్న
తల్లి సుందరతనువల్లి-భునమైనశోకాగ్నిరనలంగనేల-మనమునబరితాప మగ్న
యైయుండ-నేవ్వరుదూషించిరెవ్వరేమనిరి-యెవ్వరిచేభయం-వీరితివగువ-
నదియిట్టులని నాకుయెరిగింపవమ్మ-మదిలోనదఃఖింప మమకమేమమ్మ-యది
గాకనింకనే నేమి నేసితి నో-మకరాక్షిదెల్పవేమాగమమ్మనీవు- విశ్రుతకీడుకల
వెలని నేమికు-శిశ్రూష సేయనిచేనటిలేడునుచు-నామింకోపమో నయగుణశీల-
యేమికార్యమునాకు నెఱిగింపవంను - క్రోధంబుచేబూనిగుండ నేమిటికి- సా
ధువుగావనినైచకనీవును- నిందింపుచున్నావో నేచేయతప్పు- మందయాన
రొనీకుమదిచూ-నెనేమి-యేమియోదెలియకనిట్లుశోకింప- భూమిలోజనులెల్ల
బాగులుదురమ్మ-తుడమిటలేరుగకదుఃఖింపనేల-యదియనీనీమనంబెరుగింప
వంను||వ|| పీఠస్థి నీచింతజూచి నేనోర్వజాలగానవేగ నెలవింముతల్లి||

క||వినవమ్మశిల్లినీవునుభునముగనిటుశోకమంద గారణమేమో|మనము
నగచిగినకొదవలు|వినపింపుము తెలియ నాకువిశదముగానక|| వ|| బ్రతల్లి
నీవీవిధంబున దుఃఖింపదలసినికారణమేమో తెలియచేయుము,

మరు—వ|| పీఠనయాచెప్పెదనువినము-

ద్వి|| వినముమాగ్గం దేవునిన మునాతండ్రి-మునుజేసినట్టిచాపూర్వ
కర్మమున - తనయులులేకున్నచింతిమితండ్రి- భునమైనతపమాలుకాశిలోచే
య-బరసుపోదనుడైనపరిమళపుండు-బరువడిజనుడెంచి పదియారుయెండ్లు-
నీకనిదరమిచ్చినిన్నుచూనొనగి-పాకశాసనముఖ్యభక్తులు గొల్వ- గైలాసము
నకునుగరళకంఠండు-తైలజతోగూడినంతోషమునను-జనయెపింపుట మహా
సంభ్రమంబునను-నిన్ను నేబది నెలత్నెయింతోమోసి-మన్ననతోనిన్నుమరిగంటి
నయ్య-అన్ననీకిచ్చిచయన్నియేండ్లిపుడు-పరిపూర్ణమయ్యెనోబాలకాయం
క-హరి చ్చునని లనడలుచున్నాను- కరిచమకధారుని కరుణయెట్టిదయ్యె-
వరకు-రికయి వలకమానంబు.

మా-వ॥ ఓతల్లి యీలజాలినొందెదవు నావిన్నపముచా లకింపు మజననీ.

మార్కం డేయ మరుద్వలిసంవాదరువు.

కాంభోజిరాగము - రూపకతాళము.

మా-పశు పతి పశు పతి పశు పతి పశు పతి-పశు పతియండగ భయమేమి॥

మరు॥ ఏమని డల్పుదు నెటులని వేగింతును-ఏమి సేయుదునింకెట్లుకుమారా॥

మా॥ కామారిపదభక్తిగలిగినమనకింక-నేమిభయముగల్గునేతల్లి॥

మ॥ ఎన్నితపములుచేసి ఎన్నినోములునోచి-నిన్ను నేగంటిరాచిన్నికొడక॥

మా॥ పన్నగభూషణుడుమన్ననతోడను-నన్నుబ్రోచునేయొగన్నతల్లి॥

మ॥ నేనువిడనాడికాననమునవిహరించ-మనసెట్లుగల్గెరాతనయాసీకూ॥

మా॥ వినుమమ్మజననీయీతనువులన్నియుమాయ-గనుకపరాత్మునిగనవలెనే॥

మ॥ బాలగవానమందుసంగరించుచున్న-గాలుసిచేబాధగలుగునుతండ్రీ॥

మా॥ ఫాలలోచనుడుమాపాలగలిగియుంటె-కాలుడేమిసేయుగన్నతల్లి॥

మా-వ॥ ఓతల్లి నేజసియీశ్వరునిగూర్చితపంబుచేసి యాయుష్యకర్ది
యగువరంబుసంపాదించుకొనివేగవచ్చెదనుతల్లి.

దరువు-తోడిరాగము- అదితాళము.

కరుణించిననుబంపలే.జననీహరుని-జరవయిభవముజూడ॥కరు॥ పరమ

తపంబునగరిచర్తాంబరధరునితపముచేసేవరమునొందివచ్చెద॥కరు॥కరుణించి

నన్నుబంపవే-స్థిరమతితోడనాశీర్వాదముచేసి - నిరుపమగుణశుభాకరమతివై

నన్ను॥క॥అరయనాయువుపదియారేండ్లనుచు-దరభీతమొండకుత్వరగనెవచ్చె

దను॥కరు॥ధరణీశ్రీహాళ పురవరునిప్రియుడగు- హరునిమెప్పించిదీక్షాఽయు

వునొందెద॥కరుణించి॥ క॥ హాలాహాలకంధరునకు॥ ఫాలాత్తుండగు

నుమేళుపాదంబులకు॥శీలముగబూజులానరిచి॥ వాలాయముబ్రతుకువరము

వడసెదదల్లి॥ గీ॥ అపుడువ్రాసినచతురాస్యడిప్పుడుచెరిచి॥వాయనో

పునెఘార్వకమకంబువలన ప్రాణీసుఖదుఃఖముతోడజరిగియుండు॥ గానవగ

నొందనీకేలగన్నదల్లి॥

సం—వ॥ ఇన్విధంబున-బల్కితల్లి నూరార్చి తల్లి డండ్రులపాదంబు

లకుసద్వివరణ భయభక్తితోడ సాష్టాంగనమస్కారంబులుచేసి నామీదవచ్చు

నపమ్మత్వపునీశ్వరుకటాక్షంబునంజయించి దుఃఖంబునేమాన్వేదనని పలికిన

తనయునింజూచిమరుద్వతియిట్లునయే॥

మరు—వ॥ ఓరినావరపుత్రకాచెప్పెదవినుము॥

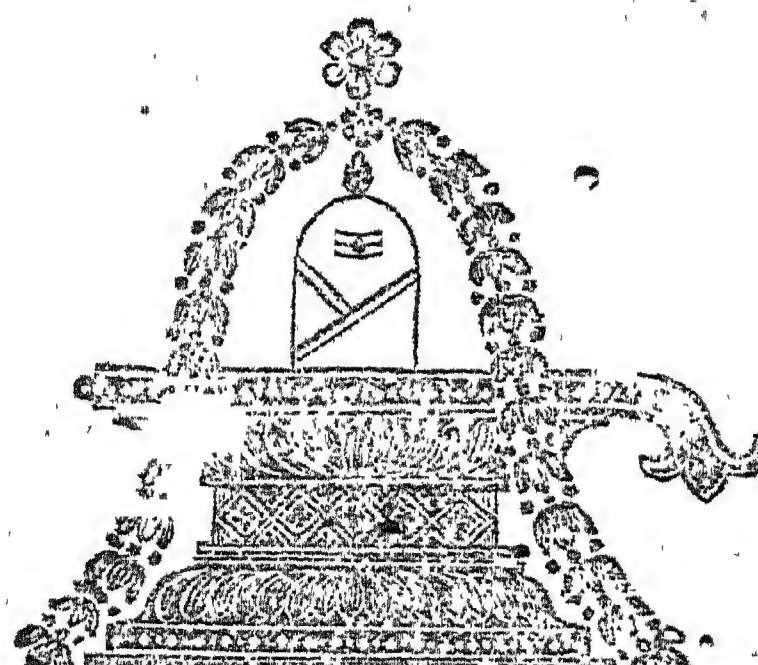
సీ॥ హరుఁడొసంగినబదియారువత్సరముల చాలుడైయెప్పుడుబరగవ

లయు॥నాదిత్యచంద్రులునీబి తారకములు సప్తాచలంబులుసప్తర్షులు॥ హరి

హారబ్రహ్మలునకురసఁబులు మకరాకరంబులు సకలవిశలు | భూమియు
నాకసంబును నాదిగాగల పాంచభౌతికములు పరిధవిల్లు | నంతదాకను సకలా
త్తుడై శివుని బూజసేయుచు సత్కీర్తి భువి వెలుంగ | నాయురారోగ్యపుత్ర
పౌత్రాభివృద్ధి గలిగి సుఖముననుండు శ్రీగాగపుత్ర ||

సం—వ || ఈశ్వరకారంబునందల్లి డండ్రాదులచేత దీవెనలనొందినై
మిశారణ్యంబువిడిచి పుణ్యతీర్థంబులాడుచు బుణ్యతీర్థంబులరయి చు పుణ్యక్షే
త్రంబుగడవనచ్చటనొకదినంబున సియింపుచుంజనిబిల్వవనంబున వొకక్షేత్రం
బుగాంచి తనకు సేవ్యునిండిచ్చిన పదియారువత్సరంబులకు నేడుదినంబులుగొరత
యొన్నదని నిశ్చయించి యచటనివసించి యన్నయమృతేకంథమహాదేవలింగము
నుబూజసేయ విధంబెట్టులనిన || క || మనమలరబూజసేయగ | మనమనదలపో
సి యపుడు మార్కండేయమహాముని తానంతటగొలనుం | గనిగుంకియు బూజసే
యగడగెన్నేడక || దరువు-ముఖారి రాగము-ఆదితాళము.

పూజలు సేయదొడగెనపుడు-మాకండమాని || పూ || పూజలు సేయ
దొడగె భోగింద్రభూషణుని- తేజిగాత్రులగు దేవతలెల్లపొగడ || పూజలు ||
పొందగుధూపముల్లునుండేజమెసగ- నందపుదీపములనుంచి కందువతోగను
ఘనసారంబున చందనమంగురు సకలవేదముల || పూజ || శృంగారముమీరలను
తనచేతినుంచి-బంగారుకుంభమొప్పగను - పొంగుచునదులకపోయి జలముదే
చ్చి సంగతిమీరగప్పానముజేయించి || బూ || మల్లెలు మొల్లెలు జాజీవిరులు - అర
విందములు నల్లగలువలుపొన్నవిరుల- నెల్లలోకముల నెన్నగబుష్పమొగొల్లలు
గాగొని గూర్చుండి యంత || పూజ || చోళసింహపురీశుడైననర సింహునిపాద
నాళీకములుచాలదలచి-వేళవేళకును విరిసరులునుగొని- చాలిమీరగనుపరిచిరివి
ధములపూజల ||

మార్కం డేయ దు పూజ చేయుట.

మార్కండేయమహామునిఅమృతకంఠీశ్వరుని పూజ సేయుట.

దరువు - జంజూటి రాగము - ఆదితాళము.

ఇందుధరాసర్వేశానీకు. నానందముతోబూజలు సేతు|| ఇందుధర|| సుం
దరరూపపురందరనుతయరవింద పుష్పములపూజ సేతునిను|| ఇందు|| గంగా
జూటధరాశివమూర్తిక బంగారు పుష్పలబూజ సేతునిను|| ఇందు|| పాదిరీబి
ల్వముతుంమిపుష్పలు దెచ్చి- పూర్వతీశనిను బూజలు సేతును|| ఇందు|| ఫాలలో
చనయీశ సర్వేశానీకును- రేలపుష్పలతో బూజలు సేతునిపుడు|| ఇందు|| మల్లెలు
మొల్లలు సంపంగులు దెచ్చి - మహాదేవానీకు బూజ సేతును|| ఇందుధరా||
పంచముఖివా పూజ సేయుటకు- పారిజాతపుష్పముల నేదెచ్చెద|| ఇందు|| చో
శసింహపురినాళికాక్షాప్రియ కాళిమనోహర కలుషసంహరి|| ఇందుధరా||

దరువు-కాంభోజి రాగము-ఆదితాళము.

శ్రీగౌరీరమణా-మహాదేవా- నాగచమాంబరధారణా- భోగిరా
జ్ఞాపకబూజితచరణా|| శ్రీగౌరీ|| హరహరశంభోపరమశివాశంకర- వాసు
దేవకరుణాసముద్రా|| శ్రీగౌరీ|| పరమపావనభక్తమనోహర-దురితాచారబుధ
స్తోమవినుతపాత్ర|| శ్రీగౌరీ|| ధరచోళపురిశ్వర పాదోక- ధరమస్తకసంతాపహ
రణశీవ|| శ్రీగౌరీరమణా||

సం—వ|| నెండియుబూజ సేయువిధంబెటువలెను.

కం|| లోకములకెల్లనొకడని | ప్రాకటముగహరునినెంచి భక్తియు
మీరక| కాకోలకంఠవరునకు| దేకువనివ్యాఖ్యలచెప్పదీప్రముతోడక||

ఆరతిపాట-పఠతువరాళి రాగము- ఆదితాళము.

ఆతిథిదుగోమంగళాతిథిదుగో - ఆదిసదాశివమూర్తికకినీ|| ఆతిథి||
కాతిథి కేయుగన్నట్టిగంగాధర-మూర్తికరజితపర్వతనిలయా|| ఆతిథి|| నీలకంఠ
పార్వతీశహరహర-ఫాలనేత్రవ్యోమకేశానీకును|| ఆతిథి|| బంగారుతాళిదీపా
ర్చులూసంగెదగైకొనుశంకరవినుత|| ఆతిథి|| అలరబిప్పుపేరుమృగమునకవిగిన-
కలవరాచుడలపెట్టినభవ|| ఆత్మిధరనుచోళపురిసరహరిప్రియానీ - దర్శిత
నోకరుణాభరణా|| ఆత్మిధర||

నీసార్థము-కల్యాణి రాగము- చాపుతాళము.

నాగచమాంబరనగచాపధరధీర యోగీంద్రధూషణయోగశీల| నా
గేంద్రకంకణనలినాప్తహరనేత్ర నాథాంతకునినె గా నాగవినుత| నాగర
మూలికనరవితోశిరమందుబాగుగాదాల్చినభర్తృన | నాగహరితిదెచ్చెనపు
డు| మార్కండేమాని| నాగహరితిదెచ్చెనపుడు|| యోగధ్యానమునొనరగ
జేయుచు| బాగుగనప్పుడుభక్తు నుతా|| నాగహరితిదెచ్చెనపుడు||

కందార్ధము-శంకరాభరణరాగము- ఆదితాళము.

పంచాక్షరిచుంత్రంబును | నంచితమలరంగనపుడు హరునకు వేడగ నెం
చియు బరనము సేయించు | బంచారతి రెచ్చెనపుడు బంచముఖునకున్ మార్కం
దుడు | పంచారతి రెచ్చెనూ || పంచారతి పల్లెరంబున మించు దీప్తుల చేత వెలుగగ-
పంచహరుడయినట్టి శివునకు-కొంచమును చలనంబు లేకను || పంచారతి ||

సీసార్ధము-శహనారాగము- ఆదితాళము.

తారహార పటీర మాజ్జిక ఛాయ దేహంబుగలిగిన దేవునకును |
నూనబాణవిదారు శోభితభస్మాంగు భవబంధహరునకు చాళుపతికి శృంగార
కాంచనశ్రీభూధరేంద్రంబు చాపంబుగాదాల్చు శంభునకును | తారయారతి
రెచ్చెనప్పుడూ మార్కండు మహాముని- తారయారతి రెచ్చెనప్పుడు ఘోరదు
రితములు పారిపోవగను - సారెకుమును బుసన్నుత సేయగ || తారయారతి
రెచ్చెనప్పుడూ ||

కందార్ధము-శంకరాభరణరాగము- ఆదితాళము.

జంభారిసకలసురసుత | శుంభన్మణీనాగభూషణోభిత గాత్రా | శంభు
డహరహరయనుచును | కుంభారతి రెచ్చెనపుడు-కొండురుదలిర్పన్-మార్కండు
దు-కుంభారతి రెచ్చెనపుడు-కుంభహారతి రెచ్చె హరునకు డంబుమీరగ నంబ
రములో-రంభనాట్యము సేయించుండగ శంబరాంతక వైరికప్పుడు || కుంభా ||

క || సర్పంబులు భూషణముగ | నేరొప్పుధరించుట్టినిటలాడునకున్ |
నర్చితమిదిగోయనుచును | కర్పూరపుదీపమపుడుగ కుక్కున రెచ్చెన్ ||

సం—వ || ఈప్రకారంబున మార్కండుడు అమృతకంతమహాలింగం
బునకు యోడశోపచారవిధులంబూజ సేయించున్న పనుయంబున.

ద్వి || అంతట మార్కండుడు మహామునియు-కంతుసంహారునకు కేడు
భక్తిబూజ-సేయంగనప్పుడాచిన్మయాకారు-డైనట్టి శంభవి యొక్క శుభ
దు-డైలజతోగూడి సంభ్రమలీల కైలాసముననుండి కమలాసనాది- సురలధికా-
తోగొల్వసొంపుదీపింప-కరమొప్పు మార్కండు కడకును వచ్చెన్ ||

ఈశ్వరుని-ద్వి || ఒక మార్కండేయయోమునిచంద్ర | నీయీడుభువి
లోన నేర్పుచు బూజ | సేయంగ లేవయ్య శివునకు భక్తి | నీయెడ నీబూజ నేను మెచ్చి
తిని | యనుచు నాదరమున నాడుచు హరుడు | కనుగొని మదిలోన కడుక్యసబలికె |
నిద్దరుతనయులు నిరవోంద నాగు | ధైర్యయావిఘ్నారి పెంపొందుచుండ | గా
లుని చేతికి కడువడినిన్ను | చాలుడా మార్కండు పట్టియ్య సేను | కాలుడు వచ్చి
నకటవులాడినను | చాలుడా నీవునుంపచరించివాని | తూలంగబలునును
తొలగకనిలిచి | వాలాయముగ నిన్ను వడి గాతు నేను | దిరుకడయ్యారిలో దే

జంబుతోడ - తరుచుగా పూజలు తగసల్పుచుండు - మనియంతటను శివుడు డంబ
రవీధి - జనియెగా త్యామనిసతిగూడి యపుడు సం - వ॥ ఈశ్వరుండంత ధా -
నంబునోందితదనంతరంబ మార్గం దేయం దేమనుచున్నాడు -

దరువు - అతానౌ రాగము - ఆదితాళము.

హరహరగురునాథా - మహాదేవా - సురగణన్తపాదా ॥ కరుణాజల
ధేగారీహృదయాబ్జ తరుణిన్చరణ స్మరణనేజేసెద ॥ హర ॥ ఫాలనయననీవ
దములునమ్మితి - కాలునిచేజిక్కిక కాపాడుమునను ॥ హర ॥ అరియనీవాసగిన
పదియారేడులు - తరుణమిదేనను సరగునగావవే ॥ హర ॥ బాలుడనైయెప్పటి
వలెనేండగ - నీలకంఠయుమాలోలనా కొసగు ॥ హర ॥ ఘనులగుమునులతోనను
శాశ్వతముగ - నెనసిత్రిలోకముల సీతతిరుగజేయు ॥ హరహర ॥ ధరచోళవృత్తి
శ్వరుడెరుగగను - పరమదయాకర నిరతముబ్రోవవే ॥ హరహర ॥

ఉ ॥ హరహరభక్తవత్సలుడ యబ్జనవాసుర సేవితాఁఘ్రియో । పర
మకృపాసముద్రహర పార్వతినాయక ప్రాణనాథుకా । పురహరభూతేనా
ధనుబూరిదయాంబుధితోడగావవే । హరపదభక్తిమీరినను నాపదనొదక
సేయుమీశ్వరా ॥ దరువు - విలహరి - ఆదితాళము.

శంకరాశరణహరహర - సాంబశివాశరణ ॥ శంకరహరహర ॥ సాంబ
సదాశివ - పంకజభవనుతపార్వతీ శశివ ॥ శంకరా ॥ నీలకంఠహరఃఖిలనిరంజ
న - ఫాలలోచనాపన్నగభూషణ ॥ శంకే ॥ దండధరునినాయండజేరనియ్యకుం
డగజేయుమువేదండవమధర ॥ శంకరా ॥ అంగజమదనానాయంబికాహృద
యేశ - గంగామనోధీశకాలపాశనాశ ॥ శంకరా ॥ నాళికాస్తశశినయనవిలో
చన - చోళసింహపురిసోదరప్రాణేశ ॥ శంకరా ॥

ఉ ॥ శంకరపార్వతీరమణ సారసమిత్రశశాంకలోచనా । పంకజబీజ
హరధరభక్తిమనోహరపాపనాశనా ॥ వంకకుపచ్చిగావుముభవాబ్ధినిద్రోయ
కుఫాలనేత్రని । శృంకుడైమహాకలుషసంహరపార్వతిప్రాణనాయకా ॥

వ ॥ ఇవ్విధంబున మార్గండుం డీశ్వరప్రార్థనంబు సేయుచున్నసమ
యంబునశమనుపురంబున యమధమకారాజు గొలువుకువచ్చిపిధంబెట్లసిన ॥

యముని తెరద్వి ॥ శ్రీరవ్యమైనయాక్షితిలోనమిగుల భూరివిఖ్యాతిని
బొందినయట్టి - నక్షిణయశుడు సూర్యతనూభవుండు - నొకనాడువేకువనా
గినిద్రలేచి - ప్రకటితవైభవాస్పృహతోడ - స్నానసంధ్యాదులుజపహూ
మములును - మానుగతీర్చిసమ్మతగభుజించి - హరికేయూరిములమర ధరించి -
చారుమస్తకమునను జండాంశుపగిది - మెరయగామ కుటంబు మేలిమిపెట్టి -
యరుఘజకీతుకలనొనరగాగట్టి - హితులుమంత్రులుపురోహితులును గొ

ల్వ-నతిసంభ్రమంబునహరిభజింపుచును - తిరమొప్పశ్యావలాదేవీధవుండు-
సరినితోడుతసభాస్థలికినేతెంచె॥ యముని—వ ॥ ఆహయోరిదూతలారా
క్తముఖచమకముఖరక్తకేశలంబనాశీక-మత్స్యకన్దనకాకోలకంతాది - దూ-
తలారా - నావాహనంబైనమహిషంబునుశృంగారిండుకొనిరండు దూతలా-
రా॥దూతల-వ॥ ఆలాగేతెచ్చితమయ్యా స్వామీ॥యముని—వ ॥ అటులనా
మంచిదిదూతలారా - దరువు-సావెరిరాగము - ఆదితాళము.

రాజరాజగుణమధమకమహారాజసంభకువచ్చెన్॥ రాజ ॥ తేజచల
చిజిశ్రగుత్తుడునునెతెంచుచుండ భటులవిలోకింపుచు॥ రాజ ॥ వింజామరములు
దీపగకంజ మిశ్రసుతుడనిజనుబొగడ - మంజులమగుతాంబూలమునేయు-
చు-గుంపరసమమగుమహిషమునెక్కి॥ రాజ ॥ కరమునందుమకుటమునుధరించి-
కరమునందుదండాయుధమిడుకొని - యిరుభుజముల భుజకీతుకలుమెరయ-
గ-బిరుదుకడియమిరువంకలబొగడగ॥ రాజ ॥ ధరనుచోళపురవరిమున వెల-
సినఃహరిచరణధ్యానంసేయుచు - పరమానందముతోడలోకములబాపపుష్ప-
ములబరిశీలింపుచు॥ రాజ॥

రాజు-దరువు సానాష్ట్రరాగము.

కొలువుశృంగారమైయున్నాడు-మాత్రాండనందనుడు॥ కొలు॥ కొలు
వుకూటమునగూర్చుండియుతానలవడధమకముఅరయటకొరికై॥ కొ॥ అంద-
ములదరప్రచండకోపమున-దండ ధరుడువుద్ధండతేజమున॥ కొ॥ కంకరదండ-
మువదలకగొనియును-కింకరులును విరువంకలగొలువగ॥ గు॥ చామరములున
టుసఖియులువేయగ-గామునిరూపముగైకొనియిట్లుడు॥ కొ॥ ఆలవట్టములనతి-
వలుబట్టగ-ఫాలభాగమునబట్టముగట్టుక॥ కొలు॥ చోళసీంహపురినేలుచున్తుం-
డెడి-నాభికాత్తుడగునరహరి దలచుచు॥ కొలువు॥

ఘంటికుడు కైవారము సెల్లుట.

వజ్రవైష్ణాగ్యనీలగోమేధిక పుష్కరాగమరకతమాణీక్యస్థగితసింహా-
సనాసీనా - పరాక్ - సకలజన్మానీసుకృతదుష్కృతవ్యవహారిపరిశీలనా-
పరాక్॥ భానువంశాబ్ధిసోమా-పరాక్.

యముని—వ॥ ఓరిఘంటికానా యొక్కసభయందుకిన్నెగగంధర్వా-
స్సరస్త్రిలుసంగీతములు బాడుచునాట్యముసేయుచున్నారటరా.

ఘ—వ॥ ఆహచేయుచున్నారయ్యాస్వామీ.

య—వ॥ ముసలముద్గభిండివాలపట్టెసతోమరపాశాకుశాద్యా-
యభాదులనుధరించిచాభటులగొలుచుచున్నారటరా.

ఘ—వ॥ అట్లాగేగొలుచుచున్నారయ్యాస్వామీ ॥

యముని—౪ || ఓహం టికామనయొక్క కరణమయిన చిత్రగుప్తుడు
వచ్చియున్నాడటరా || ఘ—వ || వోస్వామీ యిప్పుడు తమతో కూడా వచ్చి
యెటుబోయెనో తెలియలేదు స్వామీ || య—వ || వోదూతలారా— మీరుబో
యియలివేగంబుచిత్రగుప్తుని బిలుచుకొగండుమాతలారా.

దూతల—వ చనము || మంచిదయ్యాస్వామీ.

దూతలుచిత్రగుప్తునిబిలుచుట..

ఓయిరాజకరణీకాసతస్వతీకంఠాభరణా - యమధర్మరాజువారుకొ
లువుననుండిమిమ్ముందోడితెనుమని నెలవిచ్చిరిగానమీరువేగచనుదెడు.

చిత్రగుప్తుని—వ || ఎవడురా యోరిఘాంటికానే బోగంముద్దులక్షి
గారియింట్లో పండుకొనిరాననిచెప్పిచాడనీవుపోయిచెప్పుమురా.

దూత—వ || మంచిదయ్యాస్వామీ || దూ—౪ || ఓహూయమధవ.౯
రాజా, మనకరణీకంబోగంముద్దులక్షి గారి యింట్లో పండుకొని రాననిచెప్పి
నాడయ్యాస్వామీ || య—వ || ఎవరురా దూతలారాయీ భ్రష్టముండకొడును
యేమోమీరుగుచున్నాడువీనిం దవడలుబగలగొట్టితీసుకొనిరండురా.

దూ—౪ || స్వామీయిదుగోవేగబిలుచుకొనివచ్చెదనయ్యా.

యముని—వ చనము || త్వరగాబొమ్మురా || దూ—వ || ఓహూచిత్ర
గుప్తాత్వరగారావోయీ నీయిల్లుకాలిపోను నన్ను న్యధాముగాగొట్టిచంపు
చున్నాడుత్వరగారావయ్యా || చిత్ర—వ || అట్లాగాఅయి తేవచ్చెదనురాయో
రిమాతా || సంధి—౪ || ఇట్లున్ననమయరబున చిత్రగుప్తుండుసభాస్థలికివచ్చెడు
మాగలంబెటువలెను- చిత్రగుప్తుని-దరువుతోడి రాగము-ఆదితాళము.

కరణీకనందనుడువచ్చెను-భూమి-గలయెట్టిలెక్కలగొనుచును || కర ||
కరణీకనందనుడుధరిజనములకును-మరణజననములుమరియన్నిగూనిజెప్ప || కర
ణీ || సొగసుగలతలపాగాజుట్టిపైన - సొబగుబంగరుతురాయి బెట్టిధగధగమ
నిరత్నహారములువగలుమెరిసిగుల్కు- వక్షస్థలముతోడ || కర || పరగఘోటక
మై నెక్కి-మంచి-పచ్చలపోగులబెట్టుక- సరిగెవువ్వుటగీల సరిగెచుంగులు
జార-బరువుగనడుమునబట్టు శాలువగట్టి || కరణీ || అందముతోవీధిరాగనుప్రో
ల-మందయానలుగుంపులుగూడుకవీడు - మొందరాండ్రతాటికెనురు బెట్టునో
యని-మందరాంగులుదన్నజూచి చెప్పుచునుండ || కర || హితసింహపురధిశా
హారి-సువ్రతశీలునిదలచుచు - వేలకొలదిజనులువెంటంటిరాగ - గాల
నిసభకునుఘనులుబొగడగను || కరణీ ||

సంధి—వ || ఈప్రకారంబునంజిగగుప్తుండు సభాస్థలికివచ్చియను
ధమకరాజునకు దండములుబెట్టి నిలుచుకొని యున్న చిత్రగుప్తునిజూచియం

తేకుండు గూర్చుండనియోగించినం గూర్చునిపిదపచిత్రగుపుండిట్లనియె.

చిత్ర—వ || ఒదూతలారానిన్నతెక్క ప్రకారముమీవశముజేసినపు
ణ్యాత్ములనున్నచాపకముకలనున్న దీసుకొనిరండుదూతులారా.

దూ—వ || ఇదిగోతెచ్చిమయ్యాస్వామి || చిత్ర—వ || ఆపుణ్యాత్ము
లందరికీమీలుచుకొనిండురా || దూ—వ || ఆపుణ్యాత్ములువీరేనయ్యాస్వామి ||

చిత్ర—వ || పుణ్యాత్ములువీరేనటరాదూతలారా || దూ—వ || ఆపును
వీరేనయ్యాస్వామి.

చిత్ర—వ || పుణ్యాత్ములారాయితరండు అనిపిలిచిదూతలజూచి
వీరిలోనెవరెవరుయేయేపుణ్యములుజేసినవారటో. జెప్పండిరా.

దూ—వ || ఓస్వామియితడుకాశిరామేశ్వరమాగకములోఅన్నసత్ర
ములుగట్టించినవాడయ్యాస్వామి || య—వ || ఓయిచిత్రగుప్తా ఇట్టిపుణ్యాత్ములు
భూమియందున్నారా || చిత్ర—వ || ఉన్నారయ్యాస్వామి || య—వ || ఇంకసెట్టి
వారున్నారోదెలియజేయండుదూతలారా.

దూ—వ || ఓస్వామియతండుతటాకములు త్రొవ్వించినవాడు ఇతం
డువస్త్రాలయముగట్టించిపూజసేయించినవాడు. ఇతండుశివాలయముగట్టించి
పూజతోనచిక్షనవాడు. వీరందరు నిటువంటిపుణ్యాత్ములయ్యాస్వామి.

య—వ || ఓరాజకరణికావీరుపుణ్యవంతులుగానవీరలుశ్రమపడకుం
డువట్టిసుఖకరమైనస్థలమునుజూపు మోయిచిత్రగుప్తా || చిత్ర—వ || మంచిదిఆ
లాగేచేయించెదనుస్వామి || సం—వ || మరియుపాపకముకలందీసుకొనివ
చ్చిచిత్రగుప్తానెదుట నిలువంబెట్టి వారలవివరములు దెలియజేసెడువిదం
బెముకలెను || చిత్ర—వ || ఓరిదూతలారా వీరిలోనెవరెవరుయేపాపములుజేసిన
వారోవిశదముగాదెలియపరచుదురా || దూ—వ || ఓస్వామీడుకన్నతల్లినిది
క్షిప్తబాడుయేమియాజ్ఞయిచ్చెదరువచింపుడుస్వామి || య—వ || ఓరిదూతలారా

క || మక్కవతోగన్నతల్లిని చిమ్రులుబడ బెట్టితిట్టుచెనటినీనిక | జె
క్కించుడుదయలేకనుగుక్కలకునుడిండిసేయగొనిపోండవలక ||

దూ—వ || వీడుగురునింద చేసినవాడయ్యాస్వామి || య—వ || ఓరిదూ
తలారా || క || గురువునునిందించినయా | వరుసకునొకయాజ్ఞగలదుస్వామి
ముమిరక | గరకరనాలుకగత్తుల | నురువడిగోయించుడితనినురుతరశక్తిక ||

దూ—వ || ఓమాతాకండనంబనామ్మ హూర్దండతేజవీడు తటా
కములగొట్టినీళ్లుతనచెనికేగట్టికట్టికముకడువీడేనయ్యాస్వామి.

య—వ || ఓపద || క్షీణినిజరాచరజీవనంబగును. సతచిత్రమైయుండునట్టిస
దస్సుడలబట్టిచెరిచిచిడదాలువీసె. బలుపాశములగాళ్లుకట్టబింధించి. మొరప

రాళ్లనువేసిమోముక్రిందుగను- జరజరసిడ్చుకజనిమంటలోన-బడదో)సీతను
వెల్లపాకంబుజేసి- విడువకగొనివీర భేతాశములకు ప్రయముతోడుతవిందు
బెట్టుడువీస- పయదనునుంచిన పాపంబుగలుగు|| దూ—వ|| ఓహూసూ
ర్యకులబ్ధిసోమామహారాజ రాజేశ్వరా వీడుశ్రీహరియొక్క- కథలువీనుల
జొరనీయకకమాకయత్తంబున మెలంగినట్టి కముకండిదుగోనయ్యా వహా
రాజా||యముని—వచనము|| ఓరిదూతలారా.

క|| మానుగశ్రీహరికథతను| వీనులజొరనీక బెట్టు వెంగతివీసె|| నూ
నెకబొంగగగాచియు| లీలనుబోయించుడతివివేకముతోడె||

దూ—వ || ఓహూస్వామీ శ్రీధరుండయిన విష్ణునకు మ్రొక్కరాదా
నిమహావాదంబులుజేసినవాడయ్యావిడు || యముని— వ || ఓరిదూతలారా.

క|| శ్రీధరుమ్రొక్కరాదని | వాదంబులు లికినట్టివానిమీరెల్ | పా
దములదన్నిగిరిగిర | మోదంబున ద్రిప్పిరాతమోదడువీసె||

దూ—వ|| ఓహూస్వామీవిడు బాపలమేరమిరాసుల నపహరించి
నకేకవనాయనికుప్పడు పెద్దన్నగారి కుళ్ళడువీనికేమి యజ్ఞయిచ్చుచున్నా
రోసెలవివ్వండుఅప్రకారము చేసెదముస్వామి ||

య—వచనము-ఓరిదూతలారా|| క || బాపలమేరనిగైకొను | నా
పదసిందితునిబట్టిబండలమీదకొరూపడగిచ్చమకమూడగ | వీపుబగలగొట్టుడధి
కవేదనవొందె|| దూ—వ|| ఓయమ ధమకరాజావిడు అధిక అన్నముబెట్టక
నెండనునిలువంబెట్టి తానుసేడను గూర్చుండిభుజించినవాడయ్యాస్వామీ.

య—వచనము|| ఓయమదూతలారా|| క|| ఉడికెడుబండలమీదను | బడ
త్రోసియుమేను గాలబంధించియటకడగడవడకగవీసెసి | దడబడద్రొలికంపు
డితనిదగ్గముగాగె || దూ—వ || ఓహూయమధమకరాజావిడుమదాంధుడై
కులస్త్రీసివిడిచిపొసతులంబొందుచున ధమకడైతిరిగినవాడయ్యాస్వామీ||

య—వచనము|| ఓరిదూతలారా-

సీ || కులసతివిడనాడి కోర్కెలు మీరంగబరులబొందినయెట్టి పాపిక
పుడు | సొగసుమీరక్రొత్తసున్నంబు గూడుగాబెట్టించుడితనిశ్రీ బ్రహ్మముతో
డ | గరమునమూత్రంబుగలిపిత్రాగించుడికరిరాత్తుడగు వాపకముకనకును |
బల్లెరుగాయలబాన్పమైబరపించి శయనింపజేయుడునయముతోడ | ముందు
చేసినసుఖములసిందుదలచి | పడుకొమ్మని మీరలుబాధబెట్టికాయబుని కేళి
ముందటికరణినుండు | మనుచుజెప్పడుయీయల్పమనుజినకును ||

దూ—వ || ఓయమధర్మరాజావిడుశిశుహత్యజేసినవాడయ్యాస్వామీ-

య—వచనము|| ఓరిదూతలారా|| క|| శిశువధజేసినవీనిని | శశుచిర్త

పుత్రాశ్చగట్టిభద్రంబుగన | య్యసిధారచేతచేతుల | గళీదీరగగోయ్యడితనిభం
డంబులుగన్ || దూ—వ || వినుమయ్యా దక్షిణదిక్పాలకాపీఠసభనుగూర్చుండి
ధమకముదప్పి అధమకంబాడినట్టిదుమాకర్ణుడయ్యాస్వామీ.

య—చనము || ఓరిమాతలారా.

క || తగివునగుర్చుండుముదా | నగణితధమకంబుదప్పినట్టియన్యతు
నిక || మొగసాలగోరడుమీదను | దిగవేయడవీనిబట్టిదివిజులునెచ్చుక ||

సరి—క || అప్పుడుమహిషాద్ధ.డ శోపదందహ్యామానమానసుండై
నసమవతికదండనంబులాన్పించి పిమ్మటచిత్రగుప్తునిజూచియిట్లనియె.

ద్విపద || వినుచిత్రగుప్తయూవిశ్వంబునందు-మనుజులదిననంబునిరణం
బులెల్ల | బరగనిన్నటెక్కబరిశేలమయ్యె - నరమరిలేకన్యాయముగగణించి-
యీప్రొద్దుజననంబునీప్రొద్దుమరణ మీప్రొద్దుగణనసీవింపుదలిగ్న - నాకుడె
ల్పుమువేగనయముతోననిచిత్ర—ద్విపద || జోకమీరగలెక్కశోధించిచాడ
దిరుకడయూరిలో దేజంబుమీర - స్కరహరుపూజలుసలుపుచునున్న - బాలు
నియూయపుబరిపూణకమయ్యె - ఫాలాత్సుడిచ్చినపదియారుయేడు - లనచి
త్రగుప్తుండునతివినయమున- వినుపించెనప్పుడువిశదంబుగాను.

వ || వినుమోయిరాజరాజేశ్వరా మాతాకండవంశోద్భవాభూలా
కమునదిరుక్కడయూరను నొక్కపుణ్యక్షేత్రంబు గలదందున్నయమృతకం
తమహలింగంబునుబూజసేయుచున్న మార్కండమహామునియనుచాలానకు
సిశ్వగుండిచ్చిన వయస్సుపదియారు సంవత్సరములు నేటివరకు సంపూర్ణకం
బయ్యెనోమహారాజా-

సం- వ || ఇట్లుపలికినవిచండధరుండుగింకరబలంబులజూచియిట్లనియె.

య- వ || ఆహఓరిమాతలారా ఓరిరక్తముఖా - రక్తచర్మారక్తకేశా
లంబనాశికా-లంబవక్త్రామత్యుక్తిండా- మర్త్యాశనా- మత్యుక్మదకనా-
కంతహృదయాశాకోలకంతా- కాలదండా - మీరందరిటురందుయిపుడుమీరు
నాయాజ్ఞంజేకొనీభూలోకంబునందిరుక్కడయూరనుపుణ్యక్షేత్రంబుననవృ
తకంతమహాలింగంబునుంబూజసేయుచున్న మార్కండమహామునికి యీశ్వ
రుండిచ్చినపదియారువత్సరంబులు నేటివరకుసంపూర్ణకమైనదిగాన నామహా
పుణ్యదుస్థాగరీఘండుమహాతపసి మహాబూజాధురంధరుండు గావునవా
నింబువ్వకవిమానంబు పయింగూర్చుండబెట్టుకొని ఛత్రచామరాలవట్టధ్వజం
బులుపట్టుకొనికంఖకాహళతూర్య నాదంబులుచెల్లంగగరుడగంధర్వ కిన్న
రాప్పరస్త్రీలు నాట్యంబులుసేయి పోడశోపచారంబులంబూజలు సేయు
చువేగంగొనిరందుమాతలారా.

సం-వ || అప్పుడు యీశ్వరునింబూజింపుచున్న మార్కం-డేయని కేం
తకుయమదూతలువచ్చేడుమాగం చెటువలెను.

దరువు- నాట రాగము- ఆదితాళము.

దూతలువచ్చిరిగనుడి - యమదూతలువచ్చిరిగనుడి || దూతలువచ్చిరికూ
తలువేయించుచూతకులనుమల సూతులద్రోసెడు || దూ || కాశిదట్టిగట్టి-భయ
మగు పాశముచేబట్టి యాశచే దిగుగుదోసక్కారులను మోసముజేయుబిశాసు
లపలెను || దూ || మగనిధిక్కరించిలాతి-మగవారలబొందు-మగువలబట్టుకమం
డెడునూనెలా - నిగరవేగజేసెడుపొగురునవెన || తల్లిదండ్రులట్లు-తనయం -
దండముచెగొట్టు - ఖలులనెల్లదలలుబగలగొట్టి-వలలువేసి పాణములబట్టెడి ||
దూ || చోళసింహపురినివెలసిన - నాళికాక్షునిమీద - బూజిం చెడిభక్తులపాద
ములకుమ్రొక్కుచుబొక్కుచును || దూత ||

సం-వ || ఈప్రకారంబునదూతలువచ్చి మార్కం-డుని కేంతనిలచిన
మార్కం-డేయండప్పడుపియ్యదూతలారా యిట్టిక్కాలంబున నీశివస్థలమునం
దుయేమికార్యమైవచ్చితిరినియడిగి నప్పుడుదూతలంజలి బద్ధులైవచ్చిదక్షిణా-
రాజుగారుపంపించినారయ్యాస్వామియైన మార్కం-డేయండీట్లనియె.

మా-వ || ఎందునిమత్తమిచటికి బంపెనోనాకుదెలియజెప్పుడు దూత
లార || దూ-వ || వోమార్కం-డమహాముని మీకీశ్వరుండిచ్చినవయస్సు పది
యారున్న నేటివరకుసంపూర్ణక మైనదిగానమీరుమహాపుణ్యాత్ములనియు ని
ష్ఠాగరిష్ఠులనియుమహాతపస్సులనియు మహాజ్ఞానవంతులనియుమిచ్చు బుష్ప
కవిమానంబుపైనిడుకొనిచక్రచామరాల వట్టధ్వజంబులంబట్టుకొని భేరిమృదం
గకాహళతూర్యనాదంబులు చెలంగ గరుడగంధర్వసిద్ధవిద్యాధరాస్పద ప్రై
లునాట్యంబులు సేయిపోడశోపచార విధులబూజలు సేయచుదోడుకరిమ్మ
నిమా-రాజుగారియాజ్ఞయైనదిగనుక మీరలతివేగంబుననీవుప్పకవిమానంబునె

గొక్కడుమునందా ||

సం-వ || అనిమార్కం-డేయండీశ్వరస్తుతి సేయవిధంబెట్టిదనిన-

దరువు కాంభోజి రాగము- ఆదితాళము.

నీనునంమితినిశా- సర్వేశా- ననుబ్రోవుముసుప్రకాశానిను || వనజభ
వవినుతఫణిపతిభూషణ-మునిజనవినుతసన్తోహసరూపా || || పాశతోమర
సప్రాసములంబుడగరాసులుగొనియమరాడ్చుటులు - మోసముజేయనిటమొనసి
వచ్చిరివ్యోమకేశఫాలనేత్రగిరి జాకళత్రా || నిను || దండధరునిభటులండజెరి
యొఖండెందుధరభక్తకలుషహరా- పండితజనపాలాపార్వతిలోలావుండరి
కసద్భవపూజితచరితా || నిను || ధరనుచోళసింహపురినరహాప్రీతిగ సగున

నేలుముసాంబశివా- అరమరలుంచకు ధరధరనిలయాఅంగజహరగంగాధర
శ్రీహారానినున॥ ౩॥ ఈప్రకారంబునమార్కండేయుండిశ్వప్రసాథనం
బుసేయుచున్నసమయంబునదూతలేచునుచున్నారు.

దరువు-పంతువరాళి రాగము-ఆదితాళము.

రా రా మార్కండేయదా-పోదమువేగ . రా రా శమనపురికి॥ రా రా॥
రా రా యనిమేమంతబిలిచినను, దూరదుసీచెవిదోషములేమిర॥ రా రా॥ ఎందు
వచ్చితిమి-మందబుద్ధిపాల్తారకనిర్వృడు॥ రా రా॥ పురహరపూజలపుణ్యములే
మిర-వరమునినందనవచ్చుటమేమిర॥ రా॥ స్నానసంధ్యలునుజపహోమామము
లునుమానకజెసెదు మరిఫలమేమిత॥ రా॥ హరుడొసగినపదియారేండ్లుచని-
వరకునుసరియైవచ్చెనిదేమిర॥ రా॥ కొంకొకనీభునితోర్కెలుమానుము-శం
కలుయేలరశమనపురికిక॥ రా॥ చోళపురవరుససోదరిస్తాంధుని-చాళిచాలుని
కభ్రమలేకికవెన॥ రా రా మా॥

మా-క॥ ఏమిపడికిటులవచ్చితిరిమాడ్కికొమిమ్మునిటకునెవ్వరు బం
చె॥ రామసముజేయకీప్పుడు, ధీయసమెసగంగనాకుదెల్పుదుమిరల్॥

క॥ ఈలాగునవచ్చియింపుచు, ఫాలాక్షునిమదినినుంచిభద్రముగాగ॥
చాలాధైర్యముతోడను, గాలుఃభటవగళముసమగడువడిబలికె॥

వచనము॥ వోరిదూతలార్థావినుడు,

ఉ॥ శీంగపురిల్లమీదనతి చిత్రముగాగరివచ్చి తాకిన॥ భంగిమదించి
వచ్చితిరిపావకజ్వాలలమీద నెండకు॥ శృంగనిగాలవచ్చుశలభంబులకైనడి
గాననిప్పుడ॥ భంగమునొంది పోవకనుచారుమమీపురితోవ బట్టియు॥

దూ-వ॥ పీహూనినరాప్ర నందనానీవుసింహమని యుమంఘును
మదించినయేనుగయనియునంటివి అయితేచ్చెప్పుకవినరా మార్కండేయా-

ఉ॥ ఏనుగుగుంపుమీదవడినేగినగెల్పు నెదోమయొక్కటి॥ గాసమదే
భబ్బందములుగూర్చుముసేయునేసింహరాసితో॥ భానునిరాకజూచిఃడిబా-
రకయుండునెమంచుబిందువుల్॥ ధేనువుగెల్పునెయ్యెడసుధీరపరాక్రమవ్యా-
ఘ్రసంఘముల్॥ మా-వచనము॥ పీరిదుత్తలారా.

ఉ॥ ఏటికిదుత్తలారతగదిప్పుడుదుత్తరకనిట్టినాదము॥ అట్టికిమాటికిం
బెనసిమచ్చరిమొంది మదించిమిరలు॥ సూటికివచ్చి యిచ్చటనునొయ్యన గూ
తలువేసిదంధమా॥ మాటలుచెప్పుచుకొమిగులమందతనంబున నుండచాడియే॥

క॥ హరిపైగరికరమవిగయ॥ దెరమునకేతెచినట్లుదుమాకగళ
మునకనరగునదానీగుసరస॥ మరిదడయకనింకపొందుమరిమిరిప్పుడు॥

దు-వచనము॥ పీయిమార్కండాలయితేపట్టెదముమాజైబ్బసై

ర్యములజూడవోయి॥

దూతలుమార్కం డేయి సంవాదదరువు.

దూ. పాశము చేనిన్నగట్టి - మేముతీసుకపోయ్యెదముచూడరా॥

మా. ఈశునిచెంత నేనుండగ - మీపాశమునన్నేమిజేసురా॥

దూ. దండము చేనిన్నగొట్టి - కత్తికండలుజేసేముజూడరా॥

మా. కొండనుగదలింపజాలునా - దోమ. ఎండల్లోదుహినమెదుర్చునా॥

దూ. కాలదూతలమానియెంచకుమాతోగయ్యము సేయుచునుండకు॥

మా. కాలదూతలయి తెనేమి - మీకుకాయముచెల్లివచ్చిందిరా॥

దూ. చెలగిబావురపిల్లిచేతను - చిక్కిచిలుకచందమైతివివునా॥

మా. పంచాక్షరంబులపఠించిన - శివ - పంజరమునపిల్లిదూరునా॥

దూ. ఏలరనీకింతవాదులు - మాతోనెందుకుచేసెదవుపోరులు॥

మా. చోళసింహేశునిప్రియుడు - నన్నుచాళితోడగంవగలడు॥

దూ. లింగములేమాషకంబురా - ఆసంగలివీడునున్నాడురా॥

మా. అంగజారాతిమరుంగునా - చేరునట్టిసంగతిమీకుదెలుసునా॥

దూ. శివునిపక్షమునునంమకు, మాతోచెలరెగినీవింతనిక్కకూ॥

సం. వ॥ ఇట్లున్నసమయంబున మార్కం డేయిం డీశ్వరప్రభావనంబు
జేసెడిమార్గంబెటువలెను॥ మార్కం డేయినితేవారము.

హరహరాశంభులింగాయనుచు నేవేడినిన్ను, నిరతమునంమినాను నీల
కంఠాదయాళి - హర భటుల్లిటువచ్చియాగడించెటరుచూడు - పరగవీరలను
దోలిపాలింపుమయ్యానన్ను॥

దరువు - వున్నాగవరాళిరాగము - రూపకతాళము.

కరుణినాపైనుంచిరక్షింపవే - కాశీనగరవాసా॥ నిరుపమగుణగణాన్ని
తభిక్తమందార - పరమదయానిధేపన్నగభూషణ॥ కరు॥ శివునదూతలుసరస
గాలియున్నారు - సరగనావిర్భవించివీరిదుర్నితులదోలి - య రేంద్రసన్నుత
యాదరింపుమయ్య॥ కరు॥ హరహరశివశివగిరిజాకళత్ర నీయ జెరితినయ్య -
ధరధరనిలయియాతరుణము సనునంము - దానవహరణ సంతాపహరణ॥
కరు॥ నీకన్నస్యమునాకెవరున్నారు - రాకేందుబించాననా - కాళోలకంఠవోళో
కనివారణ - కారణనీపాదకంజమునంమితి॥ కరుణ॥

దూ. అహహయోరిమార్కండావినుము.

మత్తకోకిల॥ ఇంగిల పియనందనుంబొలియించినట్టిహరుడుయ్యా!
దీనకైదివానిబూజయే దవుదాలించినీ! మందబుద్ధినిమానివేగమె

మాపిరుందనువచ్చిచిన్బొందుదువుమాచేతనిప్పుడుబూజనంబులచాలకా॥

మా॥ తేవారము॥ పురహారాపార్వతీశ భూతేశవ్యోమకేశా । పరమ
పావనచరిత్రాభక్తకృదయాబ్జమిత్రా । నిరతమునేభజింతు నిఖిలలోకైక
ముత్యాతరుక్మడపునివాసాదినకరకోటిసదృశా॥

మా॥ మత్తకోకిల॥ చాలచంద్రధారణాకృపాసముద్రశ్రీధరానీల
కంఠశూలహస్తనిర్జరేంద్రపూజితాజాలినొందినాడ నీప్రసాదలబ్ధభన్యడకో
హామిరబ్రాహ్మణ్యయాతకరత్నకాశీవా॥

దు॥ మత్తకోకిల॥ ఒరిచాలకమూఢచిత్తమహాగ్రహజలసేయు
చుకోమానుబల్కకమంముజూడకమారహారునిసన్నిధికి శ్రేరియుండెనున్ను
బాశముచేతగట్టికృపాణునిం శ్రేరబోయెదమింక వేడగజెల్లదోరిధరామరా॥

మా॥ తేవారము॥ పల్కుబల్కెడినివినుముపాంచభౌతికమునందు గు
లుకుగుప్రణవమెప్పుడు గూతలుబట్టుచుండునలరగజానువులును నానందమొంద
గానుగలయవీక్షించినపుడేకన్నులగరువుదీరు॥

గీ॥ బయలులోబయలునిర్భయముగాజూచినబయలు వెలిగిరూపుప్ర
బలమాయ గాజుకొప్పెరలోనగడగుదీపముభంగి చిత్ప్రదీప సాంబశివపు
చారి॥
దూ, ఆహాయోరిచాలకా.

మత్తకోకిల॥ చాలకుడవునేపునిటులబట్టుబట్టుచునుండగా గాలదు
శలమైన మేమునొకప్పుడున్విడనోపమింకేలజాలముజేగుగకమడిచిచ్చు
వేరచ్చిమాప్రోలుజేరిగమంమునీదగుపుష్కలముభాసీలక॥

సం॥ వ॥ అనిదు॥ తలు పలికినవిని మార్కండేయుండు హరునిగు
ప్తరగాసేయువిధంబెటువలెను॥

సీ॥ దనరగాకుండలీస్థానమందునగురినిల్పగనొసగును నిశ్చయముగ
గంఠస్థలంమునగవగూడిముంముతుకలుండెడికోనలోనుపముతోడ ముక్తి
దాయకుడవై మొనసిమరాశంబుతోడగూడుకొనినీవాడుచుండుకుండలిజేర్చితి
నండలంబై యెప్పుడుదండిగా వెలుగుచుచానదెలిసీ । గాననీయండజేరితిగలువ
హరణాసామదాసురహరణనీజలజసదృశచరణములదరిచేరితిసాంబ తి
గరుణగావుముశ్రీధిరుక్మడపురీశ॥

శమనభటమార్కండేయుల సంవాదదరువు

నాటరాగము- రూపకతాళము

దు॥ వినరామార్కండేయవీనులబలుకుల మమగనీపాశము శే
రచువుదూ॥ వినరా॥ మా॥ వినుదును॥ తలారవినుపి మునుము - ఘనపా
మునదన్ని కడద్రోసెదనేను॥ విను॥ దు॥ పన్నగమునుద్రోకి పరగున

యిన-క్రన్నననెపుడయినగరువకవిడుచునా॥ వినరా ॥ మార్కం॥ పన్నగ
ములనింపడరమాశంభుడుపన్నగధరియించెపాణీతలమున॥వినరా॥ దు-॥
శూలముచేసిన్నుళోకింపబొడిచియా - కాలునిగడచేమస్తకమునుగొట్టెదను॥
వినరా॥మా॥శూలముధరియించుశుభనాయకుండగు- పాలాక్షుడుండగభయ
మేమినాకిక॥విన॥దు-॥పిన్నతనముమానిప్రియమానరాకున్న- నిన్నబాధబెట్ట
నేతుకముఁ డీ గా॥వినరా॥

సింహముఖుడనెడి దు-త కండాధకము,

శంకరాభరణరాగము-రూపకతాళము.

ఏమోయియన్నలారాయీమనుజుంబట్టలేక సేమోసుద్దుల్ । వేమాగు
మాటలాడెదురీమహినింజనులు బొగడనిపుడెపట్టెదనూ ॥ నిమిషములోన-
గపటముతోనూ॥తపముగలిచివివ్రతనయునిబ్రోల - నుపముతోగాపురముం
డగచేసెద॥నిపుడెచ్చెదనూ॥

దరువు-తోడిరాగము-ఆటతాళము.

విడువనువీ బట్టుకొనక-విడువనవీని॥ కడుబలవంతునివడువుననున్నాడు
తోడబట్టక నెమధూతను నేగాను॥విడు॥ అంగజరాతిమరుంగునగేగిన నమరులు
వీనికి నడ్డమువచ్చిన - సంగరమునరిం సరగునవానివి- హంగరాజుబట్టున
ట్టులబట్టెద॥విడు॥హరిహరణ్యగర్భులంబు గ్రుంకిన-నవనితాజొచ్చిన-బరువు
ననేబోయిబట్టిగట్టివాని-భంగమునొనరింతుసింగముభంగిని॥వి॥ మునులుసిద్ధు
లుచారణులుగరుడగంధర్వాదులేకమైవచ్చినను- యెససి చోళనగరేశుననా
క్షిగ-తనువుతోడనీతరుణమునందున॥విడువను॥

౪॥ ఒయన్నలారావీరిసరసకుంజెరి పట్టుటకుంబోయిన నగ్నిజ్వాల
లుదహించుచున్నది ఆహాయితియేమియాశ్చర్యమువీనింబట్టుటకు నేమియుప
ముబన్నివచ్చునయన్నలారా॥౪క్రనాభుడనధూత॥ ౪॥ ఒయితంముడావీని
బట్టుటకునీచేతకాదు నేనుక్షణమాత్రంబునబట్టికట్టితిసుకొనివచ్చెదను చూ
డుదు అన్నలారా॥ దరువు-పంతువరాళిరాగము-ఏకతాళము-

భానుసుతు ంటనునేగాను-యీభగుడుచూడగబట్టికున్నవాడుశ
ముబోను॥భాను॥ఏనుగపిల్లను, హమెత్తివచ్చినరీతి-సూనశరునివైరి ముందర
జూచుచుండగొనిరాకను॥భాంకరదండముచేతనుగొంకులూరనుగొట్టి లేక
వదరుచున్నబింకములనుమాపుకున॥భా॥యేపునీరచోళేశు ప్రేయనిబ్రాహ్మ
జూచుచుకొనుచు బాప చున్నాడుపా బద్ధునిచే కున్న భా॥

౪॥ ౨ పల్ల - బాపనిమా త్యమో క యాశ్చి
త్యమో యన వినిచెంతచేర గన్గిజ్వాల చేదను

న్నదిగావున నిరింబటికట్టుటకునశక్యమైయున్నదిగాన్నవారాగీ॥ వెక్కరిం
పబోయి వెరిచినచందమా॥ వెరచుచుండునిపుడువిడుచునల॥ దరుచుమాటలాడి
తాటోటుజెయుచు॥ సరకుగొనకమనలజౌకజేసె॥

దరువు- పంతువరాళిరాగము- ఆదితాళము.

నిక్కమొగిసిమనమందరుగూడుకనొడిసిఘట్టునమురారే- టక్కుడమ
రకపువిద్యలుచేయుచు-సిక్కమీక్కిలినికెక్కివానిని॥ ఒక్క॥ శూరులమగుమన
లనుసేమాన్యుచు- ఘోరతపముసల్పుచును- మారుమాటలాడకుండు వినినిమమ
తలదిపీమదమునడగగొట్టి॥ ఒక్క॥ టలాతునిసన్నిధినిచేరుకొని- కుటిలాతుండగు
చుమాటచుచేయుచున్నాడువీనిసం-మెటలగొట్టి భుజములడరగటి॥ ఒక్క॥ పరగ
చోళపురవడుడగుయాశ్రీ-హరియెరుగకమున్నె-గరిమధారుణిసుర తనయున
తత్వరితముగామరిపెనెడలించి॥ ఒక్క॥

సం,వ॥ ఈసకారంబున మార్కండేయనిధూతలు గాసీచేయుచు
న్నసమయంబున ఈశ్వరస్తుతిమాగలంబెటువలెననిన॥

మార్కండేయని పంచదామరములు.

సుతుంగభంగజహ్నుచాసుధాంశుఖండమాళియేపతంగపంకజాను
హృత్కృపాటయోనిచతుష్టే॥ భుజంగరాజకుండలాయపుణ్యశాలిబాధ
వేసదానమగ్నివానితే సదాశివాయశంభవే॥

చతుముఖాననారవిందవేదగీతభూతయే॥ చతుగుణబిర్బరప్రకప్ర
కాశచిత్రహలయే॥ చతుర్భుజానుజాశరీరభోగమానమూర్తయే॥
సదానమగ్నివానితేసదాశివాయశంభవే॥ శరన్నిశాకరప్రకాశసిందహాస
మంజుళాధరప్రవాళవాసయానవక్త్రమండలశ్రయే॥ కరస్ఫురత్కపాల
ముక్తవిష్ణురక్తపాయనే॥ సదానమగ్నివానితేసదాశివాయశంభవే॥

సం,ద్విపద॥ అనియిట్లు మార్కండేయదావేళలోన-పనిబూనిదు-తల
పథలుమిగులబడకడివేసారిబహుళంబుగాగదడబాటుతోడనుదానుధూత

నుతుగా జింతించిమరియు, రక్షకుడైనట్టిరాజన్యసింహు- నాదంబుల
నుకతభక్తిను-మదిలోనదాసునుమృత్యుంజయది- దేవతాదులనెంచితి
త్రంబతో- చామోద్రేమతోహరహారాచునుచు- రామతారకబ్రహ్మరాజంబు
నెంచి- మత్తునిక- దాకోవలచి- యక్షరంబనుపరమ మంత్రంబు-
సంపద్యే- ఆనె- యాల్ప- దోగోననదియు- ఘాతలచేత
బ్రహ్మకాళాగ్ని-త- పున- ధూ- లిదీయేమియాశ్చర్యమి
దురాశ్చతము-పొండయ- పరగ- ప- లోఘలనుండ బుద్ధిగాద
నుది- దీనించిగుంపు- ధూ- య- బంతంబు- నుడిచి పారిరందరున॥

సం—వ॥ ఈ కారంబునయవభటులు పలాలునలై గుంపులు గూడికొనిచింతించుమాగకంబెటువలెను॥

దరువు . సావేరిరాగము - చాపుతాళము,

ఏటికిమనమిటచచ్చిమిమనమెరుగకపాశమువేశితము॥ పాటిగానికనుల్లానర్చిమనతోటివారిలనవ్వజేసితిమి॥ యే॥ ఇంకగాలునభయమును మనమెంచిచూడనువిచారము॥ యే॥ శపసిపుత్రునివింతగంటిరే- సుంతైనవనలత్కముంచడే॥ యే॥ మనలగేలిజేసెగొంకనామానువిభూతిపైచల్లెనే॥ యే॥ అనలజ్వాలలునొడలుగాల్చెనే-యెంతహనిజేయుటకునుబూనెనె॥ యే॥ నరసింహసోదరనాదుని-భక్తిమరుగునజేరుకొనియెనే॥ యే॥

వక్రనాసికుడనుదూత॥గీ॥ ఇతనిచేరబోయినకీర్త్యమెఱుగి॥ కరణిమంబెగసెగానమనము॥ సగరనిట్టివింతజమునతోజెప్పిననతడువినిబట్టునన్నలారా

సం,క॥ అనియిత్తెరగునదూతలు॥ మనమునదలపోసివేగమహిషధ్వజునింగనుగొనివినయముభయము॥ వెనగొనగానిట్టులనిరిపెద్దకొలుపునక॥

దూ, వ॥ ఒహూనూగ్యకులాబ్ధిసోమాఅధరింపుముస్వామి.

య, వ॥ ఏమిరాసమాచారముదూతలారా.

దు— వచనము॥ వినుమురాజోత్తమా.

క॥ ఆయువనధికంబునమేమీయెడప్రాణములుడప్పియిటుఅటునయ్యెంగాయంబెల్లనుగాలెను॥ యీయెడమనుజ్ఞాదుమయ్యయినకులచంద్రా॥

దరువు. పున్నాగవరాళిరాగము-రూపకతాళము.

చాలుచాలునయ్యామీకొలుపులు॥ చాలుచాలునయ్యా॥ చాలుచాలునయ్యాచాలుమీకొలుపులు-చాలుసిమార్కండుబట్టగజాలము॥ చాలు॥ రంమసిబిలచినసొంపసిల్లకవాడు॥ దింమరియగుచునుమంముదిట్టినాడు॥ చాలు॥ ఇంమహిలోపలనిశ్వరునిపూజ॥ నంమిచేయుప్రభావంమేమనవచ్చు॥ చాలు॥ చాలచంద్రధరునిపైనివానిభక్తిశీలమేమనవచ్చుగా॥ శీలా॥ — మి — తిచేనెత్తివిశ్వేశ్వరాయని-రభసముతోమంమురహిమి॥ చు॥ చా॥ చా॥ చా॥ చా॥ పురినాళికాక్షుడుమాపెచాళియుంచగమేము॥ కివ॥ — గ్య॥ చాలు॥

సం,క॥ ఈ గదూలాడినచాలునిమర్కమునహిమభిరేయయనుచుక॥ చ

కె॥ య, చా॥ చి॥ గుప్తా మాటలుమింటివా॥

వము-ర పకతాళము-

ఒరొర యాయతీశయమేమి॥ ఒహూ

హాసక్రియలను సలుపుచున్నాడట॥ అ

హా|| సరుడెంతటివాడధముడువాడు| భళి రెహతలద్రోసె ప్రజయేమనవచ్చు||
ఆహా|| చూశసింహపురవాసుడౌశ్రీశుని| కృపమవపైనింక యెట్లున్నదో|| ఆహా||

ద్విపద|| వినుచిత్రగుప్తయీవిశ్వంబునందు | మనదూతలను దోలుమ
త్యుండుగలడె ఇదియేమియాశ్చర్యమిదియేమికాల | మిదియేమి యుత్పాత
మిదియేమిప్రజ్ఞ| కిన్నరగంధర్వఖైచరయక్ష| పన్నగగుహ్యక ప్రముఖులుమరి
యు| నష్టదిక్పాలాదియమరసంఘములు| దుష్టాత్తులైనట్టి తుచ్చదైత్యులును|
నాపేరువిన్ననువరసిద్ధసాధ్యు| లేపారపరుగులు నెత్తుచుండుదురు| అష్టధైర్య
స్థైర్యమట్టిగాంభీర్య| మట్టిబలాబలంబట్టిశౌర్యంబు| నెట్టనగలిగిననదియెల్లచో
లిసి| నట్టభద్రుండునుపన్నలుమాను| నాపేరుభువిలోననగుబాటులాయె| నా
పేరునరులకునటచప్పువయ్యె| ననిపలుమారుతానాన్యజింతించి | మనమునగో
పించి మరియిట్లులనియె.

ప|| ఆహాహాఽయిచిత్రగుప్తా నేననగా దేవాదిదేవతలును రాక్షసు
లును గరుడగంధర్వసేద్ధ విద్యాధరులును మొదలుగాగలవారందు గడగడ
వడకుచు భయభ్రాంతియైయుండగా నీభూలోకమందు తిరుక్కడయూరను
నొకగ్రామమున్నది అందు నవృతకంతమహాలింగమునకుపూజసేయుచున్న
మార్కండమహామనియనువాడు మహావ్రణ్యుండునిష్ఠాగరిష్ఠుండు మహాతప
స్సంపన్నుండు పూజాధురంధరుండునునై యున్నవాడటవానికి యీశ్వరుండె
చ్చినవయస్సుపదియారేడులు నేటివరకు సంపూర్ణమైనదిగనుక నాభటులనంపి
వానింబట్టెకొనిరంమనినలత్యముంచక నాకింకరుల గొట్టితిట్టి భస్మిపటలము
చేసి నాడుగనుక నేనొకనిమిషమాత్రంబునంబోయి వానిపాశముచేగట్టి తీసు
కొనివచ్చెదనుచిత్రగుప్తా-

చిత్ర, ప|| వోరాజోత్తమాతాముఅన్లశ్యముగా బోయిరావలయు
గాన వేగముగావెడలుముస్వామీ|| య, ప|| వోకింకరులారానాయొక్కమహి
మవాహనమును నాయత్తముచేసికొనివేగనరుగుదెంచుదురా.

సం.ప|| ఈప్రకారంబునభటులనియోగించి కాలుడత్తంతకోపాటో
పంబునప్రయాణంబు సేయుచున్నసమయంబున మార్కండేయుండు తన
యోగమాగంబునకాలుండువచ్చుటెరింగి యేమనుచున్నాడు.

దరువు-సురట రాగము-ఆదితాళము.

హరహరపురహరయమృతకంఠేశ్వర-శరణాగతరక్షకమాంపాహి||
గర్భకంతనీమరుగుజేరితిని-కరుణాసాగరగంగాధరశ్రీహర|| అంతకుదును దన
యంతరంగమునందు - పంతముగోరినా చెంతరానున్నాడు || హరహర||
హారపాశముతచేత్రూరముగనుగట్టి-భోరునగొంనొవ నీవూజలెవరుసేతు||

హర॥ హరిదయాకర భుజగభూషణనీ కూరిమిపుత్రులతోగూర్చి బ్రోవవే
వేగ॥ హర॥ అవనినిచోళపురిహరికిబ్రీతిగనీ - ప్రవిమలయశముతో ప్రబలమై
వెలయగిహరహరపురహర॥

స్త్రీ॥ కోటిమన్తధరూపహాటకాచలచాప చటులదాహాటోప శరణు
శరణు॥ శ్రుతిచతుష్టయ భూటశుభ్రగంగాజూటజలజాసన శిరోట శరణుశ
రణు॥ వ్యాఘ్రసురధ్వంసవణితమీమాంసచరిద్రఖండవతంస శరణుశరణు॥
భుజగేంద్రకేయూరభువనత్రయాధారసద్భక్తమందార శరణుశరణు॥ సా
మజాసురమదభంగశరణుశరణు॥ శైలకన్యామన స్సంగశరణుశరణు॥ సతత
కరుణారసాపాంగశరణుశరణు॥ శరణువిశ్వేశశివలింగ శరణుశరణు॥

చూడిక॥ శ్రీమహాదేవశంభో త్రిపురాంతకా దీనరక్షాశ్శ్రీబకా
శుంభ౯మణిమదనసదృశా రుచితమణి మకుటనికట వికటాంధకార మదగజ
భంజనాభక్తజనమనోహరావ్యాసవాల్మీకజస్థివామదేవజాబాలికణ్వాఅత్రి
భరద్వాజపరాశరరుక్మానిగదకుంభసంభవసనకసనందనాక్రూరాంబరీషశు
కశ౯నకాదిమునీంద్రస్తోత్రపాదారవిందాభక్తజయ చిన్నయానందా పరబ్ర
హ్మపరంజ్యోతిపరమానందపాపదుర్వారవ్యాఘ్రకరిచమాంబరధరా డర్శి
కరభూషణాద్విరదవదనజనకా సుజనమనోరంజనా నిరంజన నిత్యానందవి
రాడనితవిశ్వరత్నో విశ్వేశ్వరా విభూతిరుద్రాత్మ మాలికాభరణా వాసుక్యా
లంకృతకంతాభరణా ఆరుణరుచిరజటాజూటగంగాధరా మహాదేవ లింగా
సహస్రకోటితపనవన్తధరూపా తేజోవిడంబమానముదనభంగా అమృత
కంఠేశ్వరామహాదేవలింగా నమస్తేనమస్తేనమః-

దరువు-మాంజిరాగము-ఆదితాళము

శంకరాశరణుహరహర సాంబశివా శరణు శంకరహరహర సాంబ
సదాశివ-పంకజచరణా పార్వతిరమణా॥ శంకర॥ నిలకంఠభవనిఖిలనిరంజన
ఫాలలోచనయాశభక్తహృన్నివేశ॥ శంకర॥ దండధరుని నాయుండజెరినియక
సుండజేయుము వేదండచమాంబర॥ శంకర॥ అంగజగమనాఅంబికాహృద
యేశగంగాధరభూతేశకాపాలనాశ॥ శంకర॥ పరగచోళపురిహరిప్రియుడో
శు కరవ్యోమకేశాకరుణజలధే॥ శంకరా

తేవారము॥ హరహరయమృతకం - అదిమధ్యాంతరహితా॥ పుర
హరభూతనాధభువనరంజనవిలాసా॥ నిరుపమకారనిన్ను నేనెరనంమినాను
సరకుచేయకనువచ్చి స్వామిరక్షి మీశా॥ భుజంగప్రయాతము॥ శివా
శంకరారుద్రశ్రీమ౯మహేశా॥ నీకళత్రాభజేఫాలనేత్రా॥ శివాథాంక
శగాంబికావందరూపా॥ గవాధ్వాధిరూథాగజాదీభవారీ॥

తేవారము॥ పరమాత్మా పరమశివా పార్వతీప్రాణనాథా॥ వరతిదిరు
కడపురీశావైభవాద్దారవీరా॥ పరమేశభవవినాశా భాస్కర కోటితేజా॥
హరహరయమృతలింగాభవకాత్యాయనీశా॥ భుజంగప్రయాతము॥ ఉమా
వల్లభాయీశపుత్రారినాశా॥ రమానాథవంశారహస్యావబోధా॥ సమానంబు
నీకరుచంద్రాధకమౌళి॥ నమామీశశంభోనమస్తేనమస్తేనమః॥

తేవారము॥ గరుడగర్భర్షవినుతాగజమ్ముఖస్కందజనకా॥ పరశివా
ఫాలనేత్రాపరమకల్యాణగాత్రా॥ సరసిజసూనుస్తోత్రాసచ్చిదానందరూపా
సరగునహ్రోవరా రాసకలలోక్తైకధారా॥ భుజంగప్రయాతము॥ పరబ్రహ్మవం
ద్యాపరబ్రహ్మరూపా॥ సురేశాయుమేశాసుఖేశాపరేశా॥ మొరాలింపపేపచ్చి
మోదంబుతోడ॥ సరాకలనస్వేగబాలింపుభగా॥

తేవారము॥ భావజమదవిదారాభక్తవత్సలగిరీశా॥ జేవతాధ్యక్షవిను
తాదివ్యతేజప్రకాశా॥ నిపుగాకెవరున్నారు నిఖిలలోక్తైకరత్నా॥ బ్రోవుము
నన్నువేగబుధజనవనవిహారా॥

దరువు - పున్నాగవరాలిరాగము - అదితాళము,

హరహరగంగాధరనినునంమితి॥ సరగునరావయసామి॥ హరహర॥
కరుణాపాగరకలుషహరణనీ॥ దరిచేరితికంకరభవభంజన॥ హర॥ పావనచరిత
నీప్రాపేనంమితి॥ గావభారమునీకుగ్గరళనుకంధర॥ హర॥ శమనుడుమిగులరో
షమునవచ్చుచున్నాడు॥ అమరవందితనన్నాదరింపుమువేగ॥ హర॥ ఘోరదనుజు
సంహారకారణనిను॥ కోరివేడితినహోభూరిదయాపాంగ॥ హర॥ భువినివెలి
యుచోళప్రియనీ॥ ప్రవిమలమేశముశుభంబనీనంమితి॥ హర॥

ద్వీపద॥ శ్రీపార్వతీనాథసింధుగంభీర॥ పాపభంజననన్నుపాశ్చింప
రయ్య॥ పరమపావనతేజభక్తమందార॥ కరుణాసముద్రరాకాజంద్రవదన॥
పన్నగధూషణభవబంధహరణ॥ నిన్నునంమితినయ్యనీవదిక్కరయ॥ పుట్టింప
గిట్టింపభువినిరక్షింప॥ దిట్టరివీవెయద్రీసుతాపాల॥ నామనోనాయకనాప్రాణ
నాథ॥ సామగానవినోదసాత్వికబోధ॥ సరగునరావయ్యసన్నతాకార॥ పర
మాత్మవేనన్నుపాలింపుమయ్య॥ క॥ కాలుండతిధైర్యమునద॥ యాశవిహీనుండు
నిగుచుహటమునవచ్చె॥ శూలాయుధపాజీన॥ నేలగుననైనగాపుమీశమ
హేశా॥ స०, వ॥ ఇట్లుమార్కం డేయుండిశ్వరిప్రాథకనంబుసేయుచున్న
సమయంబునదండధరుం మార్కం డేయునిక్కడకువచ్చెడి విధంబెటువలెను॥

యముని గుహ-తోడిరాగము-అదితాళము.

మహిషమునెక్కివచ్చెంతకుడుమహిమునెక్కివచ్చె॥ మహి
మునెక్కివచ్చెవిహితములగుతలహితమునందుమహిమతోగృధ

ప్రితోడ॥ మహి॥ కరమునఖడ్గముబిరబిరప్రిప్పుచునురమునపతకములు మెరయు
చునుండగ॥ మ॥ ఫాలలోచనుచెంత బరగబూజలు సేయుచు-బాలునిబట్టెడు
కోపావేశముతోడ॥ మహి॥ కాలుడు భీలపుశూలముగైకొని - కాలముడెలియ
కమేలములాడును ॥ మహి॥ నల్లనిమేను జూచినరులుబెదరగను ఘొల్లనిదూత
లుబెట్టగ ॥ మహి॥ వమునెక్కివచ్చె ॥ ధరనుచోళపురినరవారిదలచుచు - కర
మునబాశముగైకొనివేగమె॥ మహి॥

సం-వ ॥ ఇట్లువచ్చెడికాలునింజూచి మార్కండుండేమనుచున్నాడు-

దరువు బైరవిరాగము రూపకతాళము.

వచ్చెనయ్యా-యముడిదిగో - వచ్చెనయ్యా॥కుచ్చితుడై బహు గచ్చు
లుప్రేలుచు॥వచ్చె॥దండధరుడు వుద్దండకోపమున- మండిపడుచున్నాడు మద
నమదహరణ ॥ వచ్చె సూర్యనందనుడుదైర్యముతోడను - శౌర్యవంతుడగు
చుక్రౌర్యముమదినుంచి వచ్చె॥కింకరులునుసిరురకలగొలువగ గొంకులేకని
శృంకుడైయుప్పుడు॥ వచ్చె॥ వడిగలమహిషమునడుగులిడగని - వుడమియతడ
బడిగడగడవణకగ॥ వచ్చె ॥ గౌళసింహపురినాళికాక్షుప్రియ - బాళిమీరసివే
ళనన్దావుము॥ వచ్చె॥

సం-వ ॥ ఇట్లువచ్చుచున్నకాలునింజూచి బెబ్బలింగన్నలేడివందం
బునగడగడవణంకుచు మార్కం డేయండేమనుచున్నాడు.

దరువు॥ పున్నాగవరాళితాగము- ఆదితాళము-

ఎట్టులనేనింకమిసేయుదుహరహర - యెట్టులనేనింకమిసేయుదు॥
ఎ॥ నెట్టననిదియాపట్టునకాలుడు-పట్టుకపోవనుబాశముదెచ్చెను॥ ఎ॥ ఉండి
య్యుండినాగుండెలదిరెడిని-దండధరునిచే దండముజూచిన॥ ఎ॥ తల్లితండ్రు
దైవమునీవని- యుల్లములోపలనుంచియుంటినే ॥ ఎట్టు ॥ బిరబిరదున్నుడు-
వడిదరుముక - హరహరవచ్చెనీయండములదరగ ॥ ఎట్టు ॥ కాలునిచేతికిగదా
- వడినన్నును-బాలచంద్రధరబట్టియిచ్చెదవో ॥ ఎట్టుల ॥ చోళసింహపురివ్యాళ
నయనుడగు-నాళికాక్షుప్రియునను రక్షింపవే॥ ఎట్టుల॥

సం-క॥ ఈలాగునమార్కండుడు ॥ ఫాలాక్షునివేడుచుండబహుభీక
రుడైకాలుడువేగమెవచ్చెను ॥ బాలుడుమార్కండుబట్టబహుకోపమునకొ ॥

యముని-వచనము ॥ ఓరిమార్కండావినుము-

క॥ కాలుడనేవారి తిరా॥బాలుడగర్వంబుమానిభయముగలిగిమా॥ప్రో
లుకరుదెమ్మువడసి॥ శూల బున బొడిచినిన్నునుడిబడజేతుకొ ॥

॥ ౧౨మాగ - అండాండపిండప్రొండలోకాలోకములయం
దునుపిప్పికాది బా రి - మును ధమాధమావినుశక సేయుట నేను

గాకంకొకరుగలరా నీవునాకీడాజోడా దీటాయేలరా కానుజేయనిపనుప
ప్రిస్తాత్రముజేసెదవురామార్కండా.

దరువు || కాంభోజిరాగము-ఆదితాళము.

ఓరినాసరిధీరులెవ్వరురా-యీరేడులోకముల - లెరునాసరివారనిదె
లియుమురా || ధారుబహుశూరులైన నాపేరెత్తివడిపారిపోవుదురు || ఓ ||
కాలకూటసిలగళశూలధరచంద్రధర-ఫాలనేత్రయనిరాకేమిభయము - యేల
తోజాలయికేలనాదుపాలబడితిఁ బాలుడనుచువీడువనేను గాలుడనుచునెరుగ
వేరొని యెవ్వరందుసెంచుచూడసందులేక బృందములనందికొల్వయముడనిపే
రొందిని రాకం దర్శనూరుడైన మందరోద్ధారుడైన నుదయయించిననా
యన్దుఃఖిచిహారగలడెబిగట్టుపట్టి విభునిసివుచెట్టుపట్టిపూజసల్ప - పట్టగల్గు
జేసిన్నుపట్టియాశరా-యట్టులనన్నట్టివారిరట్టుజేసిపట్టగలను - పట్టికట్టికొని
పండితనముగలదువాకు || ఓ || మేటిగానున్నట్టినిన్ను పాటి - నేయనట్టినిన్ను-
మాడలోనజెట్టినీబడంతురా - నీటుగాశ్రీచాళనగరహాటకచెలుడెరుగ- నీట
పంచిబూటకపుచూటలనేనడగింతు || ఓరినాస ||

వ || ఓరిమార్కండా యింకనుజెప్పెదను-

చ || వినుముమృకండనంబనుడవిశ్వమునందువనించుభూపతుల్ | మును
లునుగాతుకిన్నరసయూహములున్నరజంతుజాలముల్ | ననువినినంతలోమన
మునకభయమొందుచునుందురిత్తనీ | వునుహరుజేరిమద్భటులనోడగ జేసితి
వింతగవ్యమా || మా - వ || అహయోరికాలావినుము.

ఉ || గర్వములేమమాకుబలుగర్వశిరోమణివైతివిష్వడుక | సర్వము
నేనటంచుబలు శౌర్యములాడుచుమిన్నుదూచెదో | గర్వముకన్నదట్టికనుగా
నకనీవునునీదుమాతలు | న్నర్వడిబట్టవచ్చి తిరినుక్కుచుడంచుడు నీశ్వరుండు
నిక ||
య-వ || వారివిప్రనందనా.

ఉ || మంచిదిరోరిచాలకుడమాటలభ్యములేమిచూడగ | న్గొంచెముసిం
గమంచుమునుగోరినుదించినయేనుగంతయుక | సంచితబుద్ధిదాకియదివచ్చుట
గానకపోరినట్లునీ పంచితమైన యాయువునున్నములైనదికాని వక్కటా ||
మా - వచనము || ఓరియంతకా పెదవినుము.

తి || కరికలుర్లపుష్పములుగంగయంచుదుడుజింకశూలముక | గరికరు
చర్మమున్గరళకంతకపాలంబు నుంద్రినేత్రముల్ | విరివిగగల్గునీశ్రువుర వేదకు
డింతయువిన్నమాత్రలా పుగపుర బొక్కితిన్నిననుబొదువెకాలుడనీవునీరు
గుక ||
య- || ఓరిబాపడా.

క || పుట్టింపబ్రంహయందగ | గుడికి శక్తములవిష్టుగాచుచునుండక |

మ. టైరిగిశిక్ష సే. నును. దిట్టత నేనుండశివుడు దేవుడెవడురా॥

మా—౪॥ ఒరియమధమా వినుము ॥క॥ మదమునగను గానకమా॥ మ
దనాదినిసింద సేయుమహిషధ్వజనీ॥ దనమునరోతకూతలు ॥ పదపడిగూయం
గనీకుదాడియెశమనా॥ మా—౪॥ వోరిదమనాచెప్పెదవినుము-

కంచార్థము॥ శంక రాభరణ రాగము-ఆదితాళము.

యేదేవనంతమందున ॥ యీదేవతులదిసివు నేనును సర్వం॥ బేదేవున
లనబుట్టితి ॥ మాదేవునిజెల్పుమోమహిషాపూర్ణ-మాదిగజన్మ మెత్తినగో
డా॥ ఆదిదేవ. దుశంభుడభవుడిశ్వరుడు- ఆదికనాదియైయంకటవెలయును॥ మ
హిషాపూర్ణ॥ య—౪॥ ఓరిమార్కండాచెప్పెదవినరా.

కంచార్థము॥ శంక రాభరణము-ఆదితాళము.

చండతరఘోరదండము ॥ కొండలుపిండిగనుచేయు కువలయముననీ ॥
దండమునదుష్టజనముల ॥ దండించెడువాడ నేను-దండధరుండక॥ భండనమున॥
చండప్రచండక॥ దండిగధరలోన పండితసుతడిన-ఖండప్రతాపోద్దండశమ
ను॥ దండధరుండక॥ మా—౪॥ ఓరికాలావినుమురా.

కంచార్థము॥ శంక రాభరణ రాగము-ఆదితాళము.

వెండిమలపైననుండియు ॥ కొండకునల్లుండునగుచు ఘోరదవాగ్నిక॥
నుండెడుశంభుండుండగ ॥ దండధరాస్మితచండ-దండమదెంతా-ఘాసముబో
లు-చుందునదెంతా ॥ భండనమునజూడచెందుసమంబగు-ఖండెందుధరుడునా
యండజేరియుండనీ॥ దండమదెంతా॥ యముని-౪॥ ఓరిమార్కండావినుము.

గీతార్థము ॥ శంకరాగము-రూపక-తాళము.

బ్రహ్మబుట్టింపరక్షింపపరగహరియు॥ లయమునొందింప నుబుడైన
నేను॥ జగములను నేలుచుండగశంభుడెవటి ॥ దేవుడనినమ్మినాడవు తెలి-విహీ
నుడవై ॥ విట్టులనాతో-పలుకదగునమమకతి ॥ పలువిధములచ చలుడైమె
లగక-యతనాతోనరుదెమ్మరవెసను॥ తెలివిహీనుడవైతి॥

మా—౪॥ ఓరిశమనాచెప్పెదవినుము.

గీతార్థము ॥ మోహనరాగము-జంపెతాళము.

సూర్యనందననీవతిదైర్య - నేననునహాబువహిం నేర్పుతో
డ॥ పదరుచున్నావుననుపాశబద్ధుడే ॥ కాలనిన్నుగూర్చి రిచర్తా బరధరు
దూ॥ నిన్నుదన్నిగర్వమడంచు నేడు ॥ పంకాత్తుడగునుమాపనిన్నిధిని నేనుం
డ-నరమరలేకనన్నంటవచెద మత్తరిచ-ంబరధరుడూ॥

స—౪॥ యీపకా - మారండ్లమునింజూరిక-బృం కళిం

కారమువినినకఠీర-ంబునుం - శశకుప్పించి - బుద్ధు-

కాల - మార్కం డేయి సంవాదము.

దరువు - మోహన రాగము రూపక తాళము.

య-బాలుడనీకింతగర్వమా-యోరిబాడనీకింతగర్వమా॥ నీలకంఠుడు
బాడజాలినొందగను లీలగట్టిమాప్రోలునజేర్చె॥ బాలుడనీకింతగర్వ॥

మా-మంచిదిరాయోరికాలుడావేలు-వంచనునీచేతకాదురా॥ పంచశ
రరుహసంచనేనుండగ-నెంచిచూడవేలు వచ్చువాడున్నాడె॥ మంచిదిరా॥

య-వంచనునాచేతగాదా-వేలు-వరిచువాడని తెలియలేదా॥ కొంచె
ముసింహముటంచుమత్తేభము-యెంచివచ్చిమదించివచ్చినరీతి॥ బాలుడ॥

మా-కుచ్చితుడామంచుకొండనుదోమ - గుంపులుకదలింపజాలనే॥ అ
చ్చెరువుగనుమాహారునీచేతజిక్కి-చచ్చిపోవనీవువచ్చితివిరాకాల॥మం॥

య-కొండనుగడలింపజాలునా-దోమ-కొండతోగుహిన మెదురు॥
నా॥ చండప్రచండప్రవృద్ధుడనై నేనందముతెరుగగదండదరుండను॥ బాలుడ౪

మా-దండధరుడైతేనేమిరా - అయిదుఖండములేలితేనేమిరా॥ ఖం
డేందుధరుండునాయండనుండి - చండప్రచండగదాదండమదియెంత॥ మం॥

య-పాశహస్తుడనియెరుగవా-నిన్నుతీసుకపోవుటగానవా॥ పాశము
చేనిన్నుపట్టికట్టికొట్టి-తీసుకపోకుంటే మీసముగాదురా॥ బాలుడనీకింత॥

మా-గట్టిగనీచేతిపాశమూ-యెడమ-కాలిమీదనున్న కేశమూ - మట్టె
రుగకనన్నుబట్టవచ్చెదవు గుట్టుతోనమందురకొరమాలినవాడ॥ మంచి॥

య-పైబడినుబట్టితీతురా-నీ-ప్రజ్ఞలెల్ల నేనుచూతురా॥ కామజారిని
న్నుగాపాడవచ్చిన-సాయకములనేగి సమయించిపెట్టెద॥ బాలుడనీకింత॥

మా-మందబుద్ధివిపైకిరాకురా - చెంతమదనారియున్నాడుచూడకా.
అందియందరానిపండ్లకుచేజాపనందునాయుటకంటెయాశలేలరకాల॥ మం

య-అట్టిప్రజ్ఞలుబల్కునేలరా-నీవు-మట్టుకెలిసిమాటలాడరా॥ అట్టె
నీ-బాడబట్టుకపోయెద-వట్టిమాయలేలవడుగుగోచిబాపడబాలుడ॥

మా-చోళసింహపురాధిశుడైనయా - నాళికా-తునిప్రియుడుండ
గని డుబాళివీరగనీవుపట్టవచ్చెదవు-కాలుడనీచేతకాదురకొనిపోవ॥ మం॥

స-క॥అనియట్లుబల్కుగాలుడు॥మనమునగోషాగ్నులొలుకమానింద్రు
నుతు॥ స్థునపాశబద్ధుడేయగ॥ తనమనమున నెంచెనపుడుతహతహ పడు

చుక॥ వచనము॥అసమయంబున॥ జి॥అడలుచున్నమార్కండుడు॥తడబా
టుననిలువలేకతహతహపడుచుక॥ సుడిగొనిదిగులునధిరుగుచుకడుచడికరకం

లుబట్టిగడగడవడకె॥ దరువు॥ వసంతరాగము-రూపక తాళము.
గడగడవడుకుచుండెనపుడు-మార్కండుమోని గడగడవడుకుచుండె

నపుడు॥ గడగడవడకుచునుడిబడిదిగులున-నడుమునిలువకనుకడుఁడినప్పుడు॥
 గ॥హరహరహరహరానుచును - సరగునతానపురహరుమదిలోనెంచు
 చును - బిరబిరకరిహరుమగునదిరుచు - పురపుర బొక్కచుపురహరయను
 చును॥గ॥బెదరికాలునిచూచుకొనుచు - మదనారివెనక-నొదిగి-క్కలుచూచు
 కొనుచు-పడఁడిపదములుబెదరక దలగనువదలనిభయమునపెడవులు దడుపు
 చు॥గ॥చోళసింహపురిశునిస్థఖుని హాళిమీరగి-చాలగవదినుంచుకొని - బాళి
 మీరగనుపరిపరివిధముల-నాళికొత్తు ప్రేయననుగావవేయని॥ గడ॥

సం-ద్వి॥ అంతటద్రేతాగ్నులక్షులబర్వ కంతువిరోధిఁకొగలించుకొ
 ని-కడుభీతితోడదుఃఖమునొందియపుడు - గడగడవడకుచుగనలుచున్నట్టి-తో
 మసముననుగృతాంతుడావేళ-భీమబలంబునబెకలించుటయును- భుగభుగమం
 టలుభూనభోంతరనుధగధగవని మింటదనరిబెల్లెగలు-పటపట ధ్వనులతో
 బ్రంహాడమదర-చిటచిటమిణుగురుల్ బెదరిమిన్నంట-తటశటవనుచుదిగ్గంతు
 లుబెదర-పటపటలింగంబుపగిలియందుండి - కుటిలికాలాభి-కోపాగ్నులాలు
 క - చటులోగ్రుడయిలేచిశాంభవివిధుడు - బాలునితనవెనకబరిగనుంచుకొ
 ని-బాలచంద్రధరుండుబహుకోపమునను - నెదురించుమార్కొనియెంతలేద
 నుచు - మదమునబల్కుదుమాగుణ డైనట్టి - కాలునిసవయింపగడగనావే
 ల-కాలుడుఫాలాక్షుగనియిట్టులనియె॥

మత్తకోకిల॥ ఓరిశంభుడనీపునిట్టులయుగ్రరూపముదాల్చియీబాలు
 నిన్వెనుపెంటబెట్టుకబారివచ్చితివిప్పుడు॥ ఘోరబాళముచేతమిమ్ములగ్రూ
 రతన్నడిగట్టియిం॥ పారబక్షిణదిక్కు జేరుదపన్నగేంద్రసుభూషణా॥

ఈశ్వరుని-మత్తకోకిల॥ ఘోరపాతకపూర్వపూరిత - క్రూరమాన
 సకాలనీ! క్రూరతన్వడిజూపవచ్చితిశూలధారుడటంచుమో! రోరినన్నెరుగం
 గలేకనురోతకూతలుగూసితా॥ రారణమడియంగదన్నెద రక్తధారలు
 గారగా॥ సం-వ॥ ఈప్రకారంబుననీశ్వరుండుబలికియింతకునిందనచరణ
 ఘాతంబునమరణంబునొందించెనప్పుడు॥

క॥కాలుడునేలంబడగను| చాలగమోదించెనపుడుసర్వజన బుల్! మే
 లుగసర్వజగంబుల|ఫాలాక్షునిమెగడిరపుడు బాధలులేవి॥

సం-వ॥ ఈప్రకారంబునయీశ్వరుండుకాలునివృత్తునొడేసిచాలుం
 డగు మార్కం డేయునిందొట్కొని కైలాసంబునకుంజని సాంబశివుండును
 యధాప్రకారంబుననుండెనంత శమనునిభార్యయగు శ్యామలాదేవివచ్చెడి
 మాగణంబెటువలెను॥

ద్వి॥ క్షితిలోనగి-చేదేద్దొందునట్టి-యతి-తాత యాశ్యామ

లా దేవివక్షిగదిక్కునదన ప్రాణసఖుని - యక్షిణమతినిడిధ్యానింపుచుండె-
నప్పుడుదూతలుయముడుజచ్చుటను - శెప్పెరియెడ్చుచుజెచ్చెరనపుడునదివి-
నియెడ్చుచునవనిపైవాలి-యెదమోదుకొనుచుబ్రాణేశునికడకు- చెలికత్తెలు
నుచానుజేరిరానచట-కలిగి యెడ్చుచువిభుకడకేగుదెంచె॥

దరువుకాంభోజీరాగము- ఆదితాళము.

శ్యామలాదేవివచ్చెనపుడు- తనవిభుడైనశమనాపురికడకు - వడిగా
భామలుకొందరు బరివేష్టింపుచురాగా॥శ్యా॥ అయ్యోయన్యాయముగహగు
నాప్రాణేశునిచయ్యననుగ్రహింపమున దయ్యమువలెకాలదన్ని జంపెననుచు॥
శ్యా॥యెవ్వరునాకుదిక్కునుచు నిన్నాళ్ళకునివ్విధిపాటిలై నాయనుచు- అవ్వ
రొనాకింతెయేఫలమనుచు॥శ్యా॥పరిమాత్తుడగుచోళనగర- వాసుడైన- హ
రిసిదలచుచుశోకమున- పరిపరి విధములబరితాపమొందుచు॥ శ్యామలా ॥

సం- వ ॥ ఇవ్విధంబునశ్యామలాదేవితనవిభుండగుయినతనూభవునిగ
నిశోకించువిధంబెట్లులనిన ॥ దరువు నీలాంబరిరాగము - అటతాళము.

దైవమీరీతిగనుజెసేనే - నాప్రాణనాథా - దైవమీరీతిగనుజెసేనే॥
యేవిధంబునతాళుకొందు-యెట్లునేమనస్తోర్చియుందు॥దైవ॥ ప్రాకటంబుగ
లోకములలోన-పుగ్యపాపముల - బరిశీలింపుచునుందువెశ్రీకరా - కరుణాప
యోగధిశికునిదియతికుటిలకాలమోఘాప్రాతాళమో ॥ దైవమా॥ మటుమా
యదైవమిటులమనలనుచాపి - కుటిలముమదికుంచెనేకటకటానినుపాసియె
టులంగాలమునేనుగడుపుచుందునను-మహారాజవర్యా॥ దైవమా॥ అరయ
గాశ్రీచోళపురవరుడు శ్రీరామావిభుడు - కరుణలేకనన్నిప్పుడు పరితపింపగజే
సెనయయోపరగనేకొరనోమునోచితినోపాపినైతినో॥దైవమ॥

వ॥ అయ్యయ్యోప్రాణనాథాకుటిలపుదైవముమటుమయ్యుగానిమ్మా
డెక్కినిన్నునన్నునెడబాపిబాలియించెగామనోరీశా॥

స-వ॥ ఇట్లున్నసమయంబున : దైవమనముహూతమునాత్రంబున
యముడుమృతుండైయున్నందున లోకంబులనున్న జనంబులుపివీలికాదిజీవ
జంతువులునుమృతంబులేకజనవం బధికంబైపిక్కటిల్లి ధూమసిండియుండెన
ప్పుడుధూదేవిభార్యబు భరియింపచాలకచింతించియప్పుడు-

సం-ద్వి॥ అంతనాథూదేవియాత్మలోనపుడు - జింతించియావేశశ్రీక
రుడై కాంతునిగన్నట్టికమలాత్ముకడకు-నంతకుబ్రతికింపనటబోయివేగపుం
డరీకాఁడౌపురుషోత్తమునకు- దండముగావించిదనధనిట్లనియె - జయజయ
కమలాక్షజయరమదత్త-జయజయజరిరక్షకయదైత్యశిక్ష - జయవేదసంచా
యకృపాపూర్ణ జయభువనైకరక్షక సరోజాక్షయని యిట్లు స్తుతి

యించి యాక్షమా దేవి-గనుగొని పలికెను కడుప్రియంబైన గజన మాక్షమా నురి
 మావత్సునితోడ-భూభారమదికంబు భోగీంద్రశయాన-యాభారిమను మో
 పనెనో పనయ్య-పుట్టుటయధికంబు భూమినిజనులు గిట్టుటలేదయ్యగీర్వాణ
 వినుత-రట్టడికాలునిరయమునజంపి- యిట్టులజేసెను మహేశ్వరుడని-గీర్వా
 రమునుమాన్వనెవ్వరుదిక్కు- యోభావజాకరయుక్కుడవీవు- గావు-హరు
 నకుగడుప్రియంబైన గ నేవిధంబుననైన హితమగునట్లుఫాలలోచనునకువర
 గంగజెప్పి-కాలునిబ్రతికింపుకేముఖదళాక్ష॥

దరువు॥ యదుకులకాంభోజి రాగము-రూపక తాళము.

దండముదండముదేవా - హరిపుండరీకలోచనుడలండమునే మోపజా
 లహరియండజవాహననీకు॥ దండము॥ మోసిమోసిచాలునయ్య-మోపుదీసి
 వేయవయ్యా- దాశరథేయాకాలుని బ్రతికించిగాసిమాన్పినన్నుకడతేచ్చవ
 య్యా॥దం॥ వాసవాచ్యుతశ్రీధరాసర్వేశ- వ్యాళశయనభక్తవరదయాశుడ
 వైననుబ్రావవయ్యా॥దండము॥

దరువు-కాంభోజి రాగము-చాపు తాళము.

శ్రీనిధిదయాసీరధీయోగానలోలజగములసీసరిగానరాచాళపురీన
 రహరి॥ శ్రీనిధీ॥ కనకవసనాపనధిశయనాదనుజవిదళధరామరసుత॥శ్రీ॥

భూదేవిమహావిష్ణునిస్తుతియించుట.

నిధీ॥ రాజవదనాసరోజనయనా-మురాంతకాశాంతగ్వరూపా॥ శ్రీని
 ధీ॥ భారమానగజాలనసుగా- పాడుటకురావేలనయ్యా॥ శ్రీనిధీ॥ సకలజగదా
 భారనేయాచరునిసీదరిజేరవచ్చితి॥శ్రీనిధీ॥ దండధరుబ్రతికించినను వేదండంబు
 కదయనుమనుపుము॥శ్రీనిధీ॥ సం-వ॥ ఇట్లుభూదేవియించి రేణునివందనంబుసే
 యమండస్థితవ॥ దనారవిందుండై గోవిందుండిట్లనియె.

క॥ వినుభూమిదేవతామణి॥ మనమునజీతంపవలదుమదనారికడక॥

వనియాతనితో జెప్పియు॥ భూభారిమమాంతునిపుడుగలగకునుబలా॥

సం-వ॥ అనియిట్లుభూదేవిసూరడించి కమలాక్షుండుకమలాసనా

దిదేవతా బృందంబులరావించితుదూ, అనితవచనంబులన్నియుంజెప్పినపం
 దరుచ॥ హరునకుప్రియవాక్యంబులు జెప్పికాలునిబ్రతికించి ప్రార్థనంబుజేసివ
 త్తమురండనిప్రయాణంబయిపోయిరప్పుడు॥ క॥ చనికైలాసగిరికుని॥ పనజా
 త్సుడుబ్రహ్మమొదలునాసపులమరుత్॥ గనిమొక్కభక్తిమీరగ॥ వినుతించిరియ
 మరపరులువేడుకమీర॥ బ్రహ్మ-విష్ణుయీశ్వరుని ప్రోతముసేయుట-దరువు.

నాపామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

హరహరమహాదేవశంభో, ఓ అంబరకేశదిగంబరరూపా॥ హరి॥ పు

రహారభూతేశలింగా-హార-భూతిధరాహారిపుష్పసుసంగా॥ హార॥ శైలక
న్యామనస్సంగా-హార-శంబరరిపు మదభంగశుభాంగా॥ హార॥ కడుకీనులమై
వచ్చినామూ-హార-కాపాడిరక్షించి కడతేచ్చుమమ్ము॥ కారుణ్య తరగురుక
టాక్షా-హారకరుణింపవేమమ్ము కాయజశిక్షా॥ హార॥ హాలాహలంబుభక్షిం
చినురలనందరబ్రతికించితయ్యరక్షించి-హార - చోళసింహపురాధిశా- హరి-
సోదరిప్రాణేశసుజనహృద్వాస్తా॥ హారహార॥

వ॥ అనియిట్లువిచుతించిసాంబశివునితో నేమనుచున్నారు॥

శ॥ ఫాలాక్షచాలశశిధర! బాలామణీభూమిదేవిభారముమాన్మ! నే
లాగునైననుయా! కాలుని బ్రతికింపుమయ్యకైలాసపతీ॥

యాశ్వరుని-వ॥ ఓయిగురుడధ్వజావినునుసర్వంబునుదెలిసినవాడవై
యుండియునన్నడిగిననేనేమి చెప్పబోవుచున్నానుకాలుడు నన్నుగట్టియాడ్చి
ననిన్నుయాడ్చినట్టులగాదానన్ను దూషించుట నిన్నుదూషించుటగాదా న
న్నుదిట్టుటనిన్నుదిట్టుటగాతా కావునకాలుడుమహా ద్రోహివానింబ్రతికించు
టన్యాయంబుగాదు॥ శ్రీహరీ.

విష్ణు-వ॥ ఓపార్వతీ నావాక్యంబునాలకింపుము.

శ॥ ముందుగపదియారేండ్లని । యందరువినుచుండనొసగిహారనీవిపు
డుక । యెందుకుకాలునిజంపితి ॥ విందుకళాధరుడజెప్పవిశదముగాక॥

యాశ్వరుని॥ దరువు-తోడిరాగము-రూపకతాళము.

మంచిమాటంటివిశ్రీహరీ-హరిమంచి మాటంటివిశ్రీహరీ॥ మంచిమా
టంటివిమదనజననీవు - కొంచమైనబుద్ధినెంచిమాడలేక॥ మం॥ కాలునిపైమీ
కుకరుణయేలబుట్టె-చాలుచాలుమాట చక్కగబల్కితివి॥ మం॥ కాలునిమాట
నిప్పుడు-నాతోనేలయాలజెప్పెదవు ॥ మంచి ॥ ఎన్నటికినిపదియారేండ్లనివుం
డ్డు-మన్నమాటలునినలేదా॥ మంచి॥ కామజనక నాతోకాలునిమాటలు - యేమి
పనికివీవిటులజెప్పెదవు॥ మంచి॥ చోళసింహపురివ్వాళికాయతాక్ష - యేలవ్య
థకముగాచాలునీమాటలు॥ మంచిమాటంటివి॥

సం-క ॥ అనియిట్లుపార్వతీశ్వరు । మనమునగాపించిపలుకమాధ
పుడపుడుక । భినయంబులొప్పహారునకు । ఘనముగ నాతనికినని యెగ
రుణరలిర్పక॥

సం-ద్వీపదీ॥ అనియిట్లుకోపించినట్టి యాశివుని - కనుగొని దయతో
డగరములుబట్టి - సరసిజాక్షుండును సరసిజోద్భవుడు - నివొంగగామ
యిట్లనిరవుడు॥

బ్రహ్మ-విష్ణువులు- ఈశ్వరునిస్తుతియించుట.

ద్వీపద॥ ఓనగ జాధీశ యోసుప్రకాశ-మానితగుణజాలమన్నఁచిధూమి-
దేవభూభారంబుదీర్పంగవలయు- కమలసన్నతపాశ్వతహృన్మివాస-మోద
తోడమామొరయాలకించి- కాలునిబ్రతికించుకమలాధిభరుడ- చాలగభూదేవి
సరవితోబ్రోచి- పాలనజేయుటభారంబుమీది- గాలకంధరనీవుకరుణాంబు
నిధివి॥

సంధి-ద్వీపద॥ అనియిట్లు దేవతలందరుజెప్ప-మనమునహర్షి-చిహ్నహజ్జె
వుడవుడు-ఘనమైనకృపతోడ గారుణ్యదృష్టి-గనుగొనిపల్లెవాకమలాక్షుజాచి.

ఈశ్వరుని- వ॥ ఓయిలక్ష్మీపతిచెప్పెదవినుము.

ద్వీపద॥ ఓదైత్యభేదనయొకమాటవినుము-కాదనిచెప్పిన గాదిమీల్రుకు-
నాదిశ్యానందనుడైనకాలునికి - మోదంబుతోబ్రాణములనచ్చివర్త-మనిచాల
మోదించియించికతోడ-ఘనమైనవృషభంబుగడువడి నెక్కి- అనఘుమనోజ్ఞువు
నజుడాదిసురులు- కనిరందరప్పుడుసంభ్రమంబొదవ॥

సంధి- వ॥ ఈప్రకారంబున నీశ్వరుండును గమలాక్షుండునుగమలాస
నాది సురనికరంబులుగొల్వ తిరుక్కడయూరికినేలెంచి యందువృతుండై
యున్న యమధమకరాజుంజూచి శ్రీపరమేశ్వరుండు దన మాహాత్మ్యంబున
కాలునికిబ్రాణంబులిచ్చిలెమ్మనెన- నిద్రజేల్కొంచినచందంబునలేలేకకకము
లంబులుముకుళించి శ్రీపరమేశ్వరునకు బ్రదక్షిణసాష్టాంగ దండములుపెట్టి
యేమనిప్రార్థింపుచున్నాడు.

దరువు॥ బిలహరి రాగము - ఆదితాళము.

హరహరహరహర ఆదిశంభుశివ - అంబరకేశవిగంబరహాపాహర॥

పురహర నేజేయుపుణ్యవశంబున- సరగునబ్రతికితెసాంబునదాశివ హ॥ పన్నగ
భూషణయెన్నటికినియా - పన్నవరదుడవుప్రసన్నునదాశివ హ॥ తెలిసె
తెలియక నేజేసినపనులకు- వలుక జేయవద్దయ్యనదాశివ॥ హ॥ చోళసింహ
పురినాళి కాటునిప్రియ- బాళితోడగాచెభారమునీదేవు హ॥

సంధి-వ॥ ఇవిధంబుననీశ్వరునిస్తుతియించినతదనంభరంబునకంతకుండు
విష్ణుదేవునిస్తుతియించుమార్గంబెటువలెను.

హరినారాయణకరుణాభరణా- నిరుపమశ్రీగుణరమణా హరి పరమ
పావనాఫణిపతిశయ హ - సరసిజమయనాశశిసమవదనా॥ హరి నామజ
నయనసద్ధర్మగుణజాల - కోమలతరళిలాకోవిజయలాలా॥ హరి కవరియ

గుణహారకాంచనాంబరధార-కమలామనోహరకలుషసంహార॥హరి॥ చోళ
పురిశాసుజనహృద్వాసా- పాలితగిరిశాసభవబంధననాశ॥ హరి॥

సంధి-వ॥ ఇవ్విధంబునదండధరుండుహరిహారాదులస్తుతియించిమరియు
బ్రహ్మదేవునిస్తుతియించువిధంబెటువలెను.

దరువు॥ జాళి రాగము - రూపక తాళము.

నీమహిమగొనియాడగ- నేనెంతవాడనయ్యె॥ నీ॥ శ్రీమిరగగమలజుడై
నేవితమునిజనహితుడగు ॥ నీ॥ పేదమయ్య పురాణపురుష విమలతరళరీరానీ-
పాదములకుబ్రణమిల్లెదపరవేష్టికరుణింపుము॥నీ॥ భారతీదేవికిపీవుకూరిమివై
తివి-నారదుగన్నయ్యయోభూరికృపాకనిశీలా॥ నీ॥ ధరనుచోళపురవడుడగు
నరహరిప్రియనందనుడై - పరగివసినుస్తుతియింపగబాత్రుడైతినిన్నాళ్ళకు॥ నీ॥

సంధి-వ॥ అనియిట్లుస్తుతియించియున్నకాలునింజూచి శ్రీపరమేశ్వరుం
డేమనుచున్నాడు.

వ॥ ఓరియంతకా జెప్పెద వినుమువినుము.

ద్వీపద॥వినరొరికాలుడవిశ్వంబులోన-ఘనమైనశివపూజగా వింపుచున్న
జనులవద్దికినీవుజనుదెంచవలదు-వనమాలియగురమావరునిపూజించు- నొనర
వారలుచెంతనుండనేరాదు - ఘనముగశేమనుండఘనతతోవినుము- ఇదిజెప్పి
నాడనుయిందరువినగ - మదముననీయాజ్ఞ మరచితివేని - యిపుడుగావించిన
యీయాజ్ఞకైన- నపుడుహెచ్చుగజచ్చునజూచుకొనుము॥

వ॥ ఓరియంతకా నన్నుపూజించువారినిగాని నాకథలువినువారినిగాని
విష్ణుపూజలుసేయువారినిగాని విష్ణుకథలువినువారినిగాని యేమైనాదుమాకా
గకముచేయబోనువేమో అటువంటివారిజోలి కెంతమాత్రమున్ను పోవద్దు
యిప్పుడు నేజెప్పినరీతిగా నడుచుకొనక నాయాజ్ఞ మీరినట్టులయితే యింకా
హెచ్చైనశిక్షగలుగునుగాన నీనెలవునకుంబోయి ధర్మముగా పరిపాలన
చేయుమరాదండధరా.

య-వ॥ అటులనేమీయాజ్ఞ ప్రకారముఘనరౌద్రునిస్వామి.

సంధి-ద్వీపద॥అనిచెప్పికాలునిహరుడువీడ్కొలిపి-పనిబూనిదేవతల్పిలు
కొదమునను-దనరుగొల్పుచురాగదానుమారియు- ఘనమైనప్రేమతోగడు
వడినపుడు-కైలాసమునకేగిగరళకంధరుడు- శైలజతోగూడిసరవితోనుండె॥

వ॥ ఈప్రకారంబున త్రిమూర్తులందండధరునకు నీలివచనంబులుబలికి
తమతమ నిజస్థానంబులకుంజనిన తదనంతరంబునయొముండు తనసలయంబున
కుంజనియెడుక్రమంబెటువలెను.

సం-వ॥ అనియిట్లు బల్కనందరు । మనమున సంతోష మొంది మహిషధ్వజుని ॥ గనుగొని కింకరులతులిత । వినయంబున మ్రొక్కి రపుడు వేడ్కలు మీర ॥

సం-వ॥ ఈ ప్రకారంబున మ్రొక్కి నిలిచిన కింకరులకు బహుమానంబు లిచ్చి యమధమకరాజు తన యంతఃపురంబునకుంబోయి తనభార్యయగు శ్యామలాదేవితో సకలభోగభాగ్యైరతుండై యథాప్రకారంబున సంతోష స్వాంతండ్ల యుండెనంత.

క॥ అనివై శంపాయనముని । జనవీజయరాజునకును సంతస మొప్పు ॥ వినయంబుతోడ జెప్పెను । అనఘుని మార్కండుచి తమవని న్నెలుగ ॥

మంగళము.

సావేరిరాగము - ఆదితాళము.

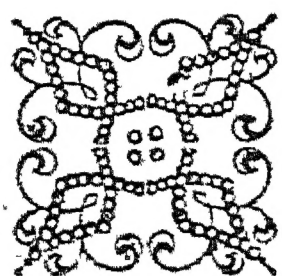
నీరాచలేశునకు - శత్రుశుభమంగళం॥ నారాయణునకు - సతజనోద్ధారునకు॥ నీరా॥ కరుణాసముద్రునకు - కరరాజవరదునకు॥ నీరా॥ ఫణిపతిశయనునకుభక్తహృద్వాసునకు॥ నీరా॥ కంజాతనేత్రునకు - కలువహరణునకు॥ నీరా॥ చోళపురవాసునకు - సుందరగాత్రునకు॥ నీరాచలేశునకు॥

గ్రంథాంతద్వికడ.

అనిసాంబశివుపేరనచ్యుతపేర - ఘనమైన సంయమిగణములపేర - అష్టదిక్పాలాదియమరులపేర - యిష్టదేవతలచాలేశ్వరిపేర - కాళిదాసాదిసత్కవిజనహేతుడ - కాలుడవాడసిక్కడ మనోజ్ఞముగ - అరయగాహరిపేరనంకితంబుగను - వివరించినాడయీ విశ్వంబునందు - ఎవ్వరుజదివిన నెవ్వరువినిన - నెవ్వరువ్రాసిన సహపరసుఖము - లనుభవింపుచునుండు రదియును హాక - వనితామణులగుడి వాంఛితంబొప్పు - పుత్రులుపౌత్రులు భోగభాగ్యములు - మిత్రచాంధవజనమిళితులై మరియు - నాయుధారోగ్యములై శ్వవ్యములును - పాయక వినుచున్న పాపవాశనము - కాలపాశహరంబు కైవల్యపదము - మేలునుగల్గునింపేదినియందు॥

మార్కం డేయ విలాసము.

సంపూర్ణము.

చునువచ్చెక పన్నుగనాచుతివరుల-పాదములకమృత్యు-చ|| ఎన్నగ|| డా
 చెన్నవేడుకలతోడనెంతోవి-తగనావేళ - నచ్చెరుకంకచునుసులకన్యకి
 మౌక్తిక|| ఎన్నగ|| పరమసామ్రాజ్యమైన వరములువడసివడినీమగనొక్క
 చోటనున్నహరిహరబ్రహ్మదులజాచి|| ఎ|| వన్నెమీరమాన్కండునువనజాన
 నునకుమొక్క- తిన్నగాశంభుడుగనుచుండదిర్ఘాయువనీవీనింజె||

రుద్రుని-చ|| ఓహూవినపయ్యావనజాననా||

ద్విపద|| నేపదియాశేండ్లునెమ్మితోన్మియ్య - నికట్లనాచావియ్యగా
 దగునె- యనుగుణంబేచ్ఛడనచరదీనికిని - ఘనవాక్యపద్ధతిగలుగింపులునిన-ప
 రమేష్టితానంతబరికించిజాచి- యిరనొదవీనికినెల్లకాచింబు - పదియారువ
 షకముల్ప్రబలంబుగాను- ముదిమియలెకుండమోచంబుతోడ - బహుకాల
 ములనుండుబగుపతియనిన- నహిరాజకయనుడైనట్టివృశింహు-డనువలెనుం
 డనిమ్మనిపల్కి-వారు- పటుతరంబుగతమపట్లకుజగిరి||

మృషపశ్చుల-దరువు|| శంకరాభరణరాగము-ఆదితాళము-

ఎక్కువైనయాచుచండనే - మార్కండమూరియ్య- లెల్లపొగడ
 నినొందెనే|| ఎక్కు|| ధనజీమీద - వృషషకములు-నుపర్యాణులు-సోవిగగురి
 యింపసాగిరి|| ఎక్కు|| గరుడకిన్నెరసిద్ధురాదిగ- గింపురుపులును- పరమము
 నులుసంభ్రమించిరి|| ఎక్కు|| పూర్ణమైనయాచువిష్ణుగా-మార్కండమూ
 నిపర్ణశాలజేరివంతగా|| ఎక్కు|| తల్లిప్లాదములకువేగవే- సాగిలమొక్కి
 యెల్లవారికధలుజెల్పెను || ఎక్కు || దీప్తలిచ్చియకునగ్రకునజేర్చిమా
 ర్కండమూని-బావములొనసంభ్రమించగ|| ఎక్కు|| ఎక్కువైనచోళసింహ
 పూరివాసుడొ-శ్రీనరహరిప్రాపొ-నాళికాక్షునికరుణమీరగ || ఎక్కువైన||
 సంధి-గి|| ఇవ్విధంబునబనియేనుయేండ్లుజెల్లి | దల్లితండులురుగులన

వ్రాపమొర్చి|| వగువదొడగిరిమీదటివత్సరమున | నిన్నుజూతుమొలొజమోస
 న్నుతాంగ|| వ|| అనినవిలపి-చుచుమరుద్వతియట్లనియె||

మరుద్వతి-దరువు|| అసావేరిరాగము-ఆదితాళము-

ఏమిసేయునునకటా-శివుడుమోసమొంతజేసెయ్య|| ఏమి|| యేని
 జేసెనుయాకామసంహారుడు-బాములనుబెట్టనింమాడ్కిజేసెనొ|| ఏయి|| డొర
 కెగొడ్డునెయున్నదానికిపది - యారేండ్లడ్డనిచ్చిమ్మారొందగ జేసెనయ
 యో|| ఏయి|| కాశిలోనమేముఘురమైన తపములు-గానిహంసచువాడుజేసిన
 ఖలమయ్య|| ఏయి|| శశసింహపురిచోళికాక్షునితోడ- బాళెమీరగజెప్పినహా
 శనలేలనగును|| ఏయి|| యునునకటా||

మ- వ|| వోనాగకంకరానన్నిటులవగలబాగలజేరుదగువాసాన్తి